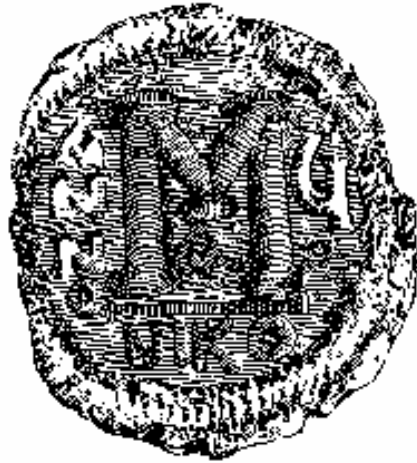


NARODNA BANKA NA REPUBLI KA MAKEDONI JA



***I zveštaj
za bankarskiot sistem i bankarskata supervizija na
Republika Makedonija vo prvata polovina na 2006
godina***

Oktomvri, 2006 godina

SODR@I NA

I. BANKARSKI OT SI STEM VO PRVOTO POLUGODI E NA 2006 GODI NA	4
1. Struktura na bankarski ot si stem.....	4
1.1. Broj na banki i { tedi l ni ci	4
1.2. Koncentracija i pazarno u~estvo.....	5
1.3. Di stri buci ja na akti vata i kapi tal ot po banki	6
1.4. Sopstveni ~ka struktura na bankarski ot si stem.....	7
1.4.1. Stepen na pri vati zi ranost na bankarski ot si stem	7
1.4.2. Akci onerska struktura na banki te spored kategorijata na akci oneri te.....	7
1.4.3. U~estvo na stranski kapi tal vo bankarski ot si stem	8
1.5. Bankarska mre`a i broj na vraboteni vo bankarski ot si stem.....	9
1.6. Struktura na ponuda na bankarski uslugi	11
2. Akti vnost na banki te.....	12
2.1. Bi l ans na sostojba na banki te.....	13
2.2. Kredi tna akti vnost na banki te - kredi ti na nef i nansi ski subjekti	15
2.2.1. Struktura na kredi ti te na nef i nansi ski subjekti (sektorska, ro~na i val utna struktura).....	15
2.3. Portf ol io na hartii od vrednost	18
2.4. Depozi ti na nef i nansi ski subjekti (pravni l i ca i nasel eni e)	19
2.4.1. Struktura na depozi ti te na nef i nansi ski subjekti (sektorska, ro~na i val utna).....	20
2.5. Vonbi l ansni akti vnosti na banki te	21
3. Ri zi ci vo bankarskoto rabotewe.....	21
3.1. Kredi ten ri zi k.....	21
3.1.1. Kredi tno portf ol io na banki te.....	21
3.1.2. Kval i tet na kredi tno portf ol io	23
3.2. Ri zi k na zemja	26
3.3. Li kvi dnosen ri zi k	27
3.3.1. Pri marni i zvor i na sredstva (depozi ti na nef i nansi ski subjekti)	28
3.3.2. Sekundarni i zvor i na sredstva.....	29
3.3.3. Li kvi dna akti va i vi sokol i kvi dna akti va	30
3.3.4. Ro~na struktura na akti vata i pasi vata	30
3.3.5. Ro~na struktura na denarski i devi zno nomi ni rana akti va i pasi va.....	32
3.4. Kursen ri zi k - ri zi k na devi zni ot kurs.....	32
3.5. Adekvatnost na kapi tal ot / Ri zi k od nesol ventnost	35
3.5.1. Kapi tal	35
3.5.2. Koef i ci ent na adekvatnost na kapi tal ot na banki te.....	36
3.6. Prof i tabi l nost	39
3.6.1. Struktura na bi l ansot na uspeh.....	39
3.6.2. Pokazatel i za prof i tabi l nosta i ef i kasnosta na banki te.....	41
3.6.3. Vi si na na akti vni te i pasi vni te kamatni stapki i kamaten raspon.....	43
II. BANKARSKATA SUPERVI ZI JA VO PRVOTO POLUGODI E NA 2006 GODI NA	44
1. Regul ati vna ramka na bankarskata supervi zi ja	44
2. Akti vnosti na bankarskata supervi zi ja.....	46
2.1 Akti vnosti okol u l i cenci rawe.....	46
2.2. Supervi zi ja na raboteweto na banki te i { tedi l ni ci te	47
2.3. Prezemeni korekti vni akti vnosti spredma banki te i { tedi l ni ci te.....	48

A N E K S

Bilans na sostojba	Aneks br.1
Bilans na uspeh	Aneks br.2
Pokazatel i za kvalitetot na kreditnoto portfolio	Aneks br.3
Struktura na akcionerite na bankite vo RM	Aneks br.4
Dogovorna ro~na struktura na aktivata i pasivata	Aneks br.5
O~ekuvana ro~na struktura na aktivata i pasivata	Aneks br.6
Garanten kapital	Aneks br.7
Zakonska regulativa od oblasta na supervizijata	Aneks br.8
Pregled na banki po grupi banki	Aneks br.9
Pregled na banki i {tedilnici	Aneks br.10

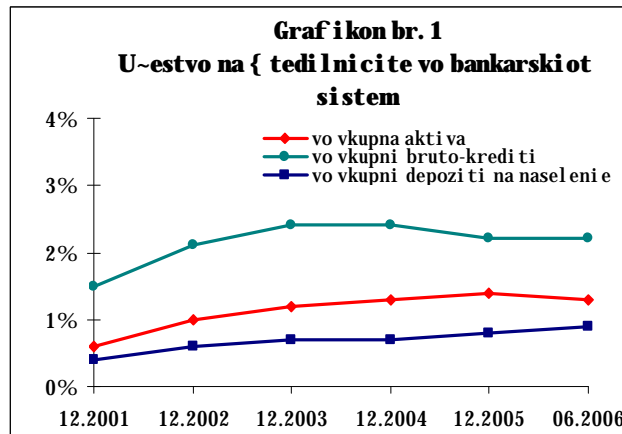
I. BANKARSKI OT SI STEM VO PRVOTO POLUGODI E NA 2006 GODI NA

1. Struktura na bankarski ot sistem

1.1. Broj na banki i { tedi lni ci

Na 30.06.2006 godina, bankarski ot sistem na Republika Makedonija go so~i nuvaa dvaeset banki i ~etirinaeset { tedi lni ci, { to e nepromenet broj vo sporedba so krajot na 2005 godina¹. Pritoa, { esnaeset banki bea ovlasteni za vr{ ewe na site finansi ski aktivnosti, dodeka tri banki imaa ovlastuvawe za vr{ ewe finansi ski aktivnosti samo vo zemjata². „Makedonska banka za poddr{ ka na razvojt“AD Skopje izvr{ uva specifi f ni f i nansi ski aktivnosti, vo soglasnost so Zakonot za osnovawe na Makedonska banka za poddr{ ka na razvojt.

Banki te ja zadr` aa strukturnata dominacija vo bankarski ot sistem na Republika Makedonija, taka { to { tedi lni ci te i ponatamu imaat marginal na uloga. Taka, na 30.06.2006 godina, u~estvoto na { tedi lni ci te vo vkupni ot finansi ski potencijal na bankarski ot sistem iznesuva { e 1,3% i zabele` a pad od 0,1 procenten poen vo sporedba so krajot na 2005 godina. Marginal noto vlijanie na { tedi lni ci te vrz vkupni te aktivnosti i performansi na bankarski ot sistem se potvrduva i so u~estvoto vo vkupni te depozi ti na naseleni e od 0,9%, odnosno 2,2% vo vkupni te bruto-kredi ti, na ni vo na bankarski si stem.



So ogled na nezna~itelno u~estvo na { tedi lni ci te vo vkupni te aktivnosti na bankarski ot sistem, natamo { nata analiza na osnovni te karakteristiki, strukturata i na performansi te na bankarski ot sistem e fokusi rana na podatoci te i pokazateli te za raboteweto na banki te. Pritoa, poradi poseopf atna analiza i obezbeduvawe na pogol ema transparentnost za raboteweto na banki te, zadr` an e pristapot na klasi f i ci rawe na banki te vo tri grupi spored gol emi nata na ni vnata aktiva.

¹ Na 03.07.2006 godina, guvernerot na Narodna banka izdade dozvol a za statusna promena - spojvawe na „Teteks-Kreditna banka“ AD Skopje i „Tetovska banka“ AD Tetovo vo „TTK banka“ AD Skopje. So toa brojot na banki te vo Republika Makedonija se namali od dvaeset na devetnaeset.

² Finansi ski te aktivnosti koi mo` at da gi izvr{ uvaat banki te se regul irani so ~len 45 i 46 od Zakonot za banki.

Tabela br. 1
Grupi banki spored gol emi nata na akti vata

Grupa	Kri teri umza podel ba	Broj na banki	
		31.12.2005	30.06.2006
Gol emi banki	Akti va > 15 mi li jardi denari	3	3
Sredni banki	4,5 mi li jardi < Akti va < 15 mi li jardi	3	3
Mal i banki	Akti va < 4,5 mi li jardi denari	14	14
Vkupno		20	20

Kri teri umot za podel ba i brojot na banki te po oddel ni grupi ostanuvaat nepromeneti vo odnos na krajot na 2005 godi na.

1.2. Koncentracija i pazarno u-estvo

Makedonski ot bankarski sistem se karakterizira so umeren do relativno visok stepen na koncentracija, koj poka`uva kontinuiran trend na namal uvawe. Ova konstatacija se potvrduva so analiza na nivoto i di nami kata na indeksot Herfindahl i pazarnoto u-estvo na oddel ni te grupi banki, spored sledni te ~eti ri kri teri umi :

- 1) vkupna akti va, odnosno vkupen f i nansi ski potencil al ;
- 2) vkupni f i nansi ski akti vnosti (bi lansni i vonbi lansni);
- 3) vkupna kredi tna akti vnost (bruto-kredi ti); i
- 4) vkupna depozi tna baza na nef i nansi ski subjekti .

Na 30.06.2006 godi na, nivoto na indeksot Herfindahl ³, mereno za vkupnata akti va, vkupni te akti vnosti i vkupni te kredi ti na bankarski ot sistem, upatuvana na pri f atl i vo ni vo na koncentracija. Pri toa, vo tekot na prvoto polugodi e na 2006 godi na, zabele`ano e namal uvawe na indeksot Herfindahl meren spored si te ~eti ri kri teri umi . Sepak, indeksot Herfindahl meren za vkupnata depozi tna baza, koj na 30.06.2006 godi na i znesuva{ e 1.961 edini ca i ponatamu e nad pri f atl i voto ni vo na koncentracija, odnosno upatuvana na povi soko ni vo na koncentracija na depozi tnata akti vnost kaj pogol emi te banki .

Tabela br. 2
Di nami ka na i ndeksot Herfindahl za bankarski ot sistem

Kategri ja	31.12.2003	30.06.2004	31.12.2004	30.06.2005	31.12.2005	30.06.2006
Vkupna aktiva	1.842	1.800	1.685	1.708	1.607	1.579
Vkupni aktivnosti	1.787	1.811	1.700	1.726	1.666	1.628
Vkupni bruto-kredi ti	1.614	1.583	1.606	1.745	1.734	1.683
Vkupni depozi ti	2.374	2.369	2.212	2.199	2.049	1.961

³ I ndeksot Herfindahl se presmetuva spored formulata $HI = \sum_{j=1}^n (S_j)^2$, kade { to S e

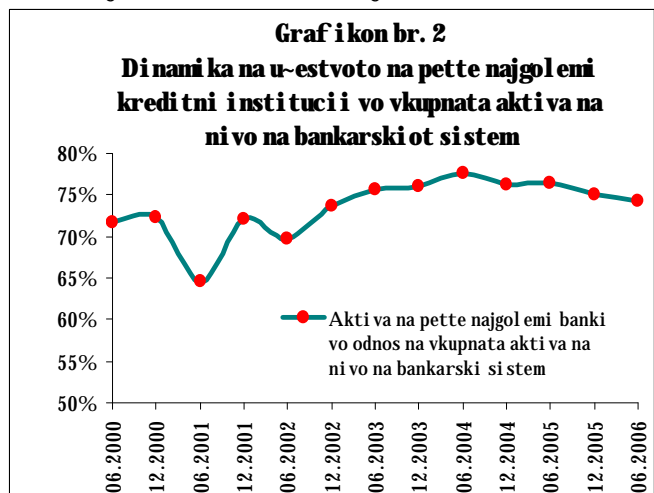
u-estvo na sekoja banka vo vkupni ot iznos na kategorijata koja se anal izi ra (na pri mer: vkupna akti va, vkupni depozi ti i tn.), a n e vkupni ot broj na banki vo sistemot. Koga indeksot se dvi`i vo interval od 1.000 edini ci do 1.800 edini ci, nivoto na koncentracija vo bankarski ot sistem se smeta za pri f atl i vo (vo sogl asnost so Financial Soundness Indicators, Compilation Guide, IMF, 2006).

Trendot na namaluvawe na koncentracijata vo bankarskiot sistem se potvrduva i preku analiza na pazarnoto u-estvo na oddelni grupi banki vo odredeni kategorii. Taka, so sostojba na 30.06.2006 godina, u-estvoto na grupata големи banki vo vkupnata aktiva, vkupnite bilansni i vonbilansni aktivnosti, vkupnite bruto-kredit i vo vkupnite depoziti na nivo na bankarski sistem, bele i namaluvawe vo sporedba so 31.12.2005 godina, za smetka na zgolemuvawe na soodvetnite u-estva na grupata mali banki. Sepak, dominantnoto u-estvo na grupata големи banki vo bankarskiot sistem e evidentno i se dvi i od 65,5% vo vkupnata aktiva do 71,9% vo vkupnite depoziti na nefinansijski subjekti.

Tabela br. 3
Koncentracija na bankarskiot sistem po grupi banki

Grupi banki	U-estvo vo vkupna aktiva		U-estvo vo vkupni aktivnosti		U-estvo vo vkupni bruto-kredit i		U-estvo vo vkupni depoziti na nefinansijski subjekti	
	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006
Golemi banki	66,1%	65,5%	67,7%	66,9%	69,2%	68,1%	73,1%	71,9%
Sredni banki	12,3%	12,3%	11,7%	11,9%	11,6%	11,6%	11,5%	11,3%
Mali banki	21,6%	22,2%	20,6%	21,2%	19,2%	20,3%	15,4%	16,8%
Vkupno	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Nivoto na koncentracija vo bankarskiot sistem mo e da se izmeri i preku t.n. pokazatel CR5 (u-estvo na aktivata na pette najgolemi kreditni institucii vo vkupnata aktiva na bankarskiot sistem), koj voobi aeno se koristi pri analiza na koncentracijata i konkurencijata vo bankarskite sistemi na zemjite lenki na EU. Na 30.06.2006 godina, u-estvoto na pette najgolemi banki vo vkupnata aktiva na nivo na bankarskiot sistem na Republika Makedonija iznesuva e 74,3%. Ovoj pokazatel vo izminati ot estgoti en peri od mani festira odredena stabilnost (prosekot za anal izirani ot peri od iznesuva 73,5%, so standardna devijacija od 3,5%). Negovata vrednost e relativno visoka vo sporedba so prosekot za Evropskata unija, kade pette najgolemi banki zaf a aat okolu 40% od aktivata na bankarski te sistemi. Anal izirano za novite deset zemji lenki na EU, pokazatel ot CR5 se dvi i vo rang od 50% do re isi 100%, a vo proseki znesuva 68%.



1.3. Distribucija na aktivata i kapitalot po banki

Dominacijata na grupata големи banki se potvrduva i preku analiza na distribucijata na aktivata po oddelni banki. I meno, postojat големи razliki pome u aktivata na banki te koi vleguvaat vo sostavot na grupata големи banki i aktivata na ostanatite banki. Na 30.06.2006 godina aktivata na najgolemata banka vo bankarskiot sistem na Republika Makedonija be e pogolema od aktivata na najmalata banka za pove e od 80 pati, pri to ovoj jaz se prodlabo i sporedeno so 31.12.2005 godina, koga razlikata iznesuva e 74 pati. Od druga

strana, prisuten e trend na namaluvawe na jazot me|u aktivata na najgolemata banka i aktivata na prvata sredna banka, koj na 31.12.2005 godina iznesuva{ e 5,3 pati, a na krajot od prvoto polugodie na 2006 godina iznesuva{ e 4,9 pati. Ovie razliki vo distribucijata na aktivata se ubla`uvaat pome|u bankite koi pri pa|aat na ista grupa banki.

Distribucijata na kapitalot po oddelni banki poka`uva relativno poumereni razliki od one kaj aktivata. Poumerenite razliki pri distribucijata na kapitalot po oddelni banki se javuvaat kako posledica na relativno visokata stapka na kapitaliziranost na grupata mali banki. Na 30.06.2006 godina kapitalot na bankata so najgolem kapital be{ e pogolem od kapitalot na bankata so najmal kapital i od kapitalot na prvata sredna banka za 14,2, odnosno 2,7 pati, soodvetno.

1.4. Sopstveni ~ka struktura na bankarski ot sistem

Sopstveni ~kata struktura na bankarski ot sistem se analizi ra od aspekt na: 1) stepenot na privatiziranost na bankarski ot sistem; 2) kategorijata na akcioneri na bankite i 3) prisutnosta na stranski ot kapital vo bankarski ot sistem.

1.4.1. Stepen na privatiziranost na bankarski ot sistem

Na 30.06.2006 godina, stepenot na privatiziranost na bankarski ot sistem iznesuva{ e 93%, odnosno 98,3% ako od analizata se izzeme „Makedonska banka za poddr{ ka na razvojot“AD Skopje koja e vo celosna dr`avna sopstvenost. Vo sporedba so krajot na 2005 godina, stepenot na privatiziranost na bankarski ot sistem e pogolem za 1,2 procentni poena, {to e rezultat na izvr{ enata berzanska prodaba na malcinski akcionerski paketi vo nekolku banki od strana na Fondot za penzisko i invalidsko osiguruvawe. Po oddelni grupi banki, najnizok stepen na privatiziranost od 87,1% ima grupata mali banki, {to proizleguva od vklunenosta na „Makedonska banka za poddr{ ka na razvojot“AD Skopje vo ova grupa. Dokolku taa banka se isklui od analizata, stepenot na privatiziranost na grupata mali banki iznesuva 97,3%. Stepenot na privatiziranost na grupite golemi i sredni banki e nad 99%.

1.4.2. Akcionerska struktura na bankite spored kategorijata na akcionerite

Na krajot na prvoto polugodie na 2006 godina, finansiskite institucii i nefinanskite pravni lica imaat izedna~eno u~estvo od 39,8% vo sopstveni ~kata struktura na obi~nite akcii izdadeni od bankite. Kako rezultat na s{ pogolemi ot interes na javnosta za obi~nite akcii na bankite koi kotiraat na oficijalni ot pazar na „Makedonska berza“AD Skopje, dojde do malo zgolemuvawe na u~estvoto na fizi~kite lica vo strukturata na obi~nite akcii na bankite. Istovremeno, poizrazeni pomestuvawa vo sopstveni ~kata struktura na bankite se zabele`uvaat vo strukturata na prioritetnite akcii, vo koja poznaitelno se namaluva u~estvoto na fizi~ki lica, za smetka na zgolemuvaweto na u~estvoto na finansiskite institucii i nefinanskite pravni lica. Glavna pri~ina za ovie dvi`ewa vo akcionerskata struktura na bankarski ot sistem se izvr{ enite konverzii na prioritetni vo obi~ni akcii od strana na nekolku banki vo prvata polovina na 2006 godina.

Tabela br. 4**Akcionerska struktura na bankarski ot sistem na Republika Makedonija**

Red. br.	Tip na akcioneri	U-estvo vo obi~ni akcii		U-estvo vo prioritetni akcii	
		31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006
1	Fizi~ki lica	10,4%	12,6%	64,7%	49,0%
2	Nefinansijski pravni lica	41,4%	39,8%	21,6%	25,5%
3	Finansijski institucii	39,2%	39,8%	11,7%	24,7%
4	Javen sektor, javni pretprijatiija i op{ testveni - neprivatizirani pretprijatiija	8,4%	7,0%	1,9%	0,5%
5	Nedefiniran status*	0,6%	0,8%	0,1%	0,3%
	Vkupno (1+2+3+4+5)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Vkupno privat en kapital (1+2+3+5)	91,6%	93,0%	98,1%	99,5%

Zabele{ka: so termi not „nedefiniran status“ me|u drugoto se opfateni akcioneri ~ija steajna postapka e zavr{ena ili akcioneri koi ne mo`at da bidat identifikuvani od bankite.

So sostojba na 30.06.2006 godina, na oficijalni ot pazar na „Makedonska berza“AD Skopje kotiraat obi~ni akcii na osum banki⁴. U-estvoto na ovie osum banki vo vkupnata aktiva na bankarski ot sistem iznesuva{e 41,0%, a u-estvoto vo vkupniot kapital na bankarski ot sistem be{e 36,6%. Pazarnata kapitalizacija na obi~nite akcii na ovie osum banki na 30.06.2006 godina iznesuva{e 28,1% od vkupnata pazarna kapitalizacija na oficijalni ot pazar na „Makedonska berza“AD Skopje. Odnosot me|u vkupnata nominalna vrednost na obi~nite akcii na ovie osum banki i nivnata vkupna pazarna kapitalizacija se dvi`i vo interval od 11,4% do 506,7%. Pri toa, tri od bankite koi se kotirani na oficijalni ot pazar na berzata se vklufeni vo sostavot na berzanski ot indeks MBI -10⁵.

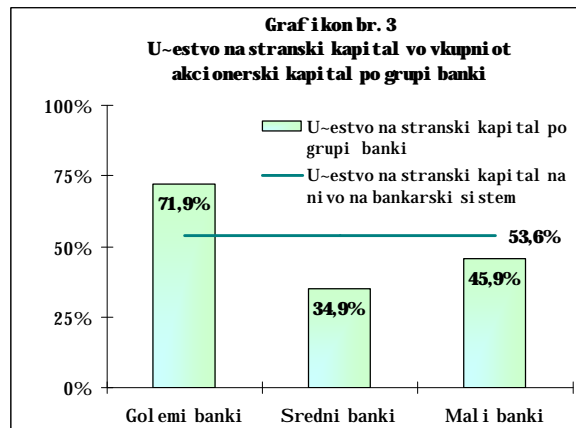
1.4.3. U-estvo na stranski kapital vo bankarski ot sistem

Na 30.06.2006 godina, u-estvoto na stranski kapital vo vkupniot akcionerski kapital na bankarski ot sistem na Republika Makedonija iznesuva{e 53,6% i vo sporedba so 31.12.2005 godina zabele`a porast za 1,1 procenten poen. Ako od analiza se izzeme „Makedonska banka za poddr{ka na razvojot“AD Skopje, koja e vo celosna dr`avna sopstvenost, u-estvoto na stranski ot kapital iznesuva{e 56,6%. I ako stranski ot kapital e prisuten vo {esnaeset makedonski banki, sepa negovata raspredelba ne e podednakva ni tu po oddelni banki, ni tu po oddelni grupi banki. Po oddelni banki, u-estvoto na

⁴ Na oficijalni ot pazar na „Makedonska berza“AD Skopje, kotiraat obi~nite akcii na „Investbanka“AD Skopje, „Komercijalno investicijska banka“AD Kumanovo, „Komercijalna banka“AD Skopje, „Ohridska banka“AD Ohrid, „Sileks banka“AD Skopje, „Stopanska banka“AD Bitola, „Teteks-kreditna banka“AD Skopje i „Tetovska banka“AD Tetovo. Na sednica na Odborot na direktori na „Makedonska berza“AD Skopje, odr`ana na 21.07.2006 godina, be{e donesena odluka za iskluvawe od kotacija na obi~nite akcii na „Sileks banka“AD Skopje na barawe na sami ot izdava~i za po~etok na kotacijata na obi~nite akcii na „TTK banka“AD Skopje, kako praven subjekt koj proizleze od spojuvaweto na „Tetovska banka“AD Tetovo i „Teteks-kreditna banka“AD Skopje. So toa, brojot na banki koi kotiraat na oficijalni ot berzanski pazar se namali i iznesuva{est.

⁵ Vo sostavot na MBI -10 se vklufeni „Komercijalna banka“AD Skopje, „Ohridska banka“AD Ohrid i „Stopanska banka“AD Bitola.

stranski ot kapital se dvi`i vo interval od 0,2% do 100%, pri { to ~etiri banki⁶ se vo celosna sopstvenost na stranski akcioneri. U-estvoto na stranski te akcioneri kaj grupata golemi banki e nad, dodeka kaj grupite sredni i mali banki e pod prose~noto nivo na u-estvo na stranski akcioneri vo vkupni ot akcionerski kapital na bankarski ot sistem.



Od vkupni ot broj banki vo Republika Makedonija, osum se vo dominantna sopstvenost⁷ na stranski akcioneri, a ~etiri od ovie osum banki se vo dominantna sopstvenost na stranski banki. Na 30.06.2006 godina, u-estvoto na ovie osum banki vo vkupnata aktiva na bankarski ot sistem iznesuva{ e 51,9%, odnosno 49,9% vo vkupni ot kapital na nivo na bankarski sistem. Vo sporedba so 31.12.2005 godina, ovie u-estva se zgolemeni za 0,6 i za 0,8 procentni poeni, soodvetno.

Tabela br. 5
Struktarno u-estvo na bankite spored vid na sopstvenosta

Vid na sopstvenost	Broj na banki		U-estvo vo vkupen kapital		U-estvo vo vkupna aktiva	
	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006
Banki vo sopstvenost na doma{ni privatni akcioneri	11	11	46,4%	45,3%	47,1%	46,6%
Banki vo sopstvenost na dr`avata	1	1	4,5%	4,8%	1,6%	1,5%
Banki vo sopstvenost na stranski akcioneri	8	8	49,1%	49,9%	51,3%	51,9%
Vkupno	20	20	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

1.5. Bankarska mre`a i broj na vraboteni vo bankarski ot sistem

Geografskata distribucija na bankite vo Republika Makedonija se karakterizira so koncentracija na najgolemi ot del od bankite na teritorijata na glavniot grad. Od vkupno dvaeset banki vo Republika Makedonija, samo ~etiri banki imaat sedi{te nadvor od Skopje. U-estvoto na ovie banki vo vkupnata aktiva na bankarski ot sistem, so sostojba na 30.06.2006 godina iznesuva{ e 10,8% i vo sporedba so krajot na 2006 godina e pomalo za 0,5 procentni poeni. Samo edna banka ima svoe pretstavni{tvo vo stranstvo (Republika Bugarija).

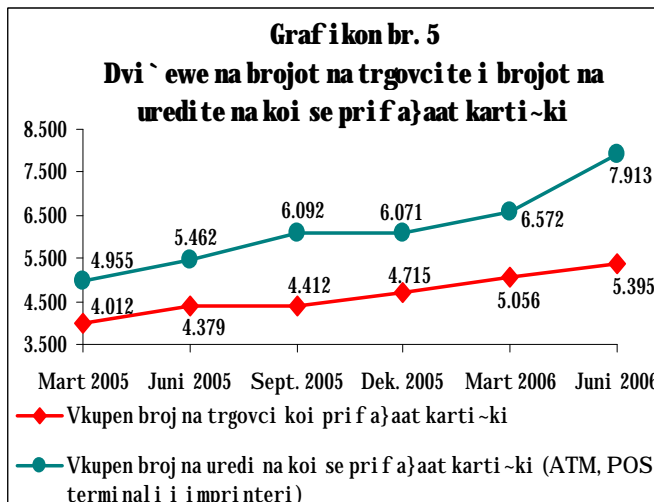
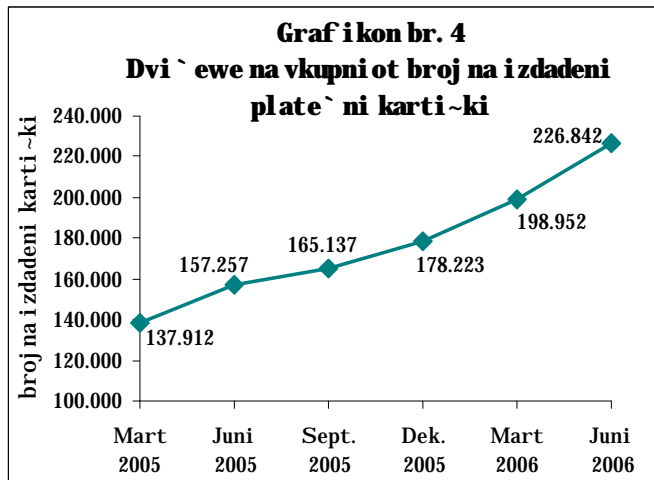
Visokata koncentracija na aktivnosti te na bankite vo glavniot grad se relativizira so postoeveto na disperzirana bankarska mre`a, koja vo izminatite nekolku godini e vo proces na kontinuirano pro{iruvawe.

⁶ Banki koi se vo celosna sopstvenost na stranski akcioneri se „Alfa banka“ AD Skopje, „Eurostandard banka“ AD Skopje, „TX Ziraat bankasi“ AD Skopje i „Prokredit banka“ AD Skopje.

⁷ Banki koi se vo dominantna sopstvenost na stranski akcioneri se oni e banki kade {to stranski akcioneri poseduvaat nad 50% od vkupni ot broj na izdadeni akcii.

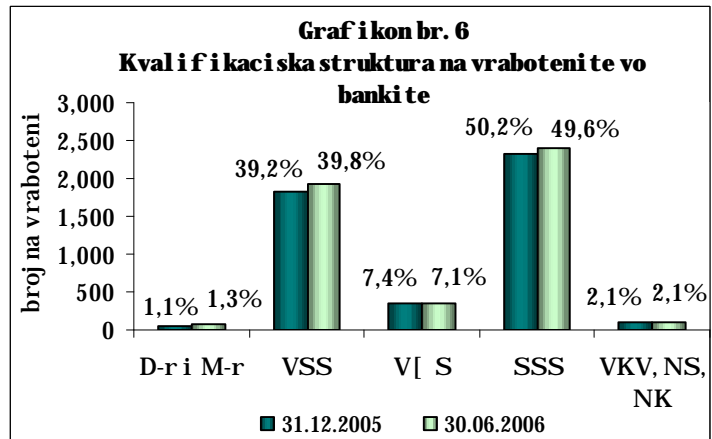
Bankarskata mre`a vo Republika Makedonija ja so-inuvaat sedumdeset i tri filijali, sto devedeset i osum ekspozituri, pet { alteri i deset delovni edini ci. Ako na toa se dodadat i trista trieset i osumte po{ tenski edini ci, preku koi del od bankite gi izvr{ uvaat svoite aktivnosti, mo`e da se konstati ra deka bankarskata mre`a e relativno razgraneta. I sto taka, kako dopol ni tel en al ternati ven pri stap do bankarski te usl ugi od strana na javnosta se i uslugite od domenot na internet bankarstvoto koi gi nudat nekoi od bankite. Pokraj toa, ekspanzijata na raboteweto so plate`ni karti~ki kaj makedonski te banki pretpostavuva i nu`no { irewe na mre`ata na bankomati i POS terminali. Na krajot od prvoto polugodie na 2006 godina, brojot na

plate`nite karti~ki vo cirkulacija iznesuva{ e 226.842 i bele`i polugodi{ en porast za 27,3%. Pri toa, edinaeset banki izvr{ uvaat akti vnosti povrzani so plate`ni karti~ki. Grupata gol emi banki ima dominantno u~estvo vo vkupni te izdadeni plate`ni karti~ki od 68,9%, sledena od grupata sredni banki so u~estvo od 21% i od grupata mali banki so u~estvo od 10,1%. Pri toa, zaklu~no so 30.06.2006 godina bea registri rani 207 bankomati i 7.706 uredi na proda`ni mesta (POS terminali i imprinteri) na koi se pri f a}aat plate`nite karti~ki. Na 30.06.2006 godina, vo vkupni ot broj na postaveni bankomati, grupata gol emi banki u~estvuva so 43,0%, grupata mali banki so 39,1%, a grupata sredni banki so 17,9%. Vo sporedba so krajot na 2005 godina, brojot na bankomati e zgolemen za dvaeset ili za 10,7%, a brojot na uredi na proda`ni te mesta na koi se pri f a}aat plate`ni karti~ki e zgolemen za 1.792 ili za 30,3%. I sto taka, raste i vkupni ot broj na trgovci vo Republika Makedonija koi gi pri f a}aat karti~ki te kako instrument za pl a}awe, i toa od 4.715 na 31.12.2005 godina, na 5.395 zaklu~no so 30.06.2006 godina.



Na 30.06.2006 godina, vkupni ot broj na vraboteni vo bankarski ot sistem na Republika Makedonija iznesuva{ e 4.813 lica i vo odnos na 31.12.2005 godina e zgolemen za 183 lica ili za 4%. Pri toa, grupata gol emi banki apsorbi ra 55,9% od vkupni ot broj na vraboteni vo bankarski ot sistem, sledena od grupata mali banki so 28,6% i od grupata sredni banki so 15,5%. I ako grupata sredni banki ima najmal broj na vraboteni vo sporedba so drugite grupi banki, sepak, vo prvoto polugodie na 2006 godina, generi ra 61,2% od porastot na vkupni ot broj na vraboteni vo bankarski ot sistem. Kontinuirani ot rast na brojot na

vrabotenite vo bankarski sistem e prosleden so podobruvane na kvalifikacijskata struktura na vrabotenite vo bankarski sistem. Taka, vo prvata polovina na 2006 godina, u-estvoto na licata so visoka stru-na podgotovka bele`i nezna-itelno zgolemuvawe, za smetka na licata so sredna stru-na podgotovka, ~ie u-estvo se namali pod 50% od vkupni ot broj na vrabotenite vo bankarski sistem.



1.6. Struktura na ponuda na bankarski uslugi

Prose~ni ot broj na korisnici na bankarski uslugi po poedine~na banka na krajot od prvoto polugodie na 2006 godina iznesuva{ e 160.109 lica i vo sporedba so 31.12.2005 godina be{ e pogolem za 10.151 lice, odnosno za 6,8%. Intenzivirane te aktivnosti na bankite so fizi~ki lica se manifestiraat i preku zgolemuvaweto na prose~ni ot broj na korisnici - fizi~ki lica za 10.312 lica, odnosno za 7,3%. Tie so~inuvaat 95,2% od vkupni ot prose~en broj na korisnici na bankarski uslugi. Analizirano po tip na uslugi, najkoristena bankarska uslug, isto kako i vo izminatite godini, be{ e vlo`uvaweto na depoziti po viduvawe vo bankite, koi se koristat od 61,9% od vkupni ot prose~en broj na korisnici na bankarski uslugi.

Tabela br. 6

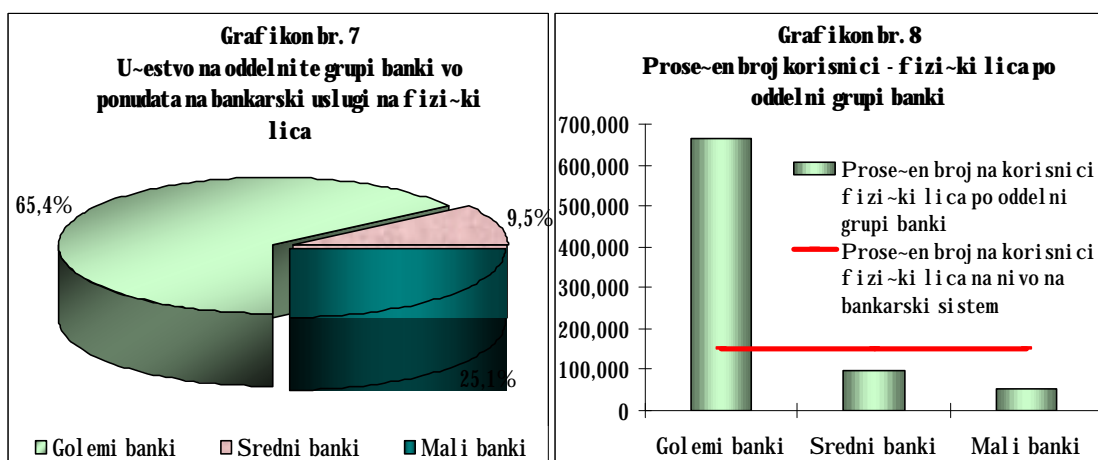
Prose~en broj na korisnici na bankarski uslugi po poedine~na banka so sostojba 30.06.2006 godina

Red br.	Opis	Pravni lica		Fizi~ki lica		Vkupno		Stapka na porast vo odnos na 31.12.2005
		prose~en broj na korisnici	%	prose~en broj na korisnici	%	prose~en broj na korisnici	%	
1	Krediti, akreditivi, garancii	1.312	17,2%	10.025	6,6%	11.337	7,1%	14,5%
2	Depoziti	6.256	81,8%	107.712	70,6%	113.968	71,2%	5,5%
2a	- po viduvawe	6.221	81,3%	92.928	61,0%	99.148	61,9%	3,9%
2b	- oro~eni	35	0,5%	14.784	9,7%	14.820	9,3%	17,4%
3	Pari~ni karti~ki	82	1,1%	9.268	6,1%	9.350	5,8%	13,0%
4	Tekovna smetka	0	0,0%	25.454	16,7%	25.454	15,9%	7,4%
	Vkupno	7.650	100,0%	152.460	100,0%	160.109	100,0%	6,8%

Vo sporedba so 31.12.2005 godina, najgolema stapka na porast od 17,4% bele`i prose~ni ot broj na korisnici koi vlo`uvaat oro~eni depoziti. Isto taka, relativno intenziven porast se zabele`uva kaj prose~ni ot broj na korisnici na krediti i razli~ni formi na vonbilansna izlo`enost, kako i kaj prose~ni ot broj na korisnici na pari~ni karti~ki.

Analizata na brojot na korisnici na bankarski uslugi po grupi banki ja potvrduva dominantnata pozicija na grupata golemi banki vo bankarski sistem. Taka, grupata golemi banki u-estvuva so 61,3% vo vkupni ot broj na korisnici na bankarski uslugi na nivo na bankarski sistem, sledena od grupata mali banki so u-estvo od 28,2% i od grupata sredni banki so u-estvo od 10,5%.

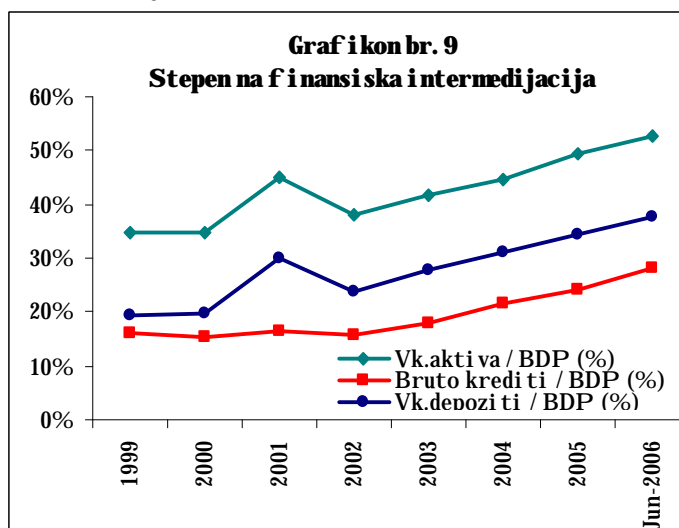
Pokraj toa, prose~ni ot broj na fizi~ki lica koi se javuvaat kako korisnici na bankarski uslugi kaj grupata големи банки е поголем повеќе од ~etiri pati od prose~ni ot broj na fizi~ki lica - korisnici na bankarski uslugi za celiot bankarski sistem.



2. Aktivnost na bankite

Poddr~kata na pozitivniot trend na ekonomskata aktivnost vo Republ i ka Makedonija od strana na bankarski ot sistem prodol ` i i vo tekot na prvata polovina na 2006 godina. Ovaa poddr~ka be~e izrazena pred s~preku natamo~no intenzivirawe na kreditnata aktivnost, za {to osnova pretstavuva~e zgolemeni ot depoziten i vkupen finansiski potencijal na bankite.

Zgolemeni ot obem na aktivnosti na bankite istovremeno se reflektira i na kontinuiranoto jaknevanje na finansiskata intermedijacija vo makedonskata ekonomija. Pri postoevanje na inicijalno nisko nivo na finansiska intermedijacija i vo uslovi na stabilen makroekonomski ambient i osobeno popovolni insti tucionalni i regulativni faktori, sosema be~e o~ekuvana tendencijata na natamo~no prodl abo~uvawe na finansiskata intermedijacija. Vo taa nasoka, stepenot na finansiska intermedijacija, kako osnoven pokazatel za relativnoto zna~ewe na aktivnostite na bankite vo



vkupnata ekonomska aktivnost vo zemjata go zadr`a nagorni ot trend karakteristi ~en za izminati te nekol ku godini i vo tekot na prvata polovina na 2006 godina. Na 30.06.2006 godina, nivoto na finansiska intermedijacija na bankarski ot sistem, mereno kako soodnos na vkupnata aktiva, bruto-kreditite i vkupnite depoziti na nefinansiskite subjekti i bruto doma~ni ot proizvod

(BDP)⁸ iznesuvala je 52,8%, 28,0% i 37,5%, sodevno. Najveći pridonos u finansijskoj intermedijaciji imaju velike banke, što sodevno na njihovo dominantno učešće u ukupnoj aktivnoj, bruto-kreditnoj i ukupnoj depozitnoj. Tako, na 30.06.2006. godine, stepen na finansijskoj intermedijaciji u grupi velike banke izmeren preko njihovog učešća u ukupnoj aktivnoj, bruto-kreditnoj i ukupnoj depozitnoj su BDP iznesuvala je 34,5%, 19,1% i 27,0%, sodevno.

2.1. Bilans na sastojke na bankama

Ukupna aktivna na bankama na 30.06.2006. godine iznesuvala je 149.873 miliona denara, što predstavlja porast od 6,7% u odnosu na 31.12.2005. godine (Bilans na sastojke - Aneks br.1). Porast na aktivna je odraz na ekspanziju na kreditnu podršku na nefinansijske subjekte i izraženi interes na bankama za investiranje u portfolio na hartiji od vrednosti (glavno blagajnički zapisi na Narodna banka i državni zapisi).

Strukturalne dve strane u aktivnoj na bankarskom sistemu se determiniraju od grupi velike banke, što u odnosu na njihovo dominantno učešće od 65,5% u ukupnoj aktivnoj. U prvom polugodju na 2006. godine, ukupna aktivna u grupi velike banke beleži porast od 5.272 miliona denara ili 5,7%, što predstavlja pridonos od 55,9% u ukupnoj porastu na aktivna na bankama. Grupa srednje banke, zabeležila najmanje polugodje (porast na aktivna, što ima i najmanje pridonos za porast na ukupna aktivna (12,9%). Odruga strana, aktivna u grupi male banke zabeležila poznatiji polugodje (porast od 2.949 miliona denara (9,7%) i pridonos je 31,2% u porastu na aktivna na bankama.

Dominantna pozicija u grupi velike banke se determiniraju dve strane u dve glavne bilansne kategorije (kredit i depoziti na nefinansijske subjekte).

Tabela br. 7

Pazarno učešće i porast na ukupna aktivna, kredit i depoziti po grupi banke

KATEGORIJA	Iznos u milionima denara		Strukturala		Promena 30.06.2006/31.12.2005			
	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	U apsolutnim iznosima	U procentima	U strukturalnoj (procentni poeni)	U učešću u porastu
Ukupna aktivna	149.873	140.436	100,0%	100,0%	9.437	6,7%		100,0%
- Velike banke	98.107	92.835	65,5%	66,1%	5.272	5,7%	(0,6)	55,9%
- Srednje banke	18.461	17.245	12,3%	12,3%	1.216	7,1%	0,0	12,9%
- Male banke	33.305	30.356	22,2%	21,6%	2.949	9,7%	0,6	31,2%
Kredit na nefinansijske subjekte	79.588	68.797	100,0%	100,0%	10.791	15,7%		100,0%
- Velike banke	54.212	47.627	68,1%	69,2%	6.585	13,8%	(1,1)	61,0%
- Srednje banke	9.202	7.947	11,6%	11,6%	1.254	15,8%	0,0	11,6%
- Male banke	16.174	13.222	20,3%	19,2%	2.951	22,3%	1,1	27,4%
Depoziti na nefinansijske subjekte	106.575	97.922	100,0%	100,0%	8.653	8,8%		100,0%
- Velike banke	76.623	71.540	71,9%	73,1%	5.083	7,1%	(1,2)	58,7%
- Srednje banke	12.029	11.240	11,3%	11,5%	789	7,0%	(0,2)	9,1%
- Male banke	17.923	15.142	16,8%	15,5%	2.781	18,4%	1,4	32,1%

⁸ Procenat podataka za 2005. godine od Državnog zavoda za statistiku.

Analizata na strukturata na aktivata na bankite na 30.06.2006 godina uka`uva na prodol`en trend na namaluvawe na ni skokamatonosnata za smetka na porastot na kamatonosnata komponenta na aktivata, pred s`c neto-plasmani te kaj nefinansijski subjekti i portfolioto na hartii od vrednost. Neto-kreditite na nefinansijski te subjekti ja zajaknaa svojata dominantna pozicija, i na 30.06.2006 godina u-estvuava so 45,9% vo vkupnata aktiva, { to e za 4 procentni poeni pove}e vo odnos na 31.12.2005 godina. Na polugodi { no ni vo tie zabele`aa porast od 9.929 milioni denari ili za 16,9% i bea osnoven generator na porastot na vkupnata aktiva. Plasmani te kaj drugi banki, kako vtora najgolema kategorija, go prodol`ija trendot na namaluvawe na u-estvoto vo vkupnata aktiva od 30,7% (31.12.2005 godina) na 27,8% (30.06.2006 godina). Karakteristi~no e toa { to za prv pat na 30.06.2006 godina kaj ovaa komponenta na aktivata e zabele`ano namaluvawe i vo apsoluten iznos (1.468 iljadi denari). Portfolioto na hartii od vrednost, so u-estvo od 12,9% (12,7% na 31.12.2005 godina) oстана treta kategorija po golemi na vo vkupnata aktiva. Vo odnos na 31.12.2005 godina toa zabele`a porast od 1.533 milioni denari ili za 8,6%. Preostanati te 13,3% od aktivata, se odnesuvaat na pozicii ~i e poedine~no u-estvo vo vkupnata aktiva e relativno malo i ne nadmi nuva 6%.

Na 30.06.2005 godina strukturata na pasivata na bankite ne bele`i zna~itelni promeni. So u-estvo od 71,1%, depozitite na nefinansijski te subjekti ja zadr`aa svojata dominantna pozicija vo strukturata na pasivata, so { to go zadr`aa primatot na primarni izvori na sredstva na bankite. Vo odnos na 31.12.2005 godina, depozitite na nefinansijski subjekti evidenti raa najgolem apsoluten i procentualen porast od 8.654 milioni denari, odnosno 8,8%, so { to re~isi vo celost (91,7%) go odbele`aa porastot na vkupnata pasiva. Sopstvenite sredstva na bankite imaa u-estvo od 14,9%, { to e namaluvawe od 1 procenten poen vo odnos na 31.12.2005 godina. Druga pozna~ajna kategorija na izvori na sredstva na 30.06.2006 godina, bea zaemite od drugi banki, koi kako i na 31.12.2005 godina, go zadr`aa u-estvoto od okolu 9% od vkupnata pasiva na bankite.

Tabela br. 8
Struktura na aktivata i pasivata

Bilans na sostojba	Iznos vo milioni denari		Struktura		Porast 30.06.2006/31.12.2005			
	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	Apsoluten porast	Vo procenti	Vo strukturata (vo procentni poeni)	U-estvo vo porastot
Pari~ni sredstva i salda kaj NBRM	8.612	7.983	5,7%	5,7%	629	7,9%	0,0%	6,7%
Portfolioto na hartii od vrednost	19.378	17.845	12,9%	12,7%	1.533	8,6%	0,2%	16,2%
Plasmani kaj drugi banki	41.690	43.158	27,8%	30,7%	(1.468)	-3,4%	-2,9%	-15,6%
Kreditite na nefinansijski subjekti (neto)	68.837	58.908	45,9%	41,9%	9.929	16,9%	4,0%	105,2%
Presmetana kamata i ostanata aktiva	5.048	6.178	3,4%	4,4%	(1.130)	-18,3%	-1,0%	-12,0%
Osnovni sredstva	6.446	6.476	4,3%	4,6%	(30)	-0,5%	-0,3%	-0,3%
Neizdvoeni rezervacii za potencijalni zagubi	(136)	(113)	-0,1%	-0,1%	(23)	20,5%	0,0%	-0,2%
Vkupna aktiva	149.873	140.435	100,0%	100,0%	9.438	6,7%		100,0%
Depoziti od banki	2.789	2.717	1,9%	1,9%	72	2,6%	-0,1%	0,8%
Depoziti na nefinansijski subjekti	106.575	97.921	71,1%	69,7%	8.654	8,8%	1,4%	91,7%
Pozajmici (kratkoro~ni i dolgoro~ni)	13.220	13.146	8,8%	9,4%	74	0,6%	-0,5%	0,8%
Ostanata pasiva	4.312	3.676	2,9%	2,6%	636	17,3%	0,3%	6,7%
Rezervacii za vonbilansni stavki	711	713	0,5%	0,5%	(2)	-0,3%	0,0%	0,0%
Sopstveni sredstva*	22.267	22.262	14,9%	15,9%	5	0,0%	-1,0%	0,1%
Vkupna pasiva	149.873	140.435	100,0%	100,0%	9.438	6,7%		100,0%

* Za potrebite na ovoj pregl ed sopstvenite sredstva se kori gi rani za zagubata ostvarena od strana na bankite koi prika`ale zaguba na 30.06.2006 godina, dodeka prika`anata dobi vka e vkl u~ena vo ostanata pasiva, za razlika od Aneks 1, kade { to sopstvenite sredstva go vkl u~uvaat vkupni ot finansijski rezultat ostvaren na ni vo na bankarski ot sistem (zaguba plus dobi vka).

2.2. Kreditna aktivnost na banke - krediti na nefinansijski subjekti

Pozitivni trend na kreditna aktivnost na banke evidentiran u prethodnih godinama i u toku prve polovine 2006. godine. Osnova intenzivna kreditna aktivnost je zgolemjena depozitna potencijala na banke. Zgolemjena kreditna podrška od strane na banke delumno je rezultat na: porast na pobaruva-kata na krediti na pretprijata i naseljeno, delumno povoljni uslovi za kreditiranje, visoki stepen na konkurencija među bankama i pozitivne percepcije za ukupna ekonomska aktivnost⁹.

Bruto-kreditne na nefinansijski subjekti zabeleže porast od 10.791 miliona denara ili za 15,7%, u odnosu na 31.12.2005. godine. Najveći del (61%) je određen porastom na bruto-kreditne na grupu velikih banaka, koji u odnosu na 31.12.2005. godine iznose 6.585 miliona denara ili 13,8%. Kreditne na grupu srednjih banaka ima najmanje udelo u ukupnim kreditima od 11,6% i identičan prirast (11,6%) za ukupni porast na bruto-kreditne. Najveći porast u odnosu na 31.12.2005. godine od 22,3% zabeleže kreditne na grupu malih banaka, što je zgolemjena udela na 20,3% i prirast od 27,4% u ukupni porast na kreditne. (Tabela br. 7 - Pazarne udela i porast na ukupna aktivna, krediti i depoziti po grupama banaka).

2.2.1. Struktura na kreditne na nefinansijski subjekti (sektorska, regionalna i valutna struktura)

Tabela br. 9
Struktura na kreditne na nefinansijski subjekti

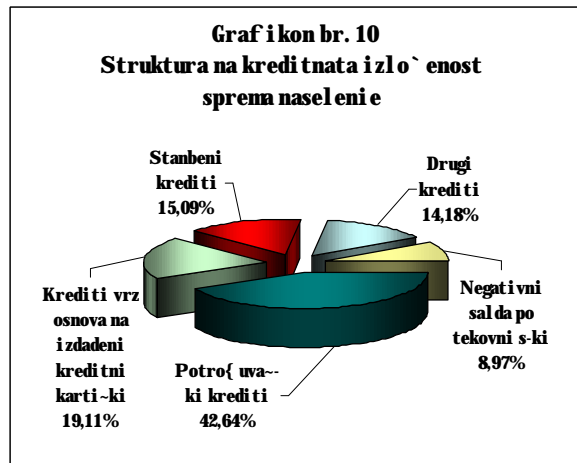
Vo milioni denara

Datum	Opis	Vkupno	Vkupno		Pretprijava		Naseljeno		Drugi konjenti		
			Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	
31.12.2005	Dostasani krediti	1.551	945	606	749	592	193	12	3	3	
	Kratkoro-ni krediti	19.237	16.485	2.752	12.895	2.714	3.535	29	55	9	
	Dolgoro-ni krediti	37.690	24.838	12.852	9.031	11.928	15.745	676	62	248	
	Nefunkcionalni krediti	10.319	9.077	1.242	7.657	1.119	1.382	25	38	98	
	Vkupno bruto-krediti	68.797	51.344	17.452	30.332	16.352	20.854	742	159	359	
	Rezervi za potencijalni zagubi	-9.889									
	Vkupno neto-krediti	58.908									
30.06.2006	Dostasani krediti	1.641	1.324	317	1.076	301	247	14	1	1	
	Kratkoro-ni krediti	23.315	19.238	4.076	14.640	4.031	4.340	33	258	13	
	Dolgoro-ni krediti	43.886	28.966	14.920	10.918	13.536	17.991	1.274	57	110	
	Nefunkcionalni krediti	10.746	9.278	1.468	7.504	1.353	1.666	24	108	91	
	Vkupno bruto-krediti	79.588	58.806	20.781	34.138	19.220	24.245	1.346	423	215	
	Rezervi za potencijalni zagubi	-10.751									
	Vkupno neto-krediti	68.837									
Promena 30.06.06/ 31.12.05	Apsoluten porast na bruto-krediti	10.791	7.462	3.329	3.807	2.868	3.390	605	265	-144	
	Vo procenti	15,7%	14,5%	19,1%	12,5%	17,5%	16,3%	81,5%	167,0%	-40,1%	
	U-estvo vo porastot	100,0%	69,2%	30,8%	35,3%	26,6%	31,4%	5,6%	2,5%	-1,3%	

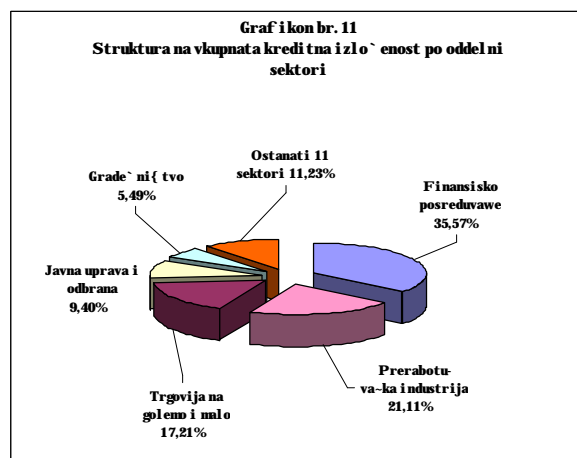
Sektorska struktura na kreditne na 30.06.2006. godine ne beleži značajne promene u odnosu na 31.12.2005. godine. Dominantna stavka, što je udela od 67% (67,9% na 31.12.2005. godine), ostaje kreditne na pretprijava. U odnosu na 31.12.2005. godine ti zabeleže porast od 6.675 miliona denara ili za 14,3%, što ima prirast u ukupni porast na bruto-kreditne od 61,9%. U toku prve polovine 2006. godine prodor trenda na postepeno zadržavanje na pozicijama na sektorot „naseljeno“ i na 30.06.2006. godine

⁹ Soglasno sa rezultatima od Anketata za kreditna aktivnost na banke za juni 2006. godine

negovoto u~estvo vo vkupnite bruto-krediti dostigna nivo od 32,2% (31,4% na 31.12.2005 godina). Ovie krediti zabele`aa porast od 3.995 milioni denari ili za 18,5% vo odnos na krajot na 2005 godina i pridonesoa vo porastot na vkupnite bruto-krediti so 37%. Ovie dvi`ewa pretstavuvaat prodol`uvawe na trendot na intenzivirawe na kreditnata poddr{ka na naselenieto, koja zapo~na vo izminatite godini. Spored vidot na krediti koi im se odobruvaat na fizi~ki lica, potro{uva~kite krediti go zadr`aa svoeto dominantno u~estvo vo vkupnata kreditna izlo`enost prema naselenie. Sепak, vo tekot na poslednite godini evidenten e trendot na postepeno zgol emuvawe na u~estvoto na kreditite vrz osnova na izdadeni kreditni karti~ki (19,1% na 30.06.2006 godina, nasproti 16% na 31.12.2005 godina), za smetka na postepenoto namal uvawe na domnacijata na potro{uva~kite krediti (42,6% na 30.06.2006 godina, nasproti 45,4% na 31.12.2005 godina).



Analizata na **kreditnata aktivnost na bankite po oddelni dejnosti** uka`uva na postepeno namal uvawe na domnacijata na kreditnata izlo`enost prema sektorot „finansisko posreduvawe“, od 41,9% na 31.12.2005 godina, na 35,6% na 30.06.2006 godina. Pri toa, vkupnata izlo`enost prema sektorot finansisko posreduvawe vo tekot na prvite {est meseci od 2006 godina zabele`a namal uvawe za 8,1%. Nasproti toa, kreditnata izlo`enost na bankite kon prerabotuvaka i industrija, trgovijata na golemo i malo, javnata uprava i odbrana i grade`ni{tvoto se zgolemi za 15,6%, 21,3%, 48,6% i 14,3%, soodvetno, so {to vkupnoto u~estvo na ovie dejnosti vo vkupnata kreditna izlo`enost na 30.06.2006 godina dostigna 53,2%. Pri toa, pove}e od 90% od vkupnata kreditna izlo`enost prema javnata uprava i odbrana se odnesuvaa na kupeni dr`avni zapisi i dr`avni obvrznici izdadeni od Ministerstvoto za finansii. Ottuka, natamo{ nata analiza se fokusira na kreditnata aktivnost na bankite kon dejnostite koi direktno pridonesuvaat za ekonomskata aktivnost na zemjata. I zrazenata kreditna poddr{ka na prerabotuvaka i industrija, trgovijata na golemo i malo i grade`ni{tvoto se reflektira i na nivnata relativna va`nost vo vkupnata ekonomska aktivnost vo zemjata. I meno vo prvata polovina na 2006 godina pridonesot na industrijata, trgovijata i grade`ni{tvoto vo vkupnata ekonomska aktivnost vo zemjata (vkupni ot BDP) iznesuva{e 41,6% i tie generiraa 36,2% od vkupni ot ekonomski rast vo tekot na ovoj peri od.



Analizata na **kreditnata aktivnost na bankite po oddelni dejnosti** uka`uva na postepeno namal uvawe na domnacijata na kreditnata izlo`enost prema sektorot „finansisko posreduvawe“, od 41,9% na 31.12.2005 godina, na 35,6% na 30.06.2006 godina. Pri toa, vkupnata izlo`enost prema sektorot finansisko posreduvawe vo tekot na prvite {est meseci od 2006 godina zabele`a namal uvawe za 8,1%. Nasproti toa, kreditnata izlo`enost na bankite kon prerabotuvaka i industrija, trgovijata na golemo i malo, javnata uprava i odbrana i grade`ni{tvoto se zgolemi za 15,6%, 21,3%, 48,6% i 14,3%, soodvetno, so {to vkupnoto u~estvo na ovie dejnosti vo vkupnata kreditna izlo`enost na 30.06.2006 godina dostigna 53,2%. Pri toa, pove}e od 90% od vkupnata kreditna izlo`enost prema javnata uprava i odbrana se odnesuvaa na kupeni dr`avni zapisi i dr`avni obvrznici izdadeni od Ministerstvoto za finansii. Ottuka, natamo{ nata analiza se fokusira na kreditnata aktivnost na bankite kon dejnostite koi direktno pridonesuvaat za ekonomskata aktivnost na zemjata. I zrazenata kreditna poddr{ka na prerabotuvaka i industrija, trgovijata na golemo i malo i grade`ni{tvoto se reflektira i na nivnata relativna va`nost vo vkupnata ekonomska aktivnost vo zemjata. I meno vo prvata polovina na 2006 godina pridonesot na industrijata, trgovijata i grade`ni{tvoto vo vkupnata ekonomska aktivnost vo zemjata (vkupni ot BDP) iznesuva{e 41,6% i tie generiraa 36,2% od vkupni ot ekonomski rast vo tekot na ovoj peri od.

Analizata od aspekt na koncentracijata na kreditokorisnici te vo ramki na oddelните dejnosti upatuvaa na zadovolitelno nivona disperziranost. Imeno, vo ramki na prerabotuvakata industrija, na 30.06.2006 godina, najgolemiot poedinen kreditokorisnik ima{e u{estvo od 3,2% vo vkupnata kreditna izlo`enost prema ovaadejnost. Zaedno, trite najgolemi kreditokorisnici u{estvuvaasoo 8,7% vo vkupnata kreditna izlo`enost prema prerabotuvakata industrija. Od druga strana, kategorijata na rizik „A“ na ovie kreditokorisnici upatuvaa na nizok stepen na potencialen kreditn rizik. Na najgolemiot kreditokorisnik vo ramki na trgovijata na golemo i malo otpa|a{e 3,8% od kreditnata izlo`enost kon ovaadejnost, a na prvite tri kreditokorisnici vkupno 9%, {to upatuvaa na relativno dobra disperziranost. Kon ova treba da se dodade i faktot deka najgolemite tri kreditokorisnici od trgovijata manifestiraat dobra kreditna sposobnost so ogle na toa {to se klasificirani vo kategorijata na rizik „A“. Vo sporedba so prethodno analizirane dejnosti kaj grade`ni{tvoto postoi povioka koncentracija na kreditnata izlo`enost. Imeno, na 30.06.2006 godina, izlo`enosta prema najgolemiot kreditokorisnik, odnosno trite najgolemi kreditokorisnici iznesuva{e 18,9%, odnosno 34,8% od vkupnata kreditna izlo`enost kon grade`ni{tvoto, soodvetno. Od aspekt na rizik, najgolemite tri kreditokorisnici se klasificirani vo kategorijate na rizik „A“ i „V“.

Pozitivite performansi vo site sektori na ekonomijata imaa svoj odraz i vrz prose~noto nivona izlo`enost na bankite na rizik prema sekoj od niv. Imeno, na 30.06.2006 godina prose~noto nivona izlo`enost na rizik prema dejnostite so najvisoka kreditna zadol`enost (finansisko posreduvawe, industrija, trgovija, javna uprava i odbrana i grade`ni{tvo), koja iznesuva{e 88,8% od vkupnata kreditna izlo`enost, se dvi`i pome|u kategorijate na rizik „A“ i „V“ i ne bele`i promeni vo odnos na 31.12.2005 godina.

Tabela br. 10
Prose~no nivona izlo`enost na rizik

Dejnost	Vkupna kreditna izlo`enost vo milioni denari		Prose~na kategorija na rizik	
	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005
Finansisko posreduvawe	44.227	48.106	A	A
Prerabotuvaka industrija	26.253	22.701	V	V
Trgovija na golemo i trgovija na malo	21.397	17.647	B	B
Javna uprava i odbrana	11.687	7.866	A	A
Grade`ni{tvo	6.822	5.967	B	B
Ostanati	13.966	12.553	B	B
Vkupno	124.352	114.839	B	B

Analizata na **ro-nata struktura na bruto-kreditite** ukauvaa na ponatamo{en trend na dominacija na kreditiraweto na dolg rok, koe na 30.06.2006 godina zafa}a{e 55,1% od vkupnite bruto-krediti. Voedno, dolgoro~nite krediti, so pridonesoo 57,4% bea glaven nositel na vkupniot porast na kreditite vo tekot na prvoto polugodie na 2006 godina. U{estvoto na kreditiraweto na kratok rok i na dostasane i nefunkcionalnite krediti iznesuva{e 29,3% i 15,6%, soodvetno. Dominacijata na dolgoro~noto kreditirawe be{e prisutna kaj kreditite na pretprijatijata so u{estvo od 44,9%, a osobeno kaj kreditite na naseleni eto so u{estvo od 76%.

Od aspekt na **valutnata struktura**, 73,9% od kreditite na nefianski te subjekti se denarski (od niv 30% se denarski krediti so devizna klauzula), a 26,1% se devizni. Vo tekot na prvoto polugodie na 2006 godina e zabele`an pouramnote`en porast na kreditite od aspekt na nivnata valutna struktura, nasproti intenzivniot porast na deviznite krediti (52,3%) vo tekot na 2005 godina. Taka, denarskite krediti zabele`aa porast od 14,5%, a deviznite

kreditni porast od 19,1%. Pritoa, generator na vkupniot porast na bruto-kreditite, so u~estvo od 69,2%, bea denarski te krediti.

Na krajot na prvoto polugodie na 2006 godina, vkupniot iznos na krediti kaj koi postoi kursen rizik (devizni krediti i denarski krediti so devizna klauzula) iznesuva{ e 38.295 milioni denari, { to pretstavuva 48,1% od vkupnite bruto-krediti na bankite. Vo strukturata na ovie krediti 53,9% bea devizni krediti, a 46,1% bea denarski krediti so devizna klauzula.

Tabela br. 11
Struktura na kreditite po grupi banki

Struktura na krediti na 30.06.2006 godina	Sektorska struktura			Ro-na struktura			Valutna struktura	
	Pretprijetija	Naselenie	Drugi konitenti	Kratkoro-ni	Dolgpro-ni	Dostasani i nefunkcionalni	Denarski	Devizni
Golemi banki	69,7%	64,4%	85,6%	67,0%	65,0%	81,3%	65,4%	75,9%
Sredni banki	12,3%	10,0%	6,3%	15,5%	11,8%	3,3%	14,2%	4,1%
Mali banki	18,0%	25,6%	8,1%	17,5%	23,2%	15,4%	20,4%	20,0%
Vkupno	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Analizata na sektorskata, ro-nata i valutnata struktura na bruto-kreditite na nivona poodelnite grupi banki uka`uva na dominantna pozicija na grupata golemi banki.

2.3. Portfolio na hartii od vrednost

Vo tekot na prvata polovina na 2006 godina prodol`i zgolemeni ot interes na bankite za vlo`uvawe vo hartii od vrednost. Toa determi nira porast na portf olioto na hartii od vrednost od 1.533 milioni denari, ili za 8,6% vo odnos na 31.12.2005 godina. Vakvata dinamika dovede do minimalno zgolemuvawe na u~estvoto na portf olioto na hartii od vrednost vo vkupnata aktiva na bankite vo Republika Makedonija od 12,7% (31.12.2005 godina), na 12,9% (30.06.2006 godina). Pri toa, pri marna determi nanta na porastot na portf olioto na hartii od vrednost be{ e porastot na iznosot na zapi{ anite blagajni~ki zapsi na Narodna banka i zapi{ anite dr`avni zapsi.

Vo ramki na portf olioto na hartii od vrednost, dominantna pozicija so u~estvo od 92,6% pretstavuvaa dol`ni~kite hartii od vrednost. Strukturnata analiza na dol`ni~kite hartii od vrednost uka`uva na namaluvawe na u~estvoto na blagajni~kite zapsi na Narodna banka (od 54,6% na 31.12.2005 godina na 37,5% na 30.06.2006) za smetka na porastot na pozicijata na hartii te od vrednost izdadeni od strana na dr`avata po razni osnovi (od 44,1% na 31.12.2005 godina na 61,4% na 30.06.2006 godina). Generator na vakvite dvi`ewa be{ e porastot na iznosot na zapi{ ani dr`avni zapsi, vo golema mera kako rezultat na promenata na instrumentite na monetarnata politika na Narodna banka na Republika Makedonija.¹⁰ Na 30.06.2006 godina, vkupniot iznos na zapi{ ani dr`avni zapsi od strana na bankite iznesuva{ e 4.821 milion denari, { to pretstavuva zgolemuvawe za 4.031 milion denari, ili za 510,3% vo odnos na 31.12.2005 godina. Kako rezultat na vakvite dvi`ewa, na 30.06.2006 godina, dr`avnite zapsi ja prezemaa dominantnata pozicija vo strukturata na dr`avnite hartii od vrednost so u~estvo od 43,7% (10,9% na 31.12.2005 godina).

¹⁰ Vo mart 2006 godina Narodna banka na Republika Makedonija, vo sorabotka so Ministerstvoto za finansii, zapo-na so izdavawe dr`avni zapsi za monetarni celi. Na 30.06.2006 godina dr`avnite zapsi za monetarni celi zafajaat 39% od vkupniot iznos na izdadente dr`avni zapsi.

Analizata na ro~nata struktura na dr`avnite zapisi upatuvaa na dominantna pozicija na tri mese~nite dr`avni zapisi so u~estvo od 68,7%, po { to sleduvaat { estmese~nite (20%) i dvanaesetmese~nite (11,3%) dr`avni zapisi. Spored sopstvenosta na zapi { anite dr`avni zapisi, preovladuvaat dr`avne zapisi zapi { ani vo korist na klienti so 74%, a ostatokot od 26% se vo korist na banki te.¹¹

Tabela br. 12
Struktura na portfolio na hartii od vrednost

Portfolio na hartii od vrednost	Iznos vo milioni denari		Struktura		Polugodi { na promena 30.06.06/31.12.05		
	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006	Apsolutna promena	Vo %	U~estvo vo promena
Dol`ni~ki hartii od vrednost	16.365	17.953	91,7%	92,6%	1.588	9,7%	103,6%
Blagajni~ki zapisi na NBRM	8.934	6.736	54,6%	37,5%	(2.198)	-24,6%	-138,4%
Hartii od vrednost izdadeni od dr`avata	7.221	11.029	44,1%	61,4%	3.808	52,7%	239,8%
- Obvrzni ca za pri vat i zaci ja na „Stopanska banka“ AD Skopje	4.992	4.463	69,1%	40,5%	(529)	-10,6%	-13,9%
- Obvrzni ci za sanaci ja na „Stopanska banka“ AD Skopje (gol ema obvrzni ca) izdadena od ASB	93	76	1,3%	0,7%	(17)	-18,4%	-0,5%
- Obvrzni ci za staro dev i zno { tedewe i denaci onal i zaci ja	1.273	1.451	17,6%	13,2%	178	13,9%	4,7%
- Dr`avni zapisi	790	4.821	10,9%	43,7%	4.031	510,3%	105,8%
- Kontinuirani dr`avni hartii od vrednost	72	218	1,0%	2,0%	146	204,1%	3,8%
Drugi dol`ni~ki hartii od vrednost	211	188	1,3%	1,0%	(23)	-10,7%	-1,4%
Sopstveni~ki hartii od vrednost	1.480	1.425	8,3%	7,4%	(55)	-3,7%	-3,6%
Vlo`uvava vo hartii od vrednost so pravo na upravuvawe vo doma{ ni nefinansi ski pravni l i ca	356	368	24,1%	25,8%	12	3,3%	-21,1%
Vlo`uvava vo banki i drugi f i nansi ski organizaci i vo zemjata	887	820	59,9%	57,5%	(67)	-7,5%	121,7%
Drugi sopstveni~ki hartii od vrednost	237	237	16,0%	16,6%	0	0,1%	-0,6%
Vkupno portfolio na hartii od vrednost	17.845	19.378	100,0%	100,0%	1.533	8,6%	100,0%

Kontinuiranite dr`avni hartii od vrednost¹² i pokraj porastot od 146 milioni denari ili 204,1% vo odnos na 31.12.2005 godina, s{ u{ te imaat nezna~itel no u~estvo vo cel okupnoto portfolio na hartii od vrednost od 1,1%. Vo sopstveni~kata struktura na kupenite kontinuirani dr`avni hartii od vrednost, klienti te u~estvuvaat so 37,8%, a banki te so 62,2%.

Na 30.06.2006 godina, 7,4% od portfolioto na hartii od vrednost se odnesuva{ e na sopstveni~ki te hartii od vrednost. Pri toa, dominantna pozicija so u~estvo od 57,5% bea vlo`uvava vo banki i drugi f i nansi ski organizaci i vo zemjata, po { to sleduvaat vlo`uvava vo doma{ ni nefinansi ski pravni l i ca (25,8%). Ostatokot od 16,6% se odnesuva{ e na drugi sopstveni~ki hartii od vrednost.

2.4. Depoziti na nefinansi ski subjekti (pravni l i ca i naselenie)

Trendot na porast na depozitni ot potencijal na banki te evi denti ran vo prethodni te godini prodol` i i vo tekot na prvata polovina na 2006 godina. Taka, na 30.06.2006 godina, depozitite na nefinansi ski subjekti iznesuvaa 106.575 milioni denari, { to pretstavuva porast od 8.653 milioni denari,

¹¹ Na 30.06.2006 godina, vkupni ot iznos na izdadeni dr`avni zapisi (banki i klienti) iznesuva 6.824 milioni denari (nominal en iznos).

¹² Na 30.06.2006 godina vkupni ot iznos na zapi { ani kontinuirani dr`avni hartii od vrednost se odnesuva na dve godi { na dr`avna obvrzni ca izdadena vo noemvri 2005 godi na.

odnosno za 8,8% sporedeno so 31.12.2005 godi na. Vakvata di nami ka na depozi ti te be{ e osnova za odr` uvawe i natamo{ no zajaknuvawe na pozicijata na depozi ti te kako primarni izvori na sredstva za f i nansi rawe na akti vnosti te na banki te vo Republ i ka Makedoni ja.

2.41. Struktura na depozitite na nefinansiski subjekti (sektorska, ro~na i valutna)

Sektorskata analiza poka` uva deka, na 30.06.2006 godi na depozi ti te na naseleni eto, so u~estvo od 60,3% i ponatamu se nosi tel i na vkupnata depozi tna baza. Tie zabele` aa najizrazen porast od 6.660 milioni denari, odnosno za 11,6%, so { to pretstavuvaa osnoven generator na porastot na vkupni te depozi ti (u~estvo vo vkupni ot porast od 77%) vo tekot na prvoto polugodie na 2006 godina. U~estvoto na depozitite na preprijatijata vo vkupni te depoziti iznesuva{ e 34,2%. Vo odnos na 31.12.2005 godina, tie se zgolemile za 2.101 milion denari, ili za 6,1%. Ostatokot od 5,5% od vkupni te depoziti na nefinansiski subjekti se odnesuvaa na depozi ti te na javni ot sektori na drugi komi tenti.

Tabela br. 13

Struktura na depozi ti te na nefinansiski pravni lica i naselenie

Datum	Opis	Vkupno	Vkupno		Pretprijatija		Naselenie		Javen sektor		Drugi komi tenti	
			Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni	Denarski	Devizni
31.12.2005	Depozi ti po viduvawe	47.295	21.320	25.975	10.166	6.195	8.572	19.780	849	-	1.734	-
	Ograni ~eni depozi ti	974	439	535	303	535	-	-	128	-	8	-
	Kratkoro~no oro~eni depozi ti do 1 godi na	45.920	19.318	26.602	10.051	6.500	7.882	18.581	723	-	662	1.521
	Dolgoro~no oro~eni depozi ti nad 1 godi na	3.732	2.281	1.451	635	-	1.318	1.448	48	-	280	3
	Vkupno	97.922	43.359	54.563	21.155	13.230	17.772	39.809	1.748	-	2.684	1.524
30.06.2006	Depozi ti po viduvawe	51.560	23.464	28.096	10.539	7.218	9.900	20.877	1.162	-	1.864	-
	Ograni ~eni depozi ti	1.051	376	675	235	675	-	-	132	-	9	-
	Kratkoro~no oro~eni depozi ti do 1 godi na	49.555	21.991	27.564	10.307	6.766	10.211	20.104	695	-	778	694
	Dolgoro~no oro~eni depozi ti nad 1 godi na	4.409	2.641	1.768	740	7	1.398	1.751	48	-	455	10
	Vkupno	106.575	48.472	58.102	21.821	14.665	21.509	42.733	2.036	-	3.106	705
Promena 30.06.06/ 31.12.05	Apsoluten porast na depozi ti	8.653	5.114	3.539	666	1.435	3.737	2.923	289	-	422	(819)
	Vo procenti	8,8%	11,8%	6,5%	3,1%	10,8%	21,0%	7,3%	16,5%	-	15,7%	-53,8%
	U~estvo vo porastot	100,0%	59,1%	40,9%	7,7%	16,6%	43,2%	33,8%	3,3%	-	4,9%	-9,5%

Vo ramki te na **valutnata struktura** na depozi ti te, na 30.06.2006 godi na, devizni te depozi ti u~estvuva{ so 54,5% vo vkupnata depozi tna baza, a denarski te so 45,5%. Od vkupni te denarski depozi ti 4,5% se odnesuvaat na denarski depozi ti so devi zna kl auzula. Vo odnos na 31.12.2005 godi na vkupni te depozi ti zabele` aa porast od 6,5% i 11,8%, soodvetno. Vo ramki na devizni te depozi ti prisutna e domi nacija na depozi ti te na naseleni eto so 73,5%, so { to se potvrduva i zrazenata sklonost na naseleni eto za { tedewe vo stranska valuta. Vo strukturata na denarski te depozi ti, u~estvoto na depozi ti te na naseleni eto i preprijatijata e re~isi i zedna~eno i i znesuva 44,4% odnosno 45%, soodvetno.

Vo tekot na prvata polovina na 2006 godina prodol`i trendot na zgolemuвање na **ro-nosta na depoziti te**. Depoziti te po viduvawe¹³ u-estvuva so 49,4% vo vkupnata depozitna baza, kratkoro-no oro~enite depoziti imaa u-estvo od 46,5%, a dolgoro~ni te 4,1%. Pozi tivno se ocenuva zgolemuvaweto na depoziti te na dol g rok vo odnos na 31.12.2005 godi na (za 677 milioni denari ili za 18,1%). Vo strukturata na site kategorii depoziti spored ro-nosta (po viduvawe, kratkoro~ni i dolgoro~ni) najzastapeni se depoziti te na nasel eni eto so u-estvo od 58,7%, 57,6% i 74,1%, soodvetno vo sekoja poodel na kategorija na ro-nost na depoziti .

Tabela br. 14
Struktura na depoziti te po grupi banki

Struktura na depoziti na 30.06.2006 godi na	Sektorska struktura				Ro-na struktura			Valutna struktura	
	Pretpri jatija	Nasel enie	Javen sektor	Drugi koni tenti	Po viduvawe	Kratkoro~ni	Dol gpro~ni	Denarski	Devizni
Golemi banki	69,7%	74,8%	52,8%	54,8%	72,7%	74,5%	33,0%	69,1%	74,2%
Sredni banki	11,3%	11,0%	22,4%	9,5%	11,1%	10,3%	23,9%	10,8%	11,7%
Mal i banki	19,0%	14,2%	24,8%	35,7%	16,2%	15,2%	43,1%	20,1%	14,1%
Vkupno	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Dominacijata na grupata golemi banki se potvrduva i od aspekt na sektorskata, ro-nata i valutnata struktura na depozitnata akti vnost.

2.5. Vonbilansni akti vnosti na banki te

Vkupnite vonbilansni akti vnosti na banki te, odnosno vkupnite potencijalni obvrski, so sostojba na 30.06.2006 godi na iznesuvaa 20.031 milioni denari, { to pretstavuva 11,8% od vkupnite akti vnosti na banki te. Vo sporedba so krajot na 2005 godina, vonbilansnite akti vnosti zabele`aa zna~itelen porast za 30,2%, odnosno za 4.643 milioni denari. Porastot se dol`i na zgolemuvaweto na vonbilansnite akti vnosti na banki te, no i na pravilnoto prika`uvawe na vonbilansnata izlo`enost po osnov na odobreni, a neiskoristeni krediti koi banki te se obvrzale da gi isplatat bezuslovno (odobreni kreditni limi ti po osnov na kreditni karti ~ki, odobreni dozvoleni pre~ekoruvawa po tekovni smetki, odobreni ramkovni kreditni lini i i sl.).

Vo strukturata na vonbilansnata aktiva na banki te dominiraat nepokri eni te garancii i akreditivi, ~inidbeni te garancii i limitite po osnov na izdadeni kreditni karti ~ki, koi zaedno pretstavuvaat 89,5% od vkupnata vonbilansna akti vnost na banki te.

3. Rizici vo bankarskoto rabotewe

3.1. Krediten rizik

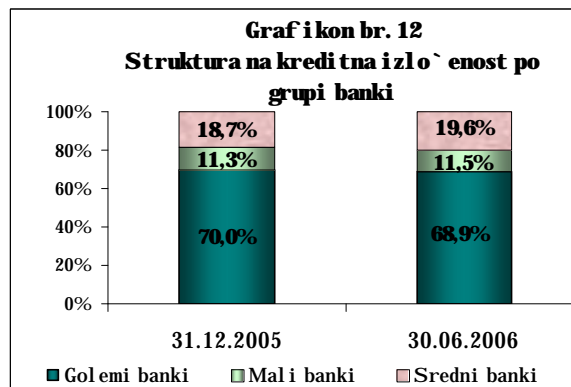
3.1.1. Kreditno portfoli o na banki te

Vkupnata kreditna izlo`enost¹⁴ na banki te vo Republ ika Makedonija na 30.06.2006 godi na iznesuva { e 155.063 milioni denari, { to pretstavuva

¹³ Za potrebite na vakvata analiza vo iznosot na depoziti te po viduvawe e vku- en i iznosot na ograni ~eni depoziti i na depozitni te pari.

¹⁴ Opfatot na kreditnata izlo`enost e def inirana so Odl ukata za metodologijata za klasifikacija na aktivnite bilansni i vonbilansni pozicii na banki te spored stepenot na ni vnata ri zi ~nost

zgolemuvawe za 14.367 milioni denari vo sporedba so krajot na 2005 godina, odnosno porast od 10,2%. Analizata na strukturata na kreditnata izlo`enost po grupi banki ja potvrduva dominacijata na grupata golemi banki. Sepak, vo tekot na prvite {est meseci od 2006 godina e zabele`ano izvesno namaluvawe na nivnoto u`estvo vo priloga na zgolemuvawe na u`estvoto na ostanatite grupi banki. Ova e prosledeno i so faktot {to grupata golemi banki zabele`a polugodi{ na stapka na porast na kreditnata izlo`enost od 8,6% {to e pod prosekot na nivona si te banki, kako i vo sporedba so drugi te dve grupi banki (11,6% za grupata sredni banki i 15,3% za grupata mali banki).



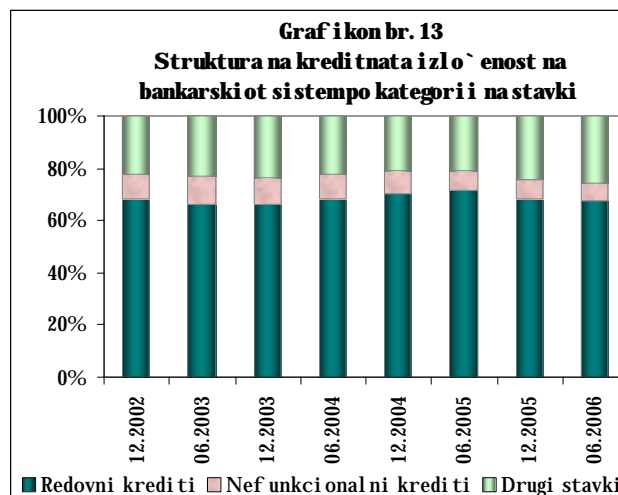
Sepak, i ponatamu glaven generator na porastot na vkupnata kreditna izlo`enost na nivo na bankarskiot sistem e grupata golemi banki. Ova grupa banki ima najgolem apsoluten porast na kreditnata izlo`enost od 8.494 milioni denari, so {to pridonosuva so 59,1% vo vkupni ot polugodi{ en porast, nasproti pridonosot na grupata mali banki od 28,0% i na grupata sredni banki od 12,9%.

Tabela br. 15

Sostojba i porast na kreditnata izlo`enost na bankarskiot sistem po grupi banki

Grupa banki	Kreditna izlo`enost (vo milioni denari)		Stapka na porast (vo %)	Apsoluten porast (vo milioni denari)	U`estvo vo porastot
	31.12.2005	30.06.2006			
Gol emi banki	98.437	106.931	8,6%	8.494	59,1%
Sredni banki	15.945	17.795	11,6%	1.849	12,9%
Mal i banki	26.314	30.337	15,3%	4.024	28,0%
Vkupno	140.696	155.063	10,2%	14.367	100,0%

Spored pooddelnite kategorii koi vleguvaat vo strukturata na kreditnata izlo`enost so sostojba na 30.06.2006 godina, dominantno mesto imaa redovnite krediti so u`estvo od 67,3%, dodeka u`estvoto na nefunkcionalnite krediti iznesuva{e 7,2%. Vo odnos na 31.12.2005 godina, redovnite krediti bea povisoki za 8.434 milioni denari, odnosno za 8,8%, a nefunkcionalnite

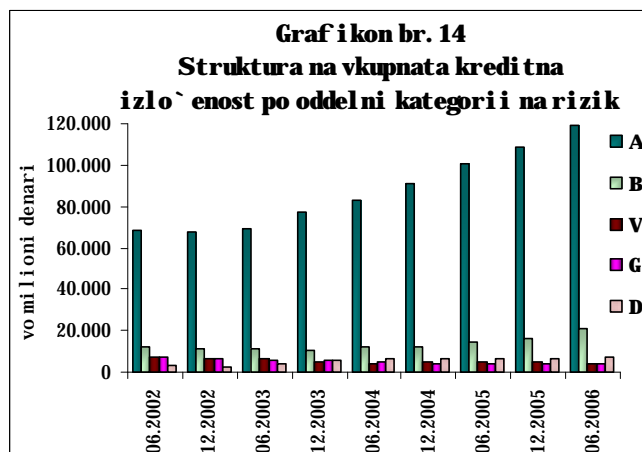


kreditni zabeleži porast za 566 milijoni denari, odnosno za 5,4%. Sepak, najgolem polugodišnji porast od 5.367 milijoni denari, ili za 15,7%, e prisuten kaj kategorijata „drugi vidovi kreditna izloženost“¹⁵, a 84,6% od ovoj porast proizlakuje od vonbilansnih stavki.

Stres-test analiza koja se bazira vrz kvantifikacija na maksimalni otkon porast na kreditna aktivnost, bez pritoa da se zagrozi solventnost na bankite¹⁶, pokaže deka bankite na 30.06.2006 godina ima dovoljno kapacitet za zgoemuvawe na obemot na krediti rawe. I meno, bruto krediti te na nivona site banki bi moele da porasnat za okolu 70%, bez da se zagrozi solventna pozicija na bankite. Stapkata na krediten porast kaj trinaeset banki bi moela da bide nad 100%, a pritoa koeficientot na adekvatnost na kapitalot da ne imse namali pod utvrdenoto minimalno nivo od 8%. Ova e uže eden pokazatel deka bankarski sistem vo Republika Makedonija ima potencijal za natamono prodlabuvawe na finanskata intermedijacija.

3.1.2 Kvalitet na kreditno portfolio

I pokraj intenzivnata kreditna aktivnost vo izminatite tri godini, kvalitetot na kreditno portfolio na bankite, ne beleži znacnava lošuvawe. Taka, na 30.06.2006 godina, uestvoto na kreditna izloženost klasificirana vo kategorijite na rizik „A“ i „B“, iznesuwaše 90,1% od vkupnata kreditna izloženost na nivona site



banki. Pritoa, porastot na vkupnata kreditna izloženost od 10,2% vo prvite šest meseci od 2006 godina vo najgolema mera e klasificiran vo kategorijite na rizik „A“ i „B“, ~ij porast vo istiot period iznesuwaše 11,4%. Nasproti ova, uestvoto na kreditna izloženost klasificirana vo dvete kategorii koi reflektiraat najgolem rizik („G“ i „D“) vo vkupnata kreditna izloženost, se namali od 7,7% (31.12.2005 godina) na 7,1% (30.06.2006 godina). Uestvoto na kreditna izloženost klasificirana vo kategorijite na rizik „V“, „G“ i „D“ vo vkupnata kreditna izloženost e namaleno od 10,9% (31.12.2005 godina) na 9,9% (30.06.2006 godina).

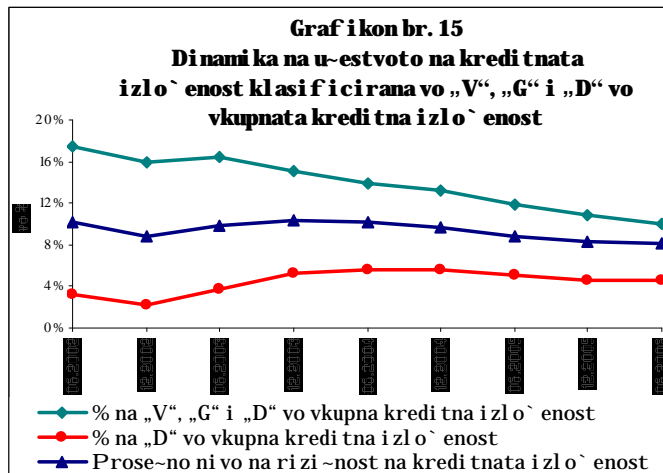
So sostojba na 30.06.2006 godina, prosečno nivo na rizik na kreditna izloženost¹⁷ na nivona celiot bankarski sistem iznesuwaše 8,2%.

¹⁵ Kako drugi stavki vklučeni vo kreditna izloženost se smetaat redovna kamata, vonbilansni stavki i drugi pobaruwawa.

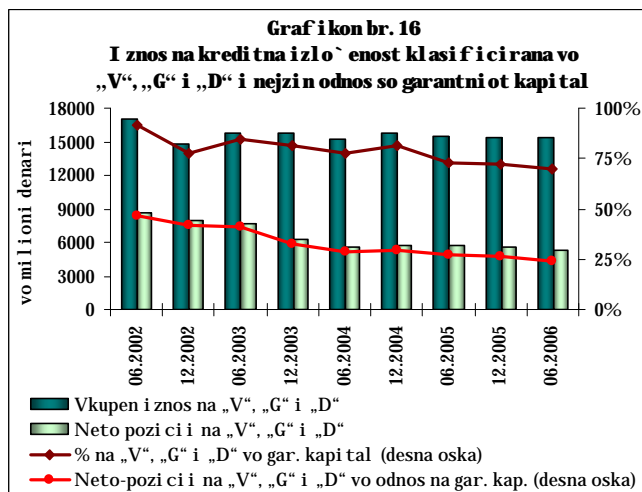
¹⁶ Ova stres-test analiza se bazira vrz osnovni pretpostavki deka makroekonomskoto opkruvawe ostanuva stabilno i deka se zadržuwa ista struktura na novoodobrenite krediti od aspekt na nivona rizikost kako vo tekot na izminatitot period.

¹⁷ Prosečno nivo na rizik na kreditna izloženost pretstavuva odnos meju potencijalni zagubi za krediten rizik i vkupnata kreditna izloženost na bankarski sistem.

Na polugodi { na osnova, ovoj indikator bele`i namaluvawe za 0,2 procentni poeni, so { to prodol`eva trendot na negovo namaluvawe registriran vo prethodnite pet polugodija. Namaluvaweto na ovoj indikator e rezultat na faktot { to najgolem del od novite kreditni izlo`enosti na bankite vo prvoto polugodie na 2006 godina bea klasificirani vo kategorijete na rizik „A“ i „B“. Kako ilustracija, 98,4% od novoodobrenite krediti vo prvata polovina na 2006 godina bea klasificirani vo ovie dve kategorii na rizik. Ova e prosledeno so pobaven trend na porast na izdvoenata posebna rezerva za potencialni zagubi vo sporedba so porastot na vkupnata kreditna izlo`enost na ni vo na bankarski ot sistem. Taka, polugodi { nata stapka na rast na posebnata rezerva za potencialni zagubi na bankite iznesuva 7,8%, vo uslovi na rast na ni vnata vkupna kreditna izlo`enost od 10,2%.



Analizata na kvalitetot na kreditno portfolio od aspekt na stepenot na pokrienosot so garantni ot kapital na bankite poka`uva deka na 30.06.2006 godina bile potrebni 69,6% od garantni ot kapital za celosno pokrivawe na iznosot na kreditnata izlo`enost na bankite klasificirana vo kategorijete na rizik „V“, „G“ i „D“. Vo odnos na 31.12.2005 godina, ovoj indikator zabele`a podobruvawe za 2,2 procentni poena, { to e glavno rezultat na porastot na agregatni ot iznos na garantni ot kapital.



Na krajot na prvoto polugodie na 2006 godina, nerezervirani ot iznos na kreditna izlo`enost klasificirana vo kategorijete na rizik „V“, „G“ i „D“ (kreditna izlo`enost namalena za izdvoenata posebna rezerva - neto-poziciji na „V“, „G“ i „D“), vo odnos na garantni ot kapital iznesuva { e 23,9%, { to e podobruvawe za 2,2 procentni poena vo sporedba so 31.12.2005 godina. Trendot na kontinuirano namaluvawe na ovoj indikator mo`e da se tolkuva kako eden od pokazatel i te za zgol emena stabilnost na bankarski ot sistem i za zgol emena rezistentnost na krediten rizik. Spored toa, prihipotetiki slu~aj na celosna nemo`nost za naplata na kreditnata izlo`enost klasificirana vo kategorii na rizik „V“, „G“ i „D“, potrebna e pomalku od edna ~etvrtina od garantni ot kapital na bankite za pokrivawe na zagubite, pri { to agregatnata stapka na adekvatnost na kapital ot bi se namalila na 15,7%. Toa zna~i deka i pri vakvo ekstremno scenario, solventnata pozicija na bankarski ot sistem vo cel i na nema da bi de zagrozena.

Podobreni ot kvalitet na kreditnoto portfolio se potvrduva i preku primenata na tranzicijskata matrica, koja pretstavuva edna od osnovnite analiti~ki alati za sledewe na kreditni ot rizik. Ova matrica go poka`uva mi gri raweto na komi tenti te na banki te od edna vo druga kategori ja na rizik vo određen vremenski peri od. Vo tekot na prvoto polugodie na 2006 godi na, 2,7% od komi tenti te na banki te (fizi~ki lica i nefinansi ski pravni lica-rezidenti) sprema koi banki te imale kreditna izlo`enost na 31.12.2005 godi na, mi gri rale od kategori i te na rizik „A“ i „B“, vo kategori i te koi reflekti raat povi soko ni vo na rizik (V, G i D). Od druga strana, 7,9% od komi tenti te koi na 31.12.2005 godi na bile klasi ficirani vo kategori i te na rizik „V“, „G“ i „D“ ja podobri le klasi ficacijata na svojata kategori ja na rizik, odnosno na 30.06.2006 godi na se klasi ficirani vo kategori i te na rizik „A“ i „B“.

Tabela br. 16

Tranzi ciska matri ca za komi tenti te na banki te vo prvoto polugodie na 2006 godi na¹⁸

Kategori ja na rizik	Broj na komi tenti		Raspored na komi tenti te po kategori ja na rizik na 30.06.2006 godi na				
	31.12.2005 godi na	30.06.2006 godi na	A	B	V	G	D
A	22.495	17.566	16.336	864	314	47	5
B	5.109	4.153	423	3.344	307	70	9
V	901	706	53	107	410	85	51
G	623	512	15	18	185	145	149
D	976	826	2	2	4	23	795
Vkupno	30.104	23.763	16.829	4.335	1.220	370	1.009

Vo prvoto polugodie na 2006 godina e zabele`ano podobruvawe na pokazatel i te za kvalitetot na kreditnoto portfolio i za oddelni te grupi banki. Taka, pokazatel ot za u~estvoto na kreditnata izlo`enost klasi ficirana vo kategori i na rizik „V“, „G“ i „D“ vo vkupnata kreditna izlo`enost na 30.06.2006 godi na e namalen kaj site tri grupi banki vo sporedba so 31.12.2005 godi na. Najgolemo namaluvawe na ovoj pokazatel, a spored toa, najgolemo podobruvawe na kval i tetot na kreditnoto portfolio se zabele`uva kaj grupata sredni banki, od 6,1% na 31.12.2005 godi na, na 3,8% na 30.06.2006 godi na. Podobruvaweto na ovoj indikator kaj grupata sredni banki se dol`i kako na namaluvawe na kreditnata izlo`enost vo kategori i te na rizik „V“, „G“ i „D“, taka i na zgol emuvawe na garantni ot kapi tal na ova grupa banki. Kaj grupata golemi banki pogolemi ot porast na garantni ot kapi tal go apsorbi ra porastot na kreditnata izlo`enost so povi sok rizik. Edinstveno kaj grupata mali banki pokazatel ot za stepenot na pokrienost na kreditnata izlo`enost klasi ficirana vo kategori i te na rizik „V“, „G“ i „D“ so garantni ot kapi tal bele`i vlo`uvawe, no toa e posledica na namaluvaweto na garantni ot kapi tal na ova grupa banki, a ne na vlo`uvaweto na kvalitetot na kreditnoto portfolio.

¹⁸ Tranzi ciskata matri ca za komi tenti te na banki te se odnesuva samo na nefinansi ski te pravni lica - rezidenti so izlo`enost pogolema od 500.000 denari i na fizi~ki te lica - rezidenti so izlo`enost nad 150.000 denari, koi banki te se dol`ni da gi prijavuvaat poedi ne~no vo Kredi tni ot registar, soglasno so „Odlukata za sodr`inata i na~i not na funkci onirawe na Kredi tni ot registar“. Razlikata me|u brojot na komi tenti te na 31.12.2005 i na 30.06.2006 godi na gi opfa}a komi tenti te koi od koi bilo pri~i ni izlegle od kreditnoto portfolio na bankarski ot sistem, no ne gi opfa}a „novi te“ komi tenti vo ovoj me|uperi od.

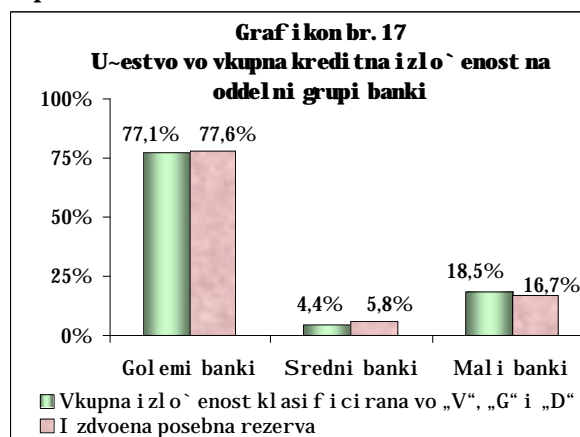
Tabela br. 17

Pokazatel i za kval itetot na kredi tnoto portf ol i o po oddel ni grupi banki

Grupi banki	% na „V“, „G“ i „D“ vo vkupna kredi tna izlo` enost		% na „V“, „G“ i „D“ vo garan ten kapi tal		% na neto „V“, „G“ i „D“ vo garan ten kapi tal	
	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006
Gol emi banki	11,7%	11,1%	123,5%	119,5%	43,8%	39,8%
Sredni banki	6,1%	3,8%	36,7%	23,5%	20,8%	12,5%
Mali banki	10,5%	9,4%	29,8%	30,7%	9,8%	10,6%
Na nivo na bankarski sistem	10,9%	9,9%	71,8%	69,6%	26,1%	23,9%

Najzna~itel no vli janie vrz kval itetot na kredi tnoto portf ol i o na nivo na celi ot bankarski sistem ima grupata gol emi banki, so ogle d na nejzi nata domi nantna pozi cija vo vkupnata kredi tna izlo` enost na banki te.

I meno, 77,1% od vkupnata kredi tna izlo` enost na banki te klasi fici rana vo kategori te na rizik „V“, „G“ i „D“ i 77,6% od vkupni ot iznos na izdvoena posebna rezerva za pokri vawe na potencil ni zagubi se odnesuvaat na grupata gol emi banki. Od ova proizleguva deka procesot na ponatamo{ no podobruvawe na kval itetot na kredi tnoto portf ol i o na ni vo na bankarski sistem vo najgol ema merka }e zavisi od podobruvaweto na kval itetot na kredi tnoto portf ol i o na grupata gol emi banki.



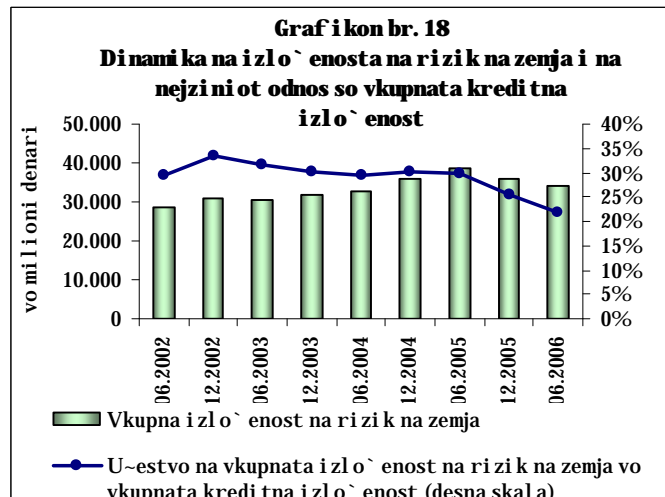
I ako indikatorite za kval itetot na kreditnoto portf ol i o ne poka` uvaat vlo{ uvawe, se pak ponatamo{ nata kreditna aktivnost na banki te treba da se sledi so osobeno vnimanie so ogle d na nivnoto procikli~no odnesuvawe. I meno, vo uslovi na pogole ma pobaruva~ka na kredi ti, mo` e da se o~ekuva odredeno relaksi rawe na kredi tni te praktiki na banki te, { to mo` e da predi zvi ka zgol emuvawe na ni voto na rizi ~nost na kredi tnoto portf ol i o vo naredni ot peri od.

3.2. Ri zik na zemja

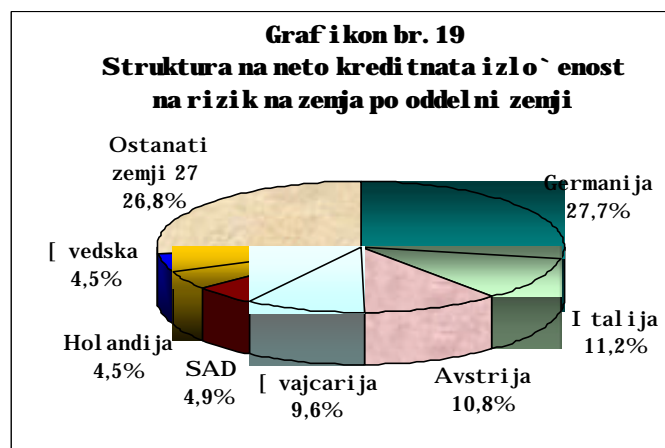
Na 30.06.2006 godina, vkupnata izlo` enost na bankarski ot sistem na rizik na zemja iznesuva{ e 33.867 mi li oni denari. Vo sporedba so krajot na 2005 godina, vkupnata izlo` enost na rizik na zemja e namal ena za 2.138 mi li oni denari, odnosno za 5,9%, { to pred s{ e posledica na namal enata nakl onetost na banki te kon plasi rawe na sredstvata vo forma na depozi ti kaj stranski banki. I sto taka, u-estvoto na izlo` enosta na rizik na zemja vo vkupnata kredi tna izlo` enost bel e` i namal uvawe za 3,7 procentni poeni.

Dominanten del od plasmani te na makedonski te banki vo stranstvo se vo forma na depoziti ili drug vid kreditna izlo`enost prema stranski banki¹⁹ (nad 99% od neto-izlo`enosta na rizikot na zemja²⁰), { to uslovuva iznosot na posebna rezerva za potencialni zagubi po osnov na rizik na zemja da bide nizok (samo 0,03% od vkupnata neto-izlo`enost na rizikot na zemja na nivo na bankarski sistem). Banki te imaat

kreditna izlo`enost kon vkupno triaset i ~etiri zemji. Po poedine~ni zemji, domini ra izlo`enosta prema zemji te~lenki na Evropskata unija (Republika Germanija, Italija, Avstrija, Holandija, [vedska i tn.), a od ostanati te zemji pozna~itel no u~estvo imaat u{ te [vajcarija i SAD.



Analizirano po grupi banki, grupata golemi banki domini ra vo vkupnata neto-izlo`enost na rizik na zemja na nivo na bankarski sistem so u~estvo od 74,1%. U~estvoto na grupata sredni banki i na grupata mali banki vo vkupnata neto-izlo`enost na rizik na zemja, so sostojba na 30.06.2006 godina i znesuva{ e 11,2% i 14,7%, soodvetno.



3.3. Likvidnosni rizik

Vo odnos na nivoto i strukturata na izvorite na sredstva, nivoto na visokolikvidna i likvidna aktiva i ro~nata usoglasenost na sredstvata i obvrskite, vo tekot na prvata polovina na 2006 godina banki te vo Republika Makedonija odr`uvaa zadovolitel no nivo na likvidnost. Povlekuvaweto na del od depoziti te na nefinansijski te pravni lica od bankarski ot sistem, vrz osnova na privatizacijata na dr`aven kapital, ne predizvika zna~itelni naru{uvawa na likvidnosnata pozicija na banki te vo tekot na analiziraniot period. Naprotiv, incidentnoto povlekuvawe na del od depoziti te na nefinansijski te pravni lica be{e neutralizirano so prodol`uvawe na trendot na zgolemuvawe na depozitni ot potencial, pred s{ od naselenieto. Ovie dvi`ewa vo golema

¹⁹ Za kreditnata izlo`enost prema prvoklasni stranski banki i za depozitite vo stranski banki so dogovorna ro~nost do tri meseci, soglasno so metodologijata na Narodna banka, ne se izdvojva posebna rezerva za obezbeduvawe od potencialni zagubi koi proizluguvaat od rizikot na zemja.

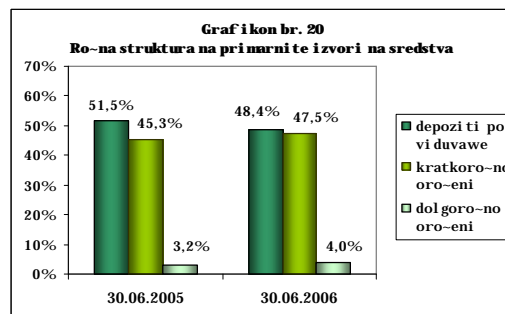
²⁰ Bruto-izlo`enost namalena za iznosot na izdvoena posebna rezerva za potencialni zagubi od krediten rizik.

mera se prosledeni i so unapredeni sistemi za upravuvawe so likvidnosni ot rizik od strana na bankite. Povolnata likvidnosna pozicija na bankite se potvrduva i preku rezidualnata ro-nost na o-ekuvanite prilivi i odlivi koja poka`uva visok stepen na usoglasenost. Toa vo najgolem del se dol`i na visokata stapka na stabilnost na depozitite po viduvawe registrirana vo izminatite godini. Ova e osobeno va`no i maj}i predvid deka kaj dogovornata rezidualna ro-nost na sredstvata i obvrskite na bankite na 30.06.2006 godina postoji neusoglasenost kako posledica na dominantното u-estvo na depozitite po viduvawe na stranata na obvrskite, nasproti podolgoro~niot karakter na kreditite na stranata na aktivata na bankite.

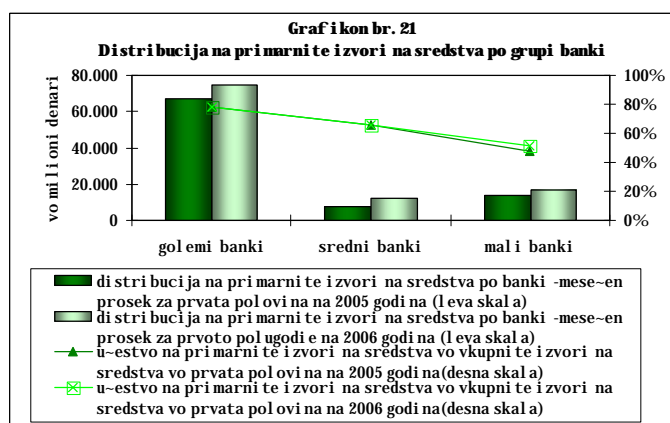
3.3.1. Primarni izvori na sredstva (depoziti na nefinansiski subjekti)

Vo tekot na prvata polovina na 2006 godina, prose~noto mese~no u-estvo na primarnite izvori (depoziti na nefinansiski subjekti) vo vkupnite prose~ni izvori na sredstva iznesuva{e 70,5%, a vo vkupnite tu|i izvori na sredstva 84,1% (vo prvata polovina od 2005 godina 70,2% i 84,8%, soodvetno). Vo analiziraniot period prodol`i trendot na kontinuiran porast na depozitite na nefinansiski subjekti evidentiran vo prethodnite godini. Prose~niot mese~en iznos²¹ na depozitite na nefinansiski subjekti iznesuva{e 103.095 milioni denari, {to pretstavuva porast od 16,9% sporedeno so prvata polovina od 2005 godina.

Depozitite po viduvawe²² vo prosek u-estvuva{a so 48,4% vo vkupnata depozitna baza, kratkoro~no oro~enite depoziti imaa prose~no u-estvo od 47,5%, a dolgoro~nite 4,0%. Kako pozitivno se ocenuva zgolemuvaweto, iako skromno, na u-estvoto na dolgoro~nite depoziti od 0,8 procentni poeni. Vo odnos na prvata polovina na 2005 godina prose~nite dolgoro~ni depoziti zabele`aa porast od 1.383 milioni denari ili za 49,9%.



Vo strukturata na depozitniot potencijal po grupi banki dominanten del od 72,4% £ pripa|a{e na grupata golemi banki i pokraj namaluvaweto na u-estvoto za 2,6 procentni poeni vo odnos na prvata polovina na 2005 godina. U-estvoto na grupata sredni banki vo vkupniot depoziten potencijal bele`i zgolemuvawe od 8,2%



vo prvata polovina na 2005 godina na 11,7% vo prvata polovina na 2006 godina. Ovoj porast e rezultat na premi not na edna banka od grupata mal i vo grupata sredni banki. Pri toa, porastot na depozitniot potencijal i voop{to vkupni te

²¹ Za potrebite na ovoj i zve{taj, pod "prose~en mese~en iznos" se podrazbira prosek od saldata na krajot na sekoj mesec vo analiziraniot period.

²² Kategorijata depoziti po viduvawe vku|uva i depozitni pari.

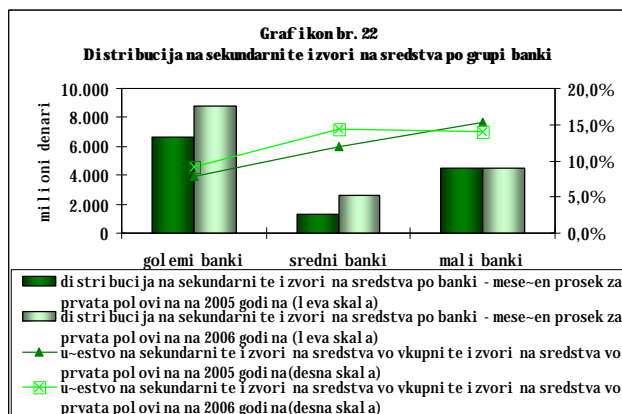
aktivnosti na ova banka koi pridoesoa za nejzin premiu vo grupata sredni banki, be{ e osobeno izrazen vo vtorata polovina na 2005 godina i prodol`i vo prvata polovina na 2006 godina. U-estvoto na grupata mali banki vo vkupni ot depoziten potencijal be{ e neizmeneto vo odnos na prvata polovina na 2006 godina i iznesuva{ e 15,9%.

Vakvata distribucija vlijae i vrz u-estvoto na primarnite izvori vo vkupni te izvori na sredstva. Taka, za grupata golemi banki ova u-estvo iznesuva 77,7% i e re~isi neizmeneto vo sporedba so prvata polovina na 2005 godina. Za grupata sredni i grupata mali banki ova u-estvo bele`i i izvesno zgol emuvawe i vo prvata polovina na 2006 godina iznesuva 65,9% i 51,3%, soodvetno.

3.3.2. Sekundarni izvori na sredstva

Prose~noto u-estvo na sekundarnite izvori na sredstva²³ vo vkupni te prose~ni izvori na sredstva vo prvata polovina na 2006 godina iznesuva{ e 10,9% (9,9% vo prvata polovina od 2005 godina), a vo vkupni te prose~ni obvrski na bankite 13,0% (12,0% vo 2005 godina). Najgol em del (80,3%) od vkupni te sekundarni izvori na sredstva se odnesuva na dolgoro~nite zaemi, od koi 62,7% se vrz osnova na dolgoro~ni kreditni linii povle~eni od stranski banki i plasirani vo forma na dolgoro~ni krediti. Vo sporedba so prvata polovina od 2005 godina, prose~niot mese~en iznos na dolgoro~nite kreditni linii povle~eni od stranski banki e zgolemen za 1.228 milioni denari ili za 18,1%. Ovoj porast re~isi vo celost proizleguva od zgolemenoto koristewe na dolgoro~ni kreditni linii od strana na grupata golemi banki.

Najgol em del, ili 55,3% od vkupni te sekundarni izvori na sredstva, vo tekot na prvata polovina na 2006 godina £ pripa|a{ e na grupata golemi banki, po { to sleduvaa grupata mali banki so u-estvo od 28,3% i grupata sredni banki so u-estvo od 16,5% vo vkupni te sekundarni izvori na sredstva. Vo odnos na prvata polovina na 2005 godina e evidentiran porast na u-estvoto na grupata sredni banki za 5,8 procentni poeni, nasproti namaluvaweto na u-estvoto na grupata mali banki za 7,9 procentni poeni, kako rezultat na premitot na edna banka od grupata mali vo grupata sredni banki. Pritoa, kaj grupite mali i sredni banki se zabele`uva pogolema zavisnost od sekundarnite izvori na sredstva vo sporedba so grupata golemi banki. Grupata sredni banki i grupata mali banki so sekundarni izvori na sredstva fiansira 14,3% i 14,0% od svoite aktivnosti, soodvetno (vo tekot na prvata polovina na 2005 godina 11,9% i 15,3% soodvetno). Nasproti toa, i pokraj najmalata zavisnost, kaj grupata golemi banki se zabele`uva porast na delot od vkupni te aktivnosti koj se fiansira so sekundarni izvori na sredstva od 7,8% vo prvata polovina na 2005 godina, na 9,1% vo tekot na prvata polovina na 2006 godina.



²³ Sekundarnite izvori na sredstva na bankite vku~uvaat depoziti od banki i kratkoro~ni i dolgoro~ni zaemi.

3.3.3 Likvidna aktiva i visokolikvidna aktiva

Prose~niot iznos na likvidna aktiva na bankite (definirana vo po{ iroka smisla na zborot²⁴) vo tekot na prvata polovina na 2006 godina iznesuva{ e 62.857 milioni denari, { to pretstavuva u~estvo od 43,0% vo vkupnata prose~na aktiva na bankite. Nivoto na pokrienost na vkupnite obvrski na bankite so likvidna aktiva iznesuva{ e 51,3% i zabele`a namaluvawe za skromni 1,3 procentni poeni sporedeno so prvata polovina od 2005 godi na.

Vo prvata polovina na 2006 godina likvidnata aktiva bele`i izvesni strukturni pomestuvawa vo odnos na prvata polovina na 2005 godina. Dominantna komponenta, so prose~no u~estvo od 54,5%, vo vkupnata likvidna aktiva na bankite i ponatamu se sredstvata na korespondentnite smetki kaj stranski banki i pokraj namaluvawe na nivnoto u~estvo za zna~itelni 11 procentni poeni. Za smetka na toa, porast bele`at u~estvata na dolgovnite hartii od vrednost (za 4,7 procentni poeni), blagajni ~kite zapisi na Narodna banka (za 4,4 procentni poeni) i pari ~nite sredstva i salda kaj Narodna banka (za 1,6 procentni poeni) i vo prvata polovina na 2006 godi na iznesuvaa 8,5%, 13,2% i 12,6% soodvetno. Ostatokot od vkupno 11,2% se odnesuva na smetki kaj doma{ ni banki i kratkoro~ni kredi ti na banki.

Prose~niot iznos na visokolikvidna aktiva²⁵ vo tekot na prvata polovina na 2006 godina iznesuva{ e 25.655 milioni denari, i vo prosek u~estvuva{ e so 17,5% vo vkupnata aktiva na bankite vo Republika Makedonija { to e za 1,9 procentni poeni pove}e vo odnos na mese~niot prosek za prvata polovina na 2005 godina. Ova nivo na visokolikvidna aktiva obezbeduva prose~en stepen na pokrienost na depoziti te po viduvawe od 51,4% i celosna pokrienost na o~ekuvani ot kumulati ven odl i v na depoziti te²⁶ do tri meseci.

Analizirano po grupi banki, grupata mali i grupata sredni banki imaa re~isi ednakvo u~estvo na visokolikvidnata vo vkupnata prose~na aktiva od 21,2% odnosno 21,1% soodvetno, a grupata gol emi banki ima{ e najni sko u~estvo od 17,5%. Ova uslovuva i povisok stepen na pokrienost na depoziti te po viduvawe so visokolikvidna aktiva kaj grupata mali banki (86,2%) i grupata sredni banki (69,9%), sporedeno so grupata gol emi banki (41,1%).

3.3.4 Ro~na struktura na aktivata i pasivata

I pokraj visokoto nivo na likvidna aktiva vo vkupnata aktiva na 30.06.2006 godi na, sepa postoi dogovorna²⁷ rezi dual na ro~na neusoglasenost na

²⁴ Likvidna aktiva, vo po{ iroka smisla, gi opfa}a pari ~nite sredstva i saldata kaj Narodna banka, blagajni ~ki zapisi kaj Narodna banka, kratkoro~nite dr`avni dolgovni hartii od vrednost, kratkoro~nite kredi ti kaj doma{ ni i stranski banki i saldata na smetki te kaj doma{ ni i stranski banki.

²⁵ Visokolikvidnata aktiva se def inira kako zbir od pari ~nite sredstva i salda kaj Narodna banka, blagajni ~ki te zapisi kaj Narodna banka i sredstvata po viduvawe na smetki kaj doma{ ni i stranski banki.

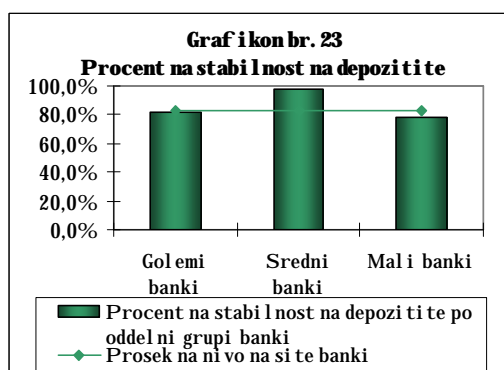
²⁶ Se odnesuva na depoziti te po viduvawe, kratkoro~nite i dolgoro~nite depoziti na nef i nansi ski subjekti, kako i depoziti te od banki.

²⁷ Dogovornata rezi dual na ro~nost na oddelni te aktivni i pasivni pozicii pretstavuva preostanati ot peri od od krajot na izve{ tajni ot peri od do ni vnata dogovorna ro~nost, odnosno ro~nosta utvrdena soglasno so sklu~eni ot dogovor na bankata i nejzini ot komi tent.

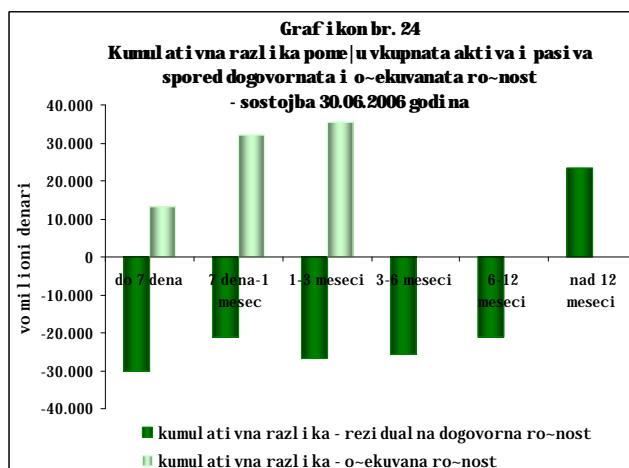
sredstvata i obvrskite na bankite (Aneks br. 6 - Dogovorna ro-na struktura na aktivata i pasivata). Ova e posledica na nepovolnata ro-na struktura na izvorite na finansirawe na bankite, od aspekt na dominantnoto u-estvo na depozitite po viduvawe, nasproti podolgoro-niot karakter na kreditite. Kumulativnata dogovorna rezidualna ro-na neusoglasenost me|u sredstvata i obvrskite se nadmi nuva vo ro-ni ot blok nad dvanaeset meseci.

Analizi rano po grupi banki, vo tekot na prvata pol ovi na na 2006 godi na, najgolemo vlijani e vrz dogovornata rezidualna ro-na neusoglasenost na ni vo na bankarski sistem i na 30.06.2006 godi na ima{ e grupata големи банки. Kaj grupata мали банки i grupata sredni банки kumulativnata dogovorna rezidualna ro-na neusoglasenost me|u sredstvata i obvrskite se nadmi nuva vo ro-ni ot blok od tri do { est meseci, odnosno od { est do dvanaeset meseci.

I pokraj nepovolnata dogovorna ro-na struktura na depozitni ot potencijal, dosega{ noto iskustvo poka`uva visoko nivo na stabilnost na depozitite po viduvawe²⁸. Na 30.06.2006 godi na, prose-nto nivo na stabilni depoziti po viduvawe na nivo na cel i ot bankarski sistem iznesuva 82,8% (76,8% na 30.06.2005 godi na), dodeka bankite o-ekuvata deka samo 10,1% od vkupnite depoziti (vkl u-uvaj} i gi i depozitite od banki) mo`e da se povle-at vo rok od sedum dena. Najvisok procent na stabilnost na depozitite po viduvawe ima kaj grupata sredni банки (nad prosekot za bankarski ot sistem), nasproti nivoto na stabilnost na depozitite po viduvawe kaj grupata мали i grupata големи банки, koje na nivo na prosekot.



Slikata za likvidnosnata pozicija na bankite e sosema poinakva dokol ku pri analizata se ima predvid rezidualnata o-ekuvana²⁹ ro-na struktura na sredstvata i obvrskite (Aneks br. 6 - O-ekuvana ro-na struktura na aktivata i pasivata) utvrdena od strana na bankite. Na 30.06.2006 godi na, vo site ro-ni blokovi postoe{ e celosna usoglasenost na o-ekuvanite odlivi i o-ekuvanite prilivi, { to se dol`i vo najgolem del na grupata големи банки, kako i na pozitivnata razlika me|u o-ekuvanite prilivi i odlivi kaj grupi te sredni i мали банки.



²⁸ Vo depozitite po viduvawe se vkl u-eni i transakcijski te depoziti.

²⁹ O-ekuvana rezidualna ro-nost na oddelni te aktivni i pasivni pozicii pretstavuva preostanati ot period od krajot na izve{ tajni ot period do nivnata o-ekuvana ro-nost, odnosno rok vo koj bankata ocenuva deka }e nastanat prilivi i odlivi na pari-ni sredstva po osnov na nejzinite pobaruvawa i obvrski (vrz osnova na iskustvoto na bankata, vospostaveni ot proces za upravuvawe so likvidnosni ot riziki sl.).

3.3.5. Ro~na struktura na denarski i devizno nomeni rana aktiva i pasiva

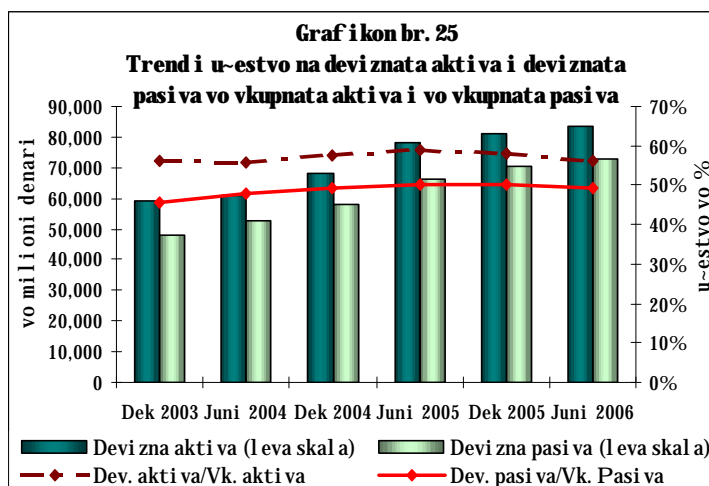
Rezi dual nata dogovorna ro~na struktura na aktiva i pasiva od aspekt na denarskata i deviznata likvidnost upatuvava na negativnu likvidnost denarski jaz, kako i na negativnu likvidnost devizen jaz, koji kumulativno se nadmi nuvaat vo ro~ni ot blok nad dvanaeset meseci. Na 30.06.2006 godina negativni ot likvidnost denarski jaz do sedum dena vo denari iznesuva 15.078 milioni denari, dodeka vo devizi iznesuva 14.979 milioni denari.

Poinakva pretstava za denarskata i deviznata likvidnostna pozicija na banki te se dobi va preku anali za na o~ekuvanata rezi dual na ro~na struktura. Na 30.06.2006 godina, na nivo na bankarski sistem postoji ro~na usoglasenost na o~ekuvanite denarski i devizni prilivi i odlivi vo site ro~ni blokovi, odnosno negativni ot dogovoren denarski i devizen likvidnost denarski jaz do sedum dena se nadmi nuva vo celost. Nivoto na stabilni denarski depoziti po viduvawe bele`i kontinuiran nagoren trend i na 30.06.2006 godina iznesuva`e 84,9% (81,8% na 31.12.2005 godina, 79,7% na 30.06.2005 godina, 78,3% na 31.12.2004 godina), a na deviznite depoziti po viduvawe iznesuva`e 81,0% (81,2% na 31.12.2005 godina, 74,6% na 30.06.2005 godina, 71,7% na 31.12.2004 godina).

3.4. Kursen rizik - rizik na devizni ot kurs

Vkupnata devizna aktiva³⁰ na nivo na bankarski ot sistem na 30.06.2006 godina iznesuva`e 83.232 milioni denari, dodeka vkupnata devizna pasiva³¹ iznesuva`e 72.627 milioni denari. Vo sporedba so krajot na 2005 godina, deviznata aktiva i deviznata pasiva na banki te bele`at stapki na porast od 2,5% i 3,1%, soodvetno. Glaven dvigatel na rastot na devizno nomeni rani te izvori na sredstva bea deviznite depoziti na naseleni eto i na nefinansi ski te pravni lica, koji na stranata na aktivata se reflektiraa vo porast na deviznite krediti i na denarski te krediti so devizna klauzula. Relativno umerenite stapki na rast na deviznata aktiva i deviznata pasiva pri donesoa za blago namaluvawe na nivnoto u~estvo vo vkupnata aktiva i vkupnata pasiva na nivo na bankarski ot sistem, i toa od 58,5% i 50,7%, soodvetno, na 31.12.2005 godina, na 56,9% i 49,7%, soodvetno, na krajot na prvoto polugodi e na 2006 godina.

vo milioni denari

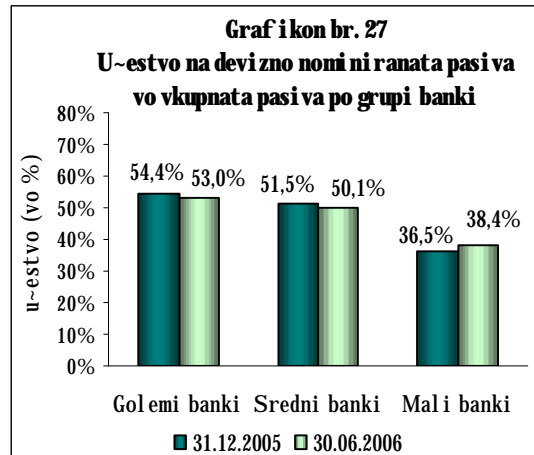
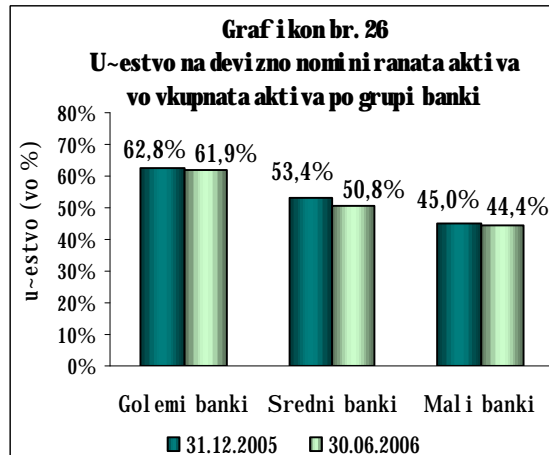


u~estvo vo %

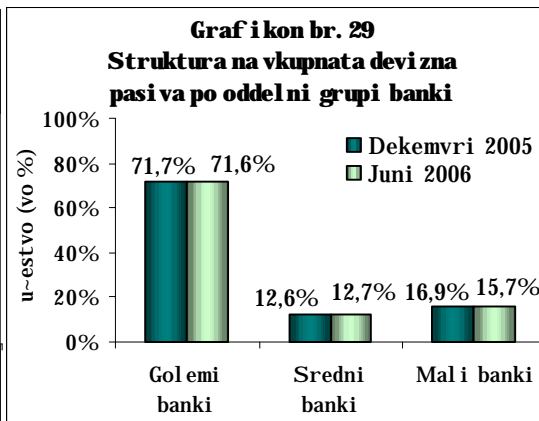
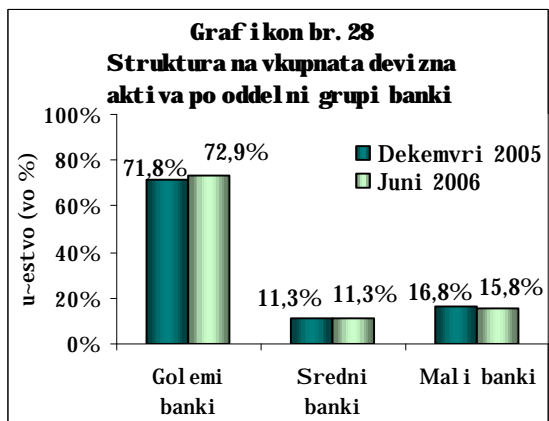
³⁰ Deviznata aktiva, za potrebite na ovoj tekst, gi opfa`a deviznite pobaruva i denarski te pobaruva so devizna klauzula.

³¹ Deviznata pasiva, za potrebite na ovoj tekst, gi opfa`a deviznite obvrski i denarski te obvrski so devizna klauzula.

Analizirano po grupi banki, najvišje u-estvo na devizna aktiva vo vkupnata aktiva, kako i na devizna pasiva vo vkupnata pasiva ima e grupata golemi banki, a najmanje grupata mali banki. Vo sporedba so 31.12.2005 godina, na krajot na prvata polovina na 2006 godina se zabele`uva odredeno namaluvawe na ovi e u-estva, re-i si kaj si te grupi banki.



Grupata golemi banki generira najgolem del od vkupnata devizna aktiva i vkupnata devizna pasiva na nivona na bankarski sistem. U-estvoto na grupata golemi banki vo devizna aktiva i vo devizna pasiva e 72,9% (71,8%



na 31.12.2005 godina) i 71,6% (71,7% na 31.12.2005 godina), soodvetno.

Vo tekot na prvoto polugodie na 2006 godina prodol`i trendot na strukturni pomestuvawa vo devizna aktiva. I meno, intenzivnata kreditna aktivnost na bankite pridonese za namaluvawe na u-estvoto na sredstvata plasirani kaj stranski banki (46,8% na 30.06.2006 godina, nasproti 50,9% na 31.12.2005 godina), za smetka na zголемуvawe na u-estvoto na pobaruwawata po osnov na devizni krediti i denarski krediti so devizna klauzula. Na stranata na devizna pasiva raste u-estvoto na devizni te depoziti na naseleni eto i na devizni te depoziti na nefinansijski te pravni lica, za smetka na namaluvaweto na sekundarni te devizni izvori na sredstva, odnosno na devizni te depoziti i devizni te krediti na banki.

Tabela br. 18

Struktura na devizna aktiva i devizna pasiva na ni vo na bankarski sistem

Devizna aktiva	I znos na 30.06.2006 (vo mil. den.)	U-estvo vo vk. aktiva		Devizna pasiva	I znos na 30.06.2006 (vo mil. den.)	U-estvo vo vk. pasiva	
		30.06.2006	31.12.2005			30.06.2006	31.12.2005
Efektivni i -ekvivalentni pazarni hartii od vrednost	1.899	2,3%	2,5%	Devizni depoziti na banki	1.299	1,8%	2,0%
Sredstva vo stranski i doma{ni banki	38.984	46,8%	50,9%	Devizni depoziti na naseleni e	42.146	58,0%	55,8%
Devizni pobaruwawa	20.956	25,2%	22,8%	Devizni depoziti na pretprijatija, javen sektor i drugi komitenti	12.644	17,4%	16,6%
Denarski pobaruwawa so devizna klauzula	23.440	28,2%	26,3%	Devizni sredstva na stranski lica	3.725	5,1%	5,5%
I spravka na vrednost	-2.464	-3,0%	-3,0%	Denarski depoziti so devizna klauzula	2.228	3,1%	3,9%
Hartii od vrednost raspoloivi za prodaba	59	0,1%	0,1%	Devizni krediti na banki	9.890	13,6%	15,6%
Ostanata aktiva - drugi smetki	358	0,4%	0,4%	Ostanata pasiva - drugi smetki	695	1,0%	0,5%
Vkupna devizna aktiva	83.232	100,0%	100,0%	Vkupna devizna pasiva	72.627	100,0%	100,0%

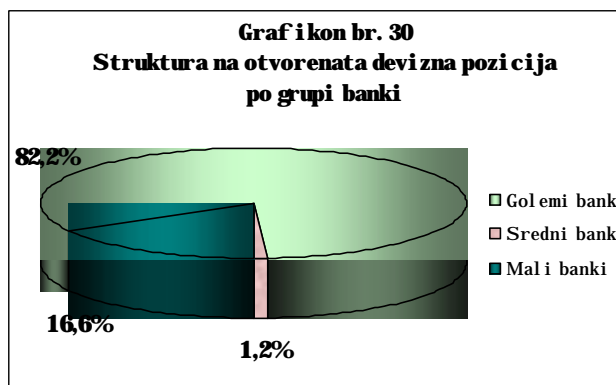
Od aspekt na valutnata struktura na deviznata aktiva i na deviznata pasiva, domnantlyto u-estvo go zadr`uvaat sredstvata i obvrskite nomini rani vo evra, sledeni od sredstvata i obvrskite nomini rani vo ameri kanski dolari. Ovi e dve valuti opfaaat 95,5% od vkupnata devizna aktiva i 96,5% od vkupnata devizna pasiva na ni vo na bankarski sistem.

Tabela br. 19

Struktura po valuti na deviznata aktiva i deviznata pasiva na 30.06.2006 godi na

Valuta	Devizna aktiva		Devizna pasiva		Otvorena devizna pozicija	
	I znos (vo milioni denari)	Struktura (vo %)	I znos (vo milioni denari)	Struktura (vo %)	I znos (vo milioni denari)	Struktura (vo %)
Evro	69.408	83,4%	60.056	82,7%	9.352	88,2%
Dolar	10.048	12,1%	10.024	13,8%	24	0,2%
Drugi	3.776	4,5%	2.547	3,5%	1.229	11,6%
Vkupno	83.232	100,0%	72.627	100,0%	10.605	100,0%

Na 30.06.2006 godi na, otvorenata devizna pozicija na ni vo na bankarski ot sistem iznesuwa e 10.605 milioni denari, odnosno 51,6% vo odnos na garantni ot kapital. Pritoa, jazot me|u deviznata aktiva i deviznata pasiva nomini rana vo evra generira 88,2% od vkupniot iznos na otvorenata devizna pozicija na ni vo na bankarski ot sistem. Ameri kanski ot dolar, iako e vtorata najznaajna valuta vo raboteweto na bankite, u-estvuva so samo 0,2% vo otvorenata devizna pozicija na ni vo na bankarski ot sistem. Analizirano po oddelni grupi banki, najgol emo u-estvo vo strukturata na otvorenata devizna pozicija na ni vo na bankarski ot sistem ima grupata golemi banki so 82,2%, sledena od grupata mali banki so u-estvo od 16,6%, dodeka grupata sredni banki u-estvuva samo so 1,2%. So sostojba na 30.06.2006



godina, tri banki imaa pasivna (kratka) otvorena devizna pozicija, a petnaeset banki imaa aktivna (dolga) otvorena devizna pozicija. Dve banki nemaat obvraska da ja izvestat Narodna banka na Republika Makedonija za otvorenata devizna pozicija.

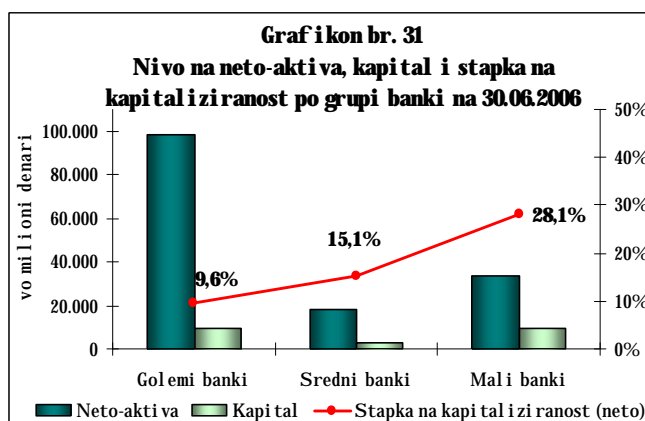
3.5. Adekvatnost na kapitalot / Rizik od nesolventnost

3.5.1. Kapital

Na 30.06.2006 godina, kapitalot na bankite vo Republika Makedonija, presmetan soglasno so metodologijata na Narodna banka na Republika Makedonija, iznesuva{ e 21.621 milion denari. Sporedeno so krajot na 2005 godina, kapitalot bele`i namaluvawe od 49 milioni denari, odnosno za 0,2%. Namaluvaweto na kapitalot na polugodi{ na osnova proizleguva od zgolemuvaweto na iznosot na odbitni stavki, odnosno na tekovната zaguba koja ja prika`aa dve banki kako rezultat na prudentnoto priznavawe na odredeni zagubi, vo ramki na podgotvitelnite aktivnosti za nivno spojuvawe.

Nivoto na kapital po oddelni banki se dvi`i vo interval od 256 milioni denari do 3.625 milioni denari. Sporedeno so 31.12.2005 godina se zabele`uva zgolemuvawe na razlikata pome|u bankata so najvisok iznos i bankata so najnizok iznos na kapital. Zgolemuvaweto na razlikata se dol`i pred s` na namaluvaweto na kapitalot na bankata so najmal iznos na kapital. Analizirano od aspekt na grupite banki, grupite golemi i mali banki imaat re~isi i identi~no u~estvo vo kapitalot na nivno na bankarski ot sistem, od 43,9% i 43,3%, soodvetno, sledeni od grupata sredni banki so u~estvo od 12,9%.

Vo prvata polovina na 2006 godina na prodol`i trendot na namaluvawe na stapkata na kapitaliziranost na bankite vo Republika Makedonija. Na 30.06.2005 godina, stapkata na kapitaliziranost na bankarski ot sistem, merena kako odnos na kapitalot i neto-aktivata, iznesuva{ e 14,4%, { to e namaluvawe za eden procenten poen vo sporedba so 31.12.2005 godina.



Pritoa, namaluvaweto na stapkata na kapitaliziranost vo prvoto polugodie na 2006 godina se zabele`uva kaj si te grupi banki, bez razlika dali se presmetuva na bruto ili na neto-osnova³². S`u{te najvisoka stapka na kapitaliziranost bele`i grupata mali banki, { to e posledica na dominantnoto u~estvo na kapitalot, nasproti poniskoto nivo na pribrani depoziti vo finansiraweto na vkupnite aktivnosti na ovi e banki.

³² Stapkata na kapitaliziranost na neto-osnova pretstavuva odnos na kapitalot i neto-aktivata na bankarski ot sistem, dodeka na bruto-osnova e odnos me|u kapitalot i bruto-aktivata, pri {to bruto-aktivata e zbir na neto-aktivata i na rezervacii te za potencialni zagubi

Tabela br. 20**Ni vo na kapi tal iziranost na odde lni grupi banki**

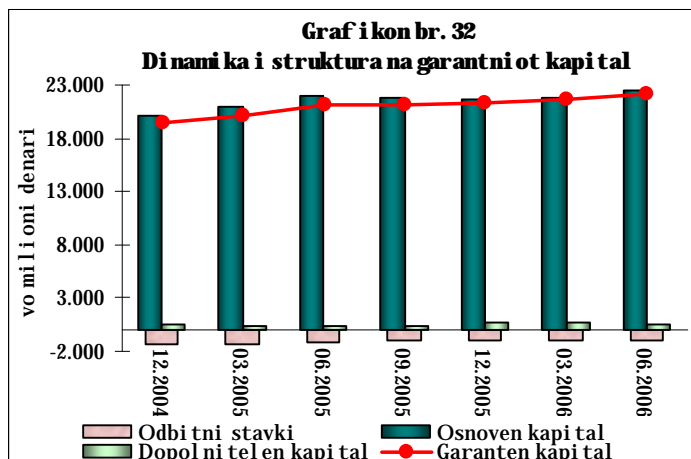
Opis	Stapka na kapi tal iziranost (neto)		Stapka na kapi tal iziranost (bruto)	
	31.12.2005	30.06.2006	31.12.2005	30.06.2006
Gole mi banki	10,2%	9,6%	9,3%	8,8%
Sredni banki	15,4%	15,1%	14,9%	14,5%
Mal i banki	31,5%	28,1%	29,5%	26,4%
Vkupno	15,4%	14,4%	14,3%	13,4%

3.5.2. Koef i ci ent na adekvatnost na kapi tal ot na banki te

So sostojba na 30.06.2006 godina, agregirani ot iznos na garantni ot kapi tal na ni vo na bankarski sistem iznesuva{ e 22.085 milioni denari. Vo sporedba so 31.12.2005 godina, garantni ot kapi tal bele` i porast za 793 milioni denari, odnosno za 3,7%. Porastot na garantni ot kapi tal na ni vo na bankarski sistem se dol` i na porastot na osnovni ot kapi tal³³ za 4,3%. Toa se dol` i na porastot na rezervi te za 418 milioni denari, zadr` anata

nerasprede lena dobi vka od izminat i te godi ni za 92,9 milioni denari,

kako i tekov nata dobi vka³⁴ vo prvoto polugodie na 2006 godina za 119 milioni denari. Voedno, osnovni ot kapi tal go zadr` a domi nantnoto mesto vo strukturata na garantni ot kapi tal na ni vo na bankarski sistem za smetka na mi nornoto u-estvo na dopol ni tel ni ot kapi tal³⁵.



Na krajot na prvoto polugodie na 2006 godina, ri zi~no ponderi ranata akti va na ni vo na bankarski sistem iznesuva{ e 101.389 milioni denari i vo sporedba so krajot na 2005 godina bele` i porast od 13,9%. Grupata gole mi

³³ Osnovni ot kapi tal, soglasno so Odl ukata na Narodna banka za metodologijata za utvrduvawe na garantni ot kapi tal, go so~inuvaat sledni te komponenti: kni govodstvenata vrednost na izdadeni te obi~ni i prioritetni akcii (so iskl u~ok na kumulativni te prioritetni akcii), rezervi te na bankata, zadr` anata nerasprede lena dobi vka koja ne e optovarena so obvrski ili zagubi i e potvrdena od organot na upravuvawe, tekov nata dobi vka di skontirana za 50% i seto toa namal eno za iznosot na nepokri enata zaguba od prethodni te godi ni, i znosot na tekov nata zaguba i gudvil ot.

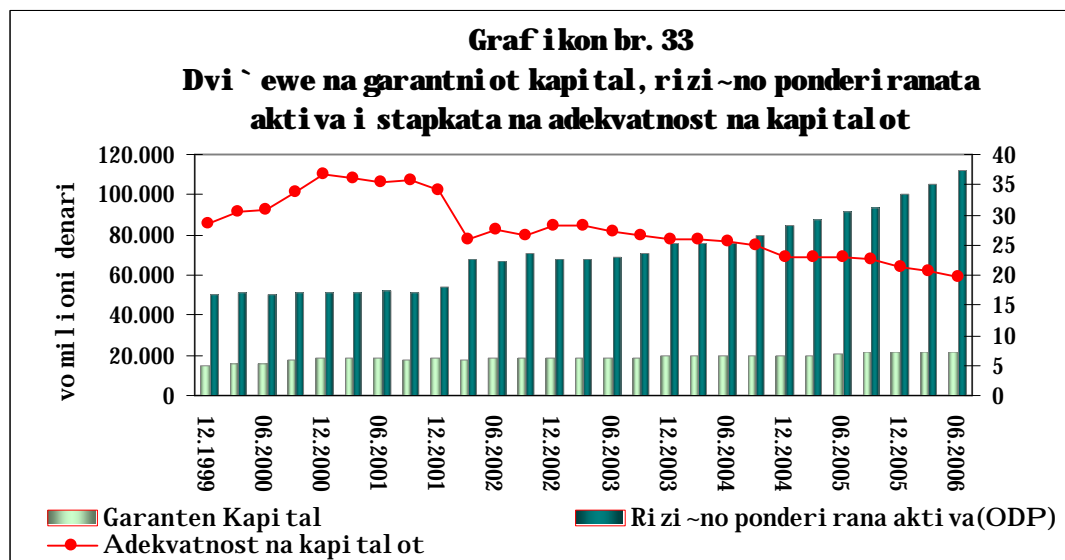
³⁴ Soglasno so metodol ogijata na Narodna banka, vo garantni ot kapi tal se vkl u~uvaat 50% od tekov nata dobi vka..

³⁵ Dopol ni tel ni ot kapi tal, soglasno so Odl ukata na Narodna banka za metodol ogijata za utvrduvawe na garantni ot kapi tal, go so~inuvaat sledni te komponenti: kni govodstvenata vrednost na izdadeni te kumulativni prioritetni akcii, reval orizaci ski te rezervi, hi bridni te kapi tal ni instrumenti i subordi ni rani te obvrski.

banki u-estvuva so 66,5% vo vkupnata rizi~no ponderirana aktiva na ni vo na bankarski sistem, sledena od grupata mali banki, koja u-estvuva so 22,7%, i od grupata sredni banki so u-estvo od 10,8%. Vo strukturata na rizi~no ponderiranata aktiva na ni vo na bankarski sistem dominantno mesto zazema rizi~no ponderiranata bilansna aktiva so 87,3%. Pritoa, vo izminatoto polugodie za odbele`uvawe e zna~itelno povisokata stapka na rast na rizi~no ponderiranata vonbilansna aktiva vo sporedba so stapkite na rast na ostanatite komponenti na rizi~no ponderiranata aktiva, { to se dol`i na intenziviraweto na vonbilansnoto rabotewe (ramkovni krediti, izdadeni garancii, akreditivi, i sli~no) od strana na bankite, no i na pravilnoto prika`uvawe na vonbilansnata izlo`enost po osnov na odobreni, a neiskoristeni limi ti na kreditni karti~ki i tekovni smetki.

Na 30.06.2006 godi na agregatnata otvorena devizna pozicija iznesuva{e 11.208 milioni denari i vo sporedba so krajot na 2005 godi na zabele`a rast od 3,8%.

Kako posledica na dvi`eweto na garantniot kapital, rizi~no ponderiranata aktiva i agregatnata otvorena devizna pozicija, prose~niot koeficient na adekvatnost na kapitalot na ni vo na bankarskiot sistem na 30.06.2006 godi na iznesuva{e 19,6%. Vo sporedba so 31.12.2005 godi na adekvatnosta na kapitalot e poni ska za 1,7 procentni poeni.



Analizirano po grupi banki, prose~niot koeficient na adekvatnost na kapitalot se dvi`i od 13,0% kaj grupata големи banki, 25,7% kaj grupata sredni banki, do 37,1% kaj grupata mali banki. Zaklu~no so krajot na prvoto polugodie na 2006 godi na, ni tu edna banka vo Republ i ka Makedoni ja nema{e koef i ci ent na adekvatnost na kapitalot pod zakonski propi { ani ot mi ni mum od 8%.

Tabela br. 21
Nivo na adekvatnost na kapital po grupi banki

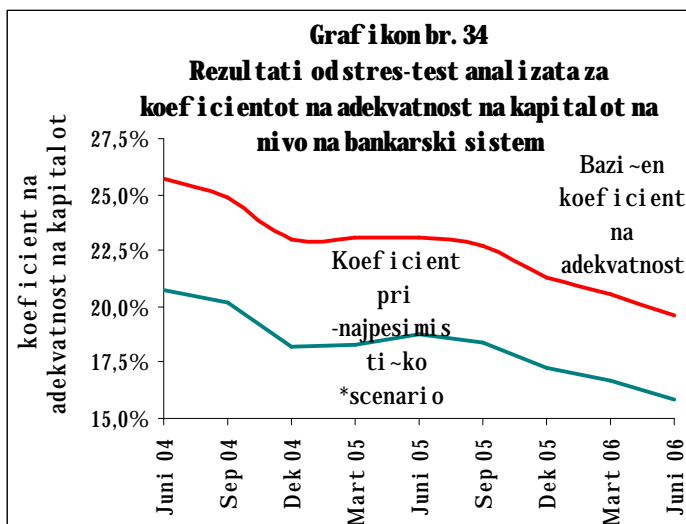
Opis	Adekvatnost na kapital	
	31.12.2005	30.06.2006
Golemi banki	13,7%	13,0%
Sredni banki	27,6%	25,7%
Mali banki	42,4%	37,1%
Vkupno	21,3%	19,6%

Tabela br. 22
Adekvatnost na kapitalot na bankite

Stapka na adekvatnost na kapitalot	Broj na banki		U-estvo vo vkupna aktiva na 30.06.2006
	31.12.2005	30.06.2006	
pod 8%	0	0	0,0%
od 8 do 16%	3	4	69,0%
od 16 do 20%	1	1	2,8%
od 20 do 30%	5	5	12,6%
od 30 do 50%	5	4	9,5%
od 50 do 100%	6	6	6,1%
nad 100%	0	0	0,0%
Vkupno banki	20	20	100,0%

Trendot na kontinuirano namaluvawe na koeficientot na adekvatnost na kapitalot za celiot bankarski sistem se potvrduva i so komparativnata analiza na negovata distribucija po oddelni banki na 30.06.2006 godina i 31.12.2005 godina. I meno, brojot na banki koi imaat koeficient na adekvatnost na kapitalot pod 20% e zgolemen za edna banka, pri to vkupното u-estvo na ovie banki vo finansiskiot potencijal na ni vo na bankarskiot sistem zabel`a zgol emuvawe od 69,5% na 71,8%.

I pokraj trendot na namaluvawe na koeficientot na adekvatnost na kapitalot, koj e s`u`te visoko nad propi`ani ot minimum, bankarskiot sistem na Republika Makedonija mo`e da se oceni kako relativno stabilen i otporen na `okovi. Ovaa konstatacija se potvrduva i so rezultate od izvr`enite stress-test analizi za ocenka na `uvstvite lnosta na bankarskiot sistem na razli`ni makroekonomski `okovi. Rezultate od stress-test analizite upatuvaat na relativno dobra sposobnost na bankarskiot sistem da izdr`i izoliran visok krediten `ok, kombinacija na krediten i devizen `ok, kako i kombinacija na krediten, devizen i `ok od promena na kamatnite stapki. I ako poedine`nite banki razli`no reagi raat na hipoteti`nite `okovi, prose`ni ot koeficient na adekvatnost na kapitalot na bankarskiot sistem, vo nitu edno od hipoteti`kite scenarija ne se namaluva pod zakonski propi`ani ot prag od 8%.



* Najpesimisti`koto scenari o vo stress-test analizata pretpostavuva zgol emuvawe na kreditnata izlo`enost klasif icirana vo kategorii te na rizik „V“, „G“ i „D“ za 50%, `to bi dovelo do najgolemo namaluvawe na prose`ni ot koeficient na adekvatnost na kapitalot na nivo na bankarskiot sistem

Umereniot, no kontinuiran trend na namaluvawe na stapkata na adekvatnost na kapital e vo relacija so zgol emuvawe na intermedijaciskata funkcija na bankite. Sepak, zgol emeni ot obem na aktivnosti na bankite, pred s`poi ntenzi vnata kreditna aktivnost, otpo`nuvaweto so vr`ewe novi aktivnosti koi generiraat novi rizici, kako `to se na primer pazarnite rizici, nu`no pretpostavuva zajaknuvawe na sistemite za upravuvawe so rizicite, sistemite za vnatre`na kontrola i revizija, kako i sevkupното korporativno upravuvawe vo bankite.

3.6. Profitabilnost

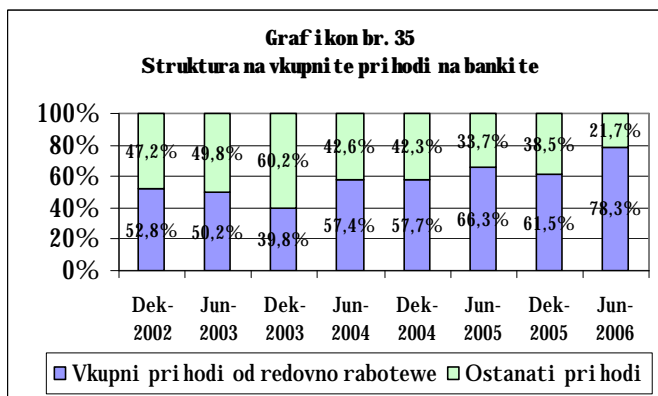
Na 30.06.2006 godina bankite prikaza dobivka od svoeto rabotewe vo iznos od 1.031 milioni denari, { to pretstavuva porast od 8,9% vo odnos na krajot na prvoto polugodie na 2005 godina. Pritoa, zaguba prikaza pet banki, ~ie vkupno pazarno u-estvo vo aktivata na ni vo na site banki iznesuva { e samo 4,1%.

Na nivo na oddelni grupi banki, dobivka prikaza grupata golemi i grupata sredni banki, dodeka grupata mali banki prikaza zaguba. Grupata golemi banki, kaj koja se skoncentrirani 65,5% od vkupniot finansijski potencijal na site banki, go determinira agregiraniot pozitivni finansijski rezultat na celiot bankarski sistem. (Aneks br.2- Bilans na uspeh).

3.6.1. Struktura na bilansot na uspeh

Strukturnata analiza na agregiraniot bilans na uspeh na site banki na 30.06.2006 godina pokazuje podobruvawe na profitabilnosta na bankite sporedeno so 30.06.2005 godina. Prikazana dobivka vo najgol em del se zasnova vrz prihodi od redovnoto rabotewe na bankite. I meno, na 30.06.2006 godina neto

kamatniot prihod po rezervaciji i neto-prihodi te od provizii formiraat 78,3% od vkupni te prihodi. Za sporedba, na 30.06.2005 godina ova u-estvo iznesuva { e 66,3%, { to upatuvava na zakluok deka vo prvata polovina na 2006 godina prodol i trendot na namaluvawe na u-estvoto na prihodi te od incidenten karakter (prihodi po drugi osnovi i vonredni prihodi) vo vkupni te prihodi, za smetka na kontinuiraniot porast na prihodi te generirani od redovnoto rabotewe na bankite. Kako rezultat na toa, za prv pat na 30.06.2006 godina prihodi te od redoven karakter se dovolni za celosno pokrivawe na op{ tite i administrativnite tro{ oci na bankite, so margina na pokri enost od 125,7%. Ova e zna-itelno podobruvawe od 29,7 procentni poeni vo odnos na 30.06.2005 godina.



Pozitivni te strukturni promeni vo vkupni te prihodi vo najgol em mero proizleguvaat od porastot na kamatniot prihod, koj vo analiziraniot period (30.06.2005-30.06.2006 godina) iznesuva { e 24,7%. Vakviot porast e vo direktna korelacija so intenziviraweto na kreditnata aktivnost na bankite. Vo strukturata na kamatniot prihod najgol emo u-estvo od 74,9% i maat prihodi te po osnov na kamati od pretprijatija i naselenie. Najgol em pri dones od 40,6% vo vkupniot porast na kamatniot prihod i ma kamatniot prihod od naselenie, koj vo analiziraniot period bele i porast od 31,7%. Sporedeno so 30.06.2005 godina, najizrazen porast od 57,3% e registriran kaj kategorijata kamaten prihod od ostanati komitenti, { to soodvetstvuuva so zgolemeni ot interes na bankite za kupuvawe dolgovni hartii od vrednost, pred s{ dr` avni zapisi.

Tabela br. 23
Restruktuiran bilans na uspeh na bankite

	Iznos u milijoni denari		Godišni porast (%)	Strukturno učešće u ukupnim prihodima	
	30.06.2005	30.06.2006		30.06.2005	30.06.2006
<i>Kamatni prihod</i>	3.591	4.478	24,7%	100,9%	106,8%
<i>Kamatni rashod</i>	(1.405)	(1.736)	23,6%	39,5%	41,4%
Neto kamatni prihod	2.186	2.742	25,4%	61,4%	65,4%
Neto-rezervacije	(1.052)	(883)	-16,1%	29,6%	21,0%
Neto kamatni prihod po rezervacijama	1.133	1.859	64,0%	31,9%	44,3%
Neto-prihodi od provizija	1.224	1.425	16,4%	34,4%	34,0%
Vkupni prihodi od redovnog rada	2.358	3.284	39,3%	66,3%	78,3%
Drugi prihodi (incentivni karakter)	794	585	-26,3%	22,3%	13,9%
Neto ostanati prihodi	407	325	-20,0%	11,4%	7,8%
Vkupni prihodi	3.559	4.195	17,9%	100,0%	100,0%
Operativni administrativni troškovi	(2.457)	(2.613)	6,3%	69,0%	62,3%
Drugi rashodi	(155)	(551)	254,9%	4,4%	13,1%
Operativni troškovi	(2.612)	(3.163)	21,1%	73,4%	75,4%
Bruto-dobitka	947	1.031	9,0%	26,6%	24,6%

Ekspanzija na kreditno portfolio, prosljedena so kontinuirano namaluvawe na negovata prose~na rizik~nost, dovede do namaluvawe na izdvoenite rezervacije za potencijalni zagubi, koje na godišno nivo iznesuwa 16,1%. Kako rezultat na vakvite dvije godine, prvata polovina na 2006 godina kreditno portfolio na bankite generira kamatni prihod koji je dovoljen za pokrivawe kako na neto-rezervacijama za potencijalni zagubi, tako i na kamatni ot rashod.

Sporjeno so 30.06.2005 godina, kamatni ot rashod bele`i porast od 23,6%, godina, što e vo direktna korelacija so porastot na depozitni ot potencijalni na bankite. Site elementi vo strukturata na kamatni ot rashod i maat nagoren trend, pri što najzna~en pridones od 42,9% vo vkupni ot porast na kamatni ot rashod i ma kamatni ot rashod kon naselenie. Ova komponenta ima i najgolemo učešće od 38,1% vo vkupni ot kamatni rashod. Vo odnos na 30.06.2005 godina, kamatni ot rashod kon naselenie bele`i porast od 27,4%, što soodvetstvuvawa so kontinuirani ot nagoren trend na depozitite na naselenie.

Prihodi te po osnov na provizii, kako druga zna~ajna komponenta na bankarski te prihodi od redovno rabotewe, pridonesuvaat za formirawe na 34% od vkupni te prihodi. Na godišno nivo (30.06.2005-30.06.2006 godina), ovi e prihodi bele`at porast od 16,4%, pred što, kako rezultat na kontinuirani ot nagoren trend na obemot na usluge dadeni od strana na bankite, osobeno pri vršeweto na platni ot promet, kreditnata aktivnost, deviznoto rabotewe, vonbilansnoto rabotewe i sl.

Vo tekot na prvata polovina na 2006 godina, prodol`i pozitivni ot trend na namaluvawe na del ot od vkupni te prihodi potreben za pokrivawe na operativni i administrativni troškovi. I pokraj namaluvaweto od 6,7 procentni poeni vo odnos na 30.06.2005 godina, i ponatamu e potreben visok procent od vkupni te prihodi za pokrivawe na ova kategorija troškovi (62,3%). Dominantna komponenta na operativni i na administrativni te troškovi, so učešće od 50,9%, i ponatamu se troškovi te za plati.

3.6.2. Pokazatel i za prof itabilnosta i ef ikasnosta na banki te

Komparativnata analiza na pokazatel ite za profitabilnosta i ef ikasnosta na banki te na 30.06.2006 godina vo odnos na 30.06.2005 godina, upatuv a na trend na podobruvawe kaj najgol em del od niv. I zvesnoto vlo{ uvawe na odredeni pokazatel i vo golema mera se dol ` i na zagubata na dve banki, koja e posledica na vonredni rashodi napraveni vo ramkite na podgotvitel ni te akti vnosti za ni vno spoj uvawe. Sli kata e poi nakva dokol ku anal izata se temel i vrz pokazatel ite za banki te koi ostvarile dobivka od raboteweto. Vakvata analiza uka ` uva na podobruvawe na site pokazatel i za profitabilnosta i ef ikasnosta na banki te vo odnos na 30.06.2005 godi na.

Tabela br. 24

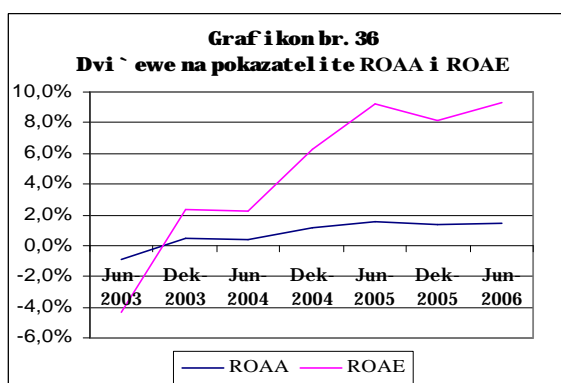
Pokazatel i za prof itabilnosta i ef ikasnosta na banki te

<i>Pokazatel</i>	30.06.2005	30.06.2005**	30.06.2006	30.06.2006**
Stapka na povrat na prose~na aktiva (ROAA)*	1,5%	1,7%	1,4%	2,1%
Stapka na povrat na prose~ni sopstveni sredstva (ROAE)*	9,2%	10,2%	9,3%	14,7%
Operativni tro{oci/Vkupno ostvareni prihodi	73,4%	70,6%	75,4%	63,8%
Tro{oci za plati/Vkupno ostvareni prihodi	35,8%	34,4%	31,7%	30,2%
Rezervaci i za potencialni zagubi/ Neto kamaten prihod	48,1%	47,0%	32,2%	31,0%
Neto kamaten prihod/ Operativni tro{oci	83,7%	88,3%	86,7%	101,9%
Broj na vraboteni	4.544	4.147	4.816	4.365
Fi nansi ski rezul tat/ Broj na vraboteni (vo mil i oni denari)	0,21	0,24	0,21	0,34
Vkupna aktiva/ Broj na vraboteni (vo mil i oni denari)	29,10	31,03	31,12	32,92

* Pokazatel i te se svedeni na godi { no ni vo

**Pokazatel ite se odnesuvaat samo na banki te koi ostvarile poziti ven fi nansi ski rezul tat

Pokazatel i te za stapkata na povrat na prose~nata aktiva i stapkata na povrat na prose~ni ot kapital vo izminatite nekol ku godi ni generalno bele ` at nagoren trend. Na 30.06.2006 godina tie iznesuvaat 1,4% i 9,3%, soodvetno i se re~isi na isto ni vo sporedeno so 30.06.2005 godi na. Na ni vo na banki te koi ostvarile poziti ven fi nansi ski rezul tat od raboteweto, pokazatel ite ROAA i ROAE bele ` at podobruvawe od 0,4 i 4,5 procentni poeni, soodvetno.



Anal izata na pokazatel ite za prof itabilnosta po oddel ni grupi banki uka ` uva na zna~itel no podobruvawe kaj grupata gol emi banki, dodeka najgol em del od pokazatel ite kaj grupite mali i sredni banki ima tendencija na vlo{ uvawe. Vlo{ uvaweto kaj grupata sredni banki e rezul tat na promenata vo

sostavot na ova a grupa banki vo odnos na 30.06.2005 godina. I pokraj toa, pokazatel i te za povratot na prose~nata aktiva i prose~nite sopstveni sredstva za grupata sredni banki se nad prosekot na nivo na site banki. Nasproti toa, iska`anata zaguba od strana na grupata mali banki, doveduva do negativni vrednosti na pokazatel i te ROAA i ROAE kaj ova a grupa banki. Zagubata kaj grupata mali banki glavno e posledica na prethodno spomenat i te vonredni rashodi napraveni pri podgotv i tel ni te aktivnosti za spojuvawe na dve banki.

Tabela br. 25

Pokazatel i za prof i tabil nost a i ef i kasnosta po grupi banki

Pokazatel	Gol emi banki		Sredni banki		Mali banki	
	30.06.2005	30.06.2006	30.06.2005	30.06.2006	30.06.2005	30.06.2006
Stapka na povrat na prose~nata aktiva (ROAA)*	1,1%	2,0%	4,1%	2,5%	1,9%	-0,9%
Stapka na povrat na prose~ni sopstveni sredstva (ROAE)*	9,8%	19,9%	23,0%	15,9%	5,7%	-3,0%
Operativni tro{oci/Vkupno ostvareni prihodi	77,5%	62,6%	41,5%	64,7%	77,0%	114,8%
Tro{oci za plati/Vkupno ostvareni prihodi	38,3%	30,0%	24,2%	31,0%	35,4%	36,4%
Rezervaci i za potencijalni zagubi/ Neto kamaten prihod	66,2%	41,8%	9,4%	8,3%	29,6%	24,9%
Neto kamaten prihod/Operativni tro{oci	80,0%	102,6%	146,4%	115,5%	78,8%	54,5%
Broj na vraboteni	2.710	2.692	299	747	1.535	1.377
Fi nanski rezultat/ Broj na vraboteni (vo milioni denari)	0,2	0,4	0,8	0,3	0,2	-0,1
Vkupna aktiva/ Broj na vraboteni	33,2	36,4	36,9	24,7	20,3	24,2

* Pokazatel i te se svдени na godi {no ni vo

Na 30.06.2006 godina pokazatel ot za ef i kasnosta vo raboteweto na bankarski ot sektor od aspekt na napravenite operativni tro{oci za generirawe eden denar prihod, bele`i izvesno vlo{uvawe (za 2 procentni poena) vo odnos na 30.06.2005 godina. Nasproti toa, vo tekot na prvoto polugodie na 2006 godina, banki te vo prosek pravea za 4,1 procenten poen pomali tro{oci za plati za ostvaruvawe eden denar prihod. Na nivo na poodelni grupi banki najdobra ef i kasnost od aspekt na ovi e dva pokazatela, poka`a grupata gol emi banki.

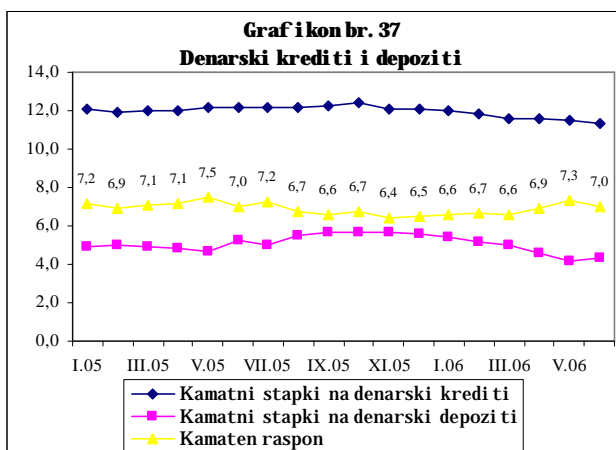
Porastot na kreditnoto portfolio prosleden so kontinuirano namaluvawe na negovata prose~na rizi~nost dovede do podobruvawe na pokazatel ot za stepenot na pokri enost na rezervaci i te za potencijalni zagubi so ostvareni ot neto kamaten prihod, kako na nivo na site banki, taka i po oddelni grupi banki. Vo sporedba so 30.06.2005 godina, del ot od neto kamaten ot prihod potreben za apsorpcija na anti cipi rani ot krediten rizi k na nivo na cel bankarski sistem, na 30.06.2006 godina e namalen za zna~itel ni 15,9 procentni poeni.

Ostvareni ot neto kamaten prihod na bankite vo tekot na prvoto polugodie na 2006 godina e dovolen za pokrivawe na 86,7% od operativni te tro{oci na bankite, {to e podobruvawe od 3 procentni poeni vo odnos na isti ot period od 2005 godina. Analizata na ovoj pokazatel za bankite koi ostvarile pozitiven finansiski rezultat za prv pat uka`uva na celosna pokri enost na operativni te tro{oci so neto kamaten prihod. Gledano po oddelni grupi banki, margi na na celosna pokri enost postoji kaj grupata sredni banki (115,5%) i grupata gol emi banki (102,6%).

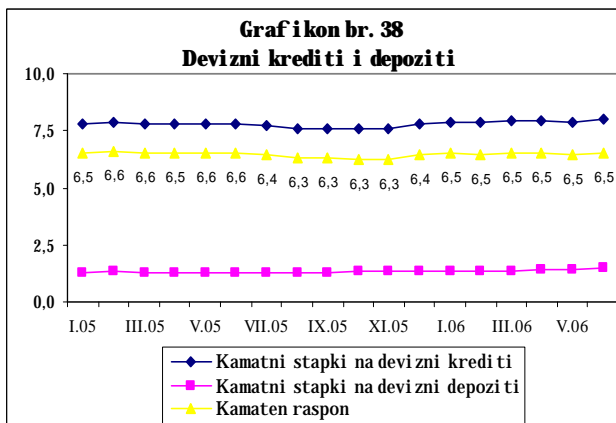
Ramnomerni ot porast na prika`anata dobi vka i brojot na vraboteni na nivo na site banki vo tekot na prvata polovina na 2006 godina pridonesoa ostvarenata dobi vka po vraboten da se zadr`i na isto nivo, sporedeno so 30.06.2005 godina. Produktivnosta na bankite od aspekt na iznosot na neto-aktiva po vraboten bele`i porast od 2 miliona denari, vo sporedba so isti ot peri od od prethodnata godina.

3.6.3. Visina na aktivnite i pasivnite kamatni stapki i kamaten raspon

Analizata na dvi`eweto na ponderirani te aktivni i pasivni denarski kamatni stapki vo prvata polovina na 2006 godina uka`uva na nagoren trend na kamatni ot raspon (interest rate spread), nasproti negovoto „stesnuvawe“ evidentirano vo tekot na 2005 godina. Za razlika od prethodnata godina koga aktivnite kamatni stapki bea relativno stabilni, vo prvata polovina na 2006 godina tie po~naa postepeno da se namaluvaaat kako reakcija na zapo~nati ot trend na namaluvawe na kamatnata stapka na blagajni~kite zapisi na Narodna banka kako referentna kamatna stapka, kako i na zgolemenata konkurencija me|u bankite. I pokraj nadolni ot trend na aktivnite kamatni stapki, kamatni ot raspon vo prvata polovina na 2006 godina bele`i porast kako posledica na relati vno pogol emi ot pad na pasivni te kamatni stapki.



Analizata na devizni te ponderirani kamatni stapki vo isti ot period (januari 2005 godina - juni 2006 godina) uka`uva na visoko nivo na stabilnost na aktivni te i pasivni te ponderirani kamatni stapki, kako i na nivoto na kamatni ot raspon. Ovaa stabilnost e osobeno izrazena vo prvata polovina na 2006 godina, koga kamatni ot raspon na krajot na sekoj mesec iznesuva 6,5 procentni poeni.



II. BANKARSKATA SUPERVIZIJA VO PRVOTO POLUGODI E NA 2006 GODI NA

1. Regulativna ramka na bankarskata supervizija

Vo prvite šest meseci od 2006 godina, Narodna banka prodol`i so aktivnostite za natamo{no unapreduvawe na regulativnata ramka za bankarskoto rabotewe i bankarskata supervizija vo Republika Makedonija. Vo tie ramki, bea doneseni slednite supervizorski odluki:

1. Odluka za metodologijata za izvojuvawe posebna rezerva za potencijalni zagubi od prezemeni sredstva po osnov na nenaplteni pobaruwawa;
2. Odluka za metodologijata za utvrduvawe neto-dol`nik na banka;
3. Odluka za izmeni i dopolnuwawa na Odlukata za utvrduvawe na metodologijata za klasifikacija na aktivnite bilansni i vonbilansni pozicii na bankite spored stepenot na nivnata rizičnost;
4. Odluka za uslovite i na~inot na odobruwawe krediti vo devizi i krediti vo denari so devizna klauzula me|u rezidenti.

1. So **Odlukata za metodologijata za izvojuvawe posebna rezerva za potencijalni zagubi od prezemeni sredstva po osnov na nenaplteni pobaruwawa** se vovede obvrskata za bankite i {tedilnicite da izvojuvaat posebna rezerva za potencijalni zagubi od prezemeni sredstva po osnov na dostasani i nenaplteni pobaruwawa. Potrebata za donesuvawe na ovaa Odluka proizlaze od konkretnite pazarni i ekonomski uslovi vo Republika Makedonija. Imeno, bankite mnogu ~esto se soo~uvaat so pote{kotii pri prodaba na prezemenite sredstva {to doveduva do porast na nivnata nepari~na i nekamatonosna aktiva i nejzino odlono i otenato pretvorawe vo pari~na i kamatonosna aktiva. Za taa cel, so voveduvaweto na obvrskata za izvojuvawe posebna rezerva za prezemenite sredstva se ovozmo`uva porealno prikavawe na bilansnite pozicii i rezultate od raboteweto na bankite. Istovremeno, so Odlukata e vovedena i obvrskata za procenka na vrednosta na prezemenite sredstva od strana na ovlasten procenitel pri prezemaweto na sredstvoto najmal ku edna{ godi{no.

2. So **Odlukata za metodologijata za utvrduvawe neto-dol`nik na banka** se izvr{i revidirawe na postoe~kata Odluka zaradi potono identifikuvawe na neto-dol`nicite od strana na bankite, kako i zaradi podetalno definirawe na na~inot za utvrduvawe neto-dol`nicite na banka. Taka, upotrebata na kvartalen prosek na presmetuvawe na prose~nite godi{ni pobaruwawa i obvrski na bankite se zameni so mese~en prosek, zaradi dobivawe porealna slika za neto-dol`nicite na bankite. Zna~eweto na ovaa metodologija proizluguva od odredbata vo Zakonot za bankite, soglasno so koja neto-dol`nik ne mo`e da bil en na upraven odbor na banka.

3. Izmenite i dopolnuwawata na **Odlukata za utvrduvawe na metodologijata za klasifikacija na aktivnite bilansni i vonbilansni pozicii na bankite spored stepenot na nivnata rizičnost** se vo nasoka na natamo{no zajaknuwawe na kreditnite politiki i proceduri na bankite vo domenot na upravuvawe so kreditniot rizik. Pritoa, vo uslovi na s{ pogolema kreditna aktivnost na bankite so fizi~ki lica, so ovaa Odluka se vovede konceptot na klasifikacija na portfolio na malo, t.e. klasifikacija na grupa srodni

kreditni karti (potro{ uva~ki krediti, stanbeni krediti, krediti po osnov na kreditni karti ~ki i sl.), koi voobi~aeno se so pomali iznosi. So ogle na toa { to spored postoe~kite odredbi na Odlukata bankite se dol`ni da go klasificiraat sekoj poedine~en komitent vo soglasnost so propi{ anite objektivni i subjektivni kriteri umi, vakvi te izmeni na Odlukata se o~ekuva da im go olesni pristapot na bankite pri klasifikacijata na rizi~nosta na brojnite mali krediti.

I stovremeno so izmenite i dopolnuvawata na ova Odluka se вовede i obvraska za izdvojuvawe na minimum 1% posebna rezerva za potencialni zagubi koi proizleguvaat od kreditnata izlo`enost klasificirana vo kategorijata na rizi k „A“ (namesto dosega{ nata mo`nost za ovie pobaruvawa da ne se izdvojua posebna rezerva). Ova izmena ima preventiven karakter za da se limi{iraat eventualnite rizici koi bi proizlegle od pointenzivnata kreditna aktivnost na bankite vo naredni otperi od.

4. Odlukata za uslovite i na~inot na odobruvawe krediti vo devizi i krediti vo denari so devizna klauzula me|u rezidenti pretstavuva zamena na postoe~kata odluka i ima za cel zajaknuvawe na kriteri umi te i uslovi te pod koi banka mo`e na rezident da mu odobruva krediti vo devizi i vo denari so devizna klauzula.

Posebnoto regulirawe na ovoj vid kreditna aktivnost e motivirano od potrebata za za{tita na bankite od t.n. indirekten krediten rizi k, odnosno rizi kot od namaluvawe na kreditnata sposobnost na korisni kot na kredit kako posledica na negovata izlo`enost na rizi kot na devizen kurs. Ovoj rizi k e podednakvo prisuten, bez razlika dali kreditot se odobruva vo devizi ili vo denari so devizna klauzula³⁶. Ottuka, so Odlukata se propi{uvaat identi~ni uslovi pod koi bankite se dol`ni da kreditiraat rezidenti vo devizi i vo denari so devizna klauzula. Pri toa, bankite se dol`ni da izrabotat soodvetni politiki i proceduri za identifikuvawe, merewe i sledewe na kreditni ot rizi k, koj proizleguva od kursni ot rizi k na koje izlo`en korisni kot na kredit.

Zaradi adekvatno i edinstveno sledewe na odredbite na ova Odluka, vo april 2006 godina be{e doneseno i soodvetno **Upatstvo za sproveduvawe na Odlukata za uslovite i na~inot na odobruvawe krediti vo devizi i krediti vo denari so devizna klauzula me|u rezidenti**. So ova Upatstvo se propi{uvaat na~inot na popolnuvawe i rokovite za dostavuvawe do Narodna banka na izve{tai te za odobrenite krediti vo devizi i vo denari so devizna klauzula na rezidenti.

Pokraj prethodno navedenite aktivnosti, vo prvi te {est meseci od 2006 godina se donese i **Upatstvo za sproveduvawe na Odlukata za presmetuvawe i objavuvawe na efektivnata kamatna stapka na krediti te i depoziti te**. I meno, na krajot na 2005 godina be{e donesena Odlukata za presmetuvawe i objavuvawe na efektivnata kamatna stapka na krediti te i depoziti te, ~ija pri mena zapo~na na 01.07.2006 godina. So Upatstvoto se propi{a:

- metodologijata za presmetuvawe i objavuvawe efektivna kamatna stapka na krediti te i depoziti te koi gi davaat, odnosno primaat bankite;

³⁶ Pod kredit odobren vo denari so devizna klauzula se podrazbi ra kredit koj e odobren i se naplatuva vo denari, vo iznos koj pretstavuva protivvrednost na odredena stranska valuta (naj~esto evro).

- minimalna sodr`ina na amortizacijski ot plan namenet za presmetuvawe na efektivna kamatna stopka; i
- izveštai te za efektivna kamatna stopka na krediti te i depoziti te na banki te i rokovi te za ni vno dostavuvawe do Narodna banka.

2. Aktivnosti na bankarskata supervizija

Supervizorskata funkcija na Narodna banka se ostvaruva preku slednite komponenti:

- licencirawe, t.e. izdavawe dozvoli i soglasnosti na banki te i {tedilnicite};
- supervizija na raboteweto na banki te i {tedilnicite}; i
- prezmawe korektivni merki.

2.1 Aktivnosti okolu licenciraweto

Vo ramkite na ostvaruvaweto na aktivnostite okolu licenciraweto, Narodna banka izdava dozvoli i soglasnosti vo soglasnost so zakonskite ovlastuvawa.

Vo prodol`enie se dadeni tabelarni prikazi na brojot na izdadeni, odnosno neizdadeni dozvoli i soglasnosti, kako i na povle~eni barawa za izdavawe dozvoli i soglasnosti, po banki i {tedilnici vo tekot na prvi te {est meseci na 2006 godi na, sporedeno so vtorata polovi na na 2005 godi na.

Tabela br. 1

Vidovi i broj na izdadeni, odnosno neizdadeni dozvoli i soglasnosti

Vid licenca (banki)	Januari-juni 2005			Januari-juni 2006		
	Izda deni	Odbi eni	Povle ~eni	Izda deni	Odbi eni	Povle ~eni
Statusni izmeni				1		
Steknuvawe 5%, 10%, 20%, 33%, 50% i 75% od akcii so pravo na glas	1	1		3		1
Statut	20			8		
Rabotovoden organ	13		3	5	1	
I zmena na nazi v, sedi { te i adresa	1	1		2		
Kapitalno vlo`uvawe	2					
Uvid vo zapsnik	4			6		
I zmena na Odluka za izdavawe dozvola za banka				1		
Politika za sigurnost na informativen sistem				2		
Vkupno	41	2	3	28	1	1

Vid licenca ({tedilnici)	Januari-juni 2005			Januari-juni 2006		
	Izda deni	Odbi eni	Povle ~eni	Izda deni	Odbi eni	Povle ~eni
Steknuvawe 5%, 10%, 20%, 33%, 50% i 75% od akcii, odnosno udeli so pravo na glas	1					
Statut	2			5		
Rabotovoden organ	2	1			1	
Uvid vo zapsnik				1		
Vkupno	5	1		6	1	

Vo ramkite na procesot na licencirawe, Narodna banka go ispi tuva izvorot na sredstva so koi se kupuvaat akciite i udelite vo bankite i { tedilnicite. Pritoa, vo tekot na prvite { est meseci od 2006 godina postapeno e po dvaeset i edno izvestuvawe za promena vo sopstveni ~kata struktura na akcii so pravo na glas (za devet banki i dve { tedilnici); za dvanaeset dostaveni izvestuvawa (za pet banki i dve { tedilnici) e dadeno pozitivno mislewe za dokazot za izvorot na sredstva, za { est dostaveni i zvestuvawa (za pet banki) e dadeno negati vno mislewe za dokazot za izvorot na sredstva, a po tri izvestuvawa (za dve banki) ne e odlu~vano, bi dej}i vo tekot na postapkata stanale bespredmetni.

2.2. Supervizija na raboteweto na bankite i { tedilnicite

Vo prvoto polugodie na 2006 godina se izvr{ija vkupno sedumnaeset supervizorski kontroli na raboteweto na bankite i { tedilnicite vo Republika Makedonija. Od niv, sedum kontroli se odnesuvaa na celokupnoto raboteweto na tri banki i ~etiri { tedilnici, dodeka deset kontroli imaa delumen karakter. Pokraj toa, vo tekot na prvoto polugodie na 2006 godina prodol`i vospostavenata praktika edna{ mese~no da se vr{at delumni kontroli na site { tedilnici, od aspekt na istaknuvawe a`urirani spisoci na { tedni vlogovi.

Dominantna komponenta na terenskite supervizorski kontroli i ponatamu ostanuva analizata na kvalitetot na aktivata, odnosno ocenkata i kvantifikacijata na kreditniot rizik, kako dominanten rizik na koj se izlo`eni bankite i { tedilnicite. Istovremeno, pri vr{eweto na terenskite kontroli posebno vnimanie im be{e posveteno i na slednite aspekti vo raboteweto na bankite i { tedilnicite:

- postavenost i funkcionirawe na internite sistemi na kontrola i vnatre{ nata revizija, kako i na sisteme za spre~uvawe na perewe pari;
- postavenost i funkcionirawe na korporativnoto upravuvawe;
- upravuvawe so rizicite, osobeno upravuvaweto so likvidnosniot rizik i rizikot od promenata na deviznite kursevi;
- nivo na kapitaliziranost na bankite i { tedilnicite od aspekt na pokrivawe na rizicite na koi { to se izlo`eni;
- politiki te i proceduri te vo domenot na sigurnost na IT sisteme i na fizi~kata bezbednost na bankite; kako i
- stepenot na poddr{ka na procesot za voveduvawe na standardite za sigurnost na informativniot sistem od strana na menaxmentot na bankite i verifikacija na segmenti od dostavenite politiki za sigurnost na informativniot sistem, vo postapkata na izdavawe prethodna soglasnost od strana na Narodna banka.

Pozitivnite dvi`ewa vo bankarskiot sistem, koi prodol`ija i vo tekot na prvata polovina na 2006 godina mo`e da se potvrdat i so informacii te dobieni so kontinuiranoto vonterensko sledewe i naodite od terenskite kontroli na bankite i { tedilnicite. Od niv mo`e da se zaklu~i deka,

generalno, vкупni ot profil na rizičnost na bankite se podobruva³⁷. I ako kaj odredeni banki se utvrđeni slabosti vo sisteme na upravuvawe so rizicite, korporativnoto upravuvawe i sisteme na informativna sigurnost, sepak generalno mo`e da se konstatira deka nivoto na vospostavenite standardi vo ovie oblasti od strana na bankite bele`i zna`itelen progres. Kreditni ot rizik i ponatamu ostanuva dominanten rizik so koj se soo`uvaat bankite, me|utoa so zgolemuwaweto na obemot na aktivnostite i ponudata na novi finansiski uslugi, bankite sć pove}e se izlo`eni i na drugi relativno novi rizici, kako { to se operativni ot rizik, rizicite povrzani so informativnata tehnologija, pravni ot i reputaciski ot rizik. Pokraj vakvite generalni trendovi vo bankarski ot sistem, sepak kaj oddelni banki se konstatirani slabosti, koi glavno se odnesuvaat na slednoto:

- slabosti vo postavenosta na interni te kontroli i funkci oni raweto na vnatre{ nata revizi ja;
- neadekvatno vospostaveni sistemi na korporativno upravuvawe;
- slabosti vo interni te sistemi za spre`uvawe na perewe pari, osobeno pri identifikuvaweto na somnitelne i povrzane transakcii;
- slabosti vo smetkovodstvenite sistemi i finansiskoto izvestuvawe;
- slabosti vo postavenosta na sisteme na upravuvawe so kreditni ot rizik koj proizleguva od vgradeni ot rizik od promena na deviznite kursevi kaj deviznite krediti i kreditite so devizna klauzula, odobreni na rezidenti;
- slabosti vo postavenosta na sisteme na informativna sigurnost i neadekvatno sproveduvawe na barawata proizlezene od Odlukata za definirawe na standardite za izgotvuvawe i sproveduvawe na sigurnosta na informativni ot sistem na bankite.

Po stapuvaweto vo sila na Odlukata za presmetuvawe i objavuvawe na efektivna kamatna stapka na kreditite i depozitite (30.06.2006 godina) se izvr{ija neposredni kontroli na site banki i {tedilnici, od aspekt na na`inot na pri mena na spomenatata Odluka. Osnovni ot zaklu`ok od izvr{enite kontroli e deka, generalno, Odlukata se po`ituva od strana na bankite i {tedilnicite, so konstatirani odredeni slabosti vo pri menata kaj del od niv.

2.3. Prezeneni korektivni aktivnosti sprema bankite i {tedilnicite

Vo ramkite na svoite zakonski ovlastuvawa, a so cel odr`uvawe na stabilnosta i sigurnosta na oddelne bankarski institucii i bankarski ot sistem vo celina, Narodna banka prezema korektivni aktivnosti sprema bankite i {tedilnicite kaj koi se konstatirani nepravilnosti i neurednosti vo raboteweto. Vo tekot na prvi te {est meseci na 2006 godina, Narodna banka donese {esnaeset re{enija so korektivni merki sprema `etiri banki i tri {tedilnici i podnese osum barawa za poveduvawe prekr{o`na postapka sprema `etiri banki i dve {tedilnici i nivnite odgovorni lica.

Vo tekot na prvi te {eset meseci na 2006 godina, na barawe na osnova`ite na Pazarot na pari i kratkoro`ni hartii od vrednost AD Skopje, Narodna banka ja povle`e i zdadenata dozvola za rabota.

³⁷ Prose`nata ponderirana sumarna ocenka za bankite i znesuva 2,24, za razlika od krajot na 2005 godina koga iznesuva{e 2,34. Najdobra prose`na ocenka ima grupata sredni banki, dodeka najlo`a prose`na ocenka ima grupata mali banki.

Vo prodol`eni e se prika`ani prezemenite merki vo prvoto polugodi e na 2006 godi na i brojot na banki i { tedi lni ci na koi se odnesuvaat tie.

Tabela br. 2

Vidovi i broj na prezemeni merki

Vid na merka	Broj na banki i { tedi lni ci
I menuvawe povereni k	edna banka
Dokapitalizacija	edna { tedi lni ca
Zabrana za vr{ewe na site bankarski raboti, osven naplata na pobaruwawa	dve { tedi lni ci
Zabrana za odobruwawe krediti i drugi vidovi kreditna izlo`enost sprema komitenti klasificirani vo kategoriite na rizik „V“, „G“ i „D“	edna banka
Zabrana za odobruwawe krediti i drugi vidovi kreditna izlo`enost, so iskluk na plasmani vo hartii od vrednost izdadeni od Republika Makedonija i NBRM, so rok na dostasuwawe do devedeset dena kako i finansirawe na odobreno pre-ekoruwawe po tekovni smetki do visina na eden redoven mese-en priliv po korisnik na tekovna smetka	edna banka
Zabrana za odobruwawe krediti i drugi vidovi kreditna izlo`enost sprema grupacija na vnatrefni lica i lica povrzani so niv	edna banka
Zabrana za steknuwawe kapitalni delovi vo finansiski i nefinansiski institucii, za zgolemuwawe na postojnite kapitalni delovi i za {irewewa mre`ata na rabotewe	edna banka
Zabrana za isplata na dividenda od netodobivka ostvarena vo tekovna delovna godi na i zadol`uwawe za nejzino reinvestirawe vo kapital	edna banka
Zabrana za vr{ewe izmeni na sklu-en dogovor za namenski depozit pomeju banka i akcioner, kako i vr{ewe na isplati po dogovorot bez prethodna soglasnost od NBRM	edna banka
Odzemawe na izdadena soglasnost za i menuvawe rabotovoden organ	edna banka
Verifikacija na nalози od strana na ovlasteni lica od NBRM	dve banki edna { tedi lni ca
Ograni`uwawe na visinata na vonbilansnata izlo`enost po osnov na izdadeni garancii, avali, neiskoristeni odobreni minusni salda po tekovni smetki, do iznos od 30% od garantni ot kapital	edna banka
Ograni`uwawe na odobreno pre-ekoruwawe po tekovni smetki i kreditni karti-ki na iznos koj nema da bide pogolem od dvojni ot iznos na redovnite mese-ni primawa na imatelot na smetkata	edna banka
Zadol`uwawe za podnesuwawe barawe za dobivawe prethodna soglasnost od NBRM za i menuvawe rabotovoden organ	edna banka edna { tedi lni ca
Zadol`uwawe za kolektivno potpi`uwawe na site pla}awa od deviznite smetki vo zemjata i stranstvo od strana na `lenovite na rabotovodni ot organ	edna banka
Zadol`uwawe za odr`uwawe likvidna aktiva so rok na dostasuwawe do devedeset dena, vo visina ne poni ska od 40% od vkupnite depoziti	edna banka
Zadol`uwawe za kontinuirano odr`uwawe na iznosot na likvidna aktiva na visina koja }e	edna banka

obezbedi 90% pokri enost na obvrski te	
Zadol`uvawe za redovno dostavuvawe do NBRM na presmetka za vkupni te obvrski i vkupnata likvidna aktiva od prethoden den	edna banka
Zadol`uvawe za sveduvawe u-estvo na akcioner pod 10% od akcij te so pravo na glas	edna banka
Zadol`uvawe za sveduvawe kreditna izlo`enost sprema poedine~no lice i so nego povrzani te lica do 10% od garantni ot kapital	edna { tedi lni ca
Zadol`uvawe za usoglasuvawe so limitot za kapitalni vlo`uvawa na banki te (~len 39 stav 1 od Zakonot za banki te)	edna banka
Zadol`uvawe za preklasi f i kacija na pobaruwawa od komi tenti, soglasno so naodi od izvr{ ena neposredna kontrola na raboteweto	dve banki edna { tedi lni ca
Zadol`uvawe za prezemawe zasileni aktivnosti za prodaba na prezemeni materijalni sredstva i na osnovni sredstva, kako i za naplata na dostasani pobaruwawa	edna banka
Zadol`uvawe na pretsedatel na Upraven odbor i pretsedatel na Odbor za rakovodewe so rizik za prezemawe pravni dejstvi ja za naplata na pobaruwawa	edna banka
Zadol`uvawe za organizirawe na Slu`ba za vnatre{ na revizija	dve { tedi lni ci
Zadol`uvawe za doekipi rawe na Slu`bata za vnatre{ na revizija	edna banka
Zadol`uvawe za pridr`uvawe kon protokol sklu~en so NBRM	edna banka
Zadol`uvawe za sproveduvawe plan na merki i aktivnosti za nadminuvawe na konstatirani neusoglasenosti	edna banka
Zadol`uvawe na Upraven odbor za usvojuvawe detalen plan na aktivnosti so mese~nadi nami ka za naplata na nefunkcionalni pobaruwawa	edna banka
Zadol`uvawe za izrobotka na plan za delovni aktivnosti vo nareden peri od	edna banka
Zadol`uvawe za redovno dostavuvawe izve{ taj do NBRM za prezemeni aktivnosti po izre~eni korektivni merki	edna banka
Zadol`uvawe za usoglasuvawe na broj na izdadeni ~ekovi so limit na odobreno pre~ekoruvawe po tekovni smetki	edna banka
Zadol`uvawe za vospostavuvawe adekvaten sistem za sledewe na kreditni ot rizik	edna banka
Zadol`uvawe za vospostavuvawe soodvetni smetkovodstveni sistemi	edna banka
Zadol`uvawe za vospostavuvawe sistem na sledewe i identifikuvawe transakcii na perewe pari	edna banka
Zadol`uvawe za vospostavuvawe adekvaten sistem za identifikuvawe i sledewe na povrzani subjekti	edna { tedi lni ca
Zadol`uvawe za vospostavuvawe sistem na evidencija so koj }e se ovozmo`i usoglasuvawe so supervizorski te standardi so koi se regul iraat dostasani te, a nenapl ateni pobaruwawa	edna { tedi lni ca
Zadol`uvawe za pridr`uvawe kon smetkovodstveni standardi i principi	edna { tedi lni ca
Zadol`uvawe za revidirawe interni kreditni proceduri	edna banka
Zadol`uvawe za prezemawe aktivnosti za odstranuvawe konstatirani slabosti vo	edna banka edna { tedi lni ca

interni sistemi za klasifikacija na komitenti	
Zadol`uvawe za sklu`uvawe dogovori za kredit vo koi }e bide navedena kamatnata stapka po koja se presmetuva kamatata vo amortizacijski otplan	edna { tedilnica
Zadol`uvawe za usoglasuvawe na tekst na statut so nastanati promeni vo akcionerska struktura	edna { tedilnica

Vo ramki na prezemenite korektivni aktivnosti od strana na Narodna banka, vo tekot na prvata polovina na 2006 godina e ograni`eno pravoto na glas vo dva slu`aja na steknuvawe akcii vo banka od strana na pravni lica, bez dobi ena prethodna soglasnost od Narodna banka.

ANEKSI

Bilans na sastojba

Aneks broj 1

vo milioni denari

AKTI VA	30.06.2006				31.12.2005			
	Grupa gpleni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno	Grupa gpleni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno
PARI ^NI SREDSTVA I SALDA KAJ NBRM	4.907	1.314	2.391	8.612	4.561	1.366	2.056	7.982
Denarski pari-ni sredst va	3.801	1.004	1.960	6.764	3.499	875	1.665	6.039
Devizni pari-ni sredst va	1.092	310	429	1.831	1.062	490	389	1.941
Blagorodni met ali i drugi pari-ni sredst va	14	0	2	16	0	0	2	3
BLAGAJNI ^KI ZAPISI NA NBRM	4.629	513	1.593	6.736	4.072	2.379	2.483	8.934
DOLGOVNI HARTI I OD VREDNOST	7.102	2.386	1.671	11.159	6.516	447	409	7.372
^ekovi i meni ci	33	50	38	17.895	45	47	41	16.306
Hart ii od vrednost na dr`avat a nomi ni rani vo denari	5.887	43	59	5.989	6.167	47	145	6.359
Drugi dolgovi hart ii od vrednost	1.183	2.292	1.574	5.049	305	352	223	880
PLASMANI KAJ DRUGI BANKI	29.218	4.548	7.923	41.690	30.337	4.676	8.146	43.158
Smet ki kaj doma(ni banki	4.252	700	1.087	6.039	4.040	596	1.087	5.723
Smet ki kaj st ranski banki	24.684	3.696	4.841	33.221	26.081	3.999	5.141	35.221
Krat koro-ni kredit i i drugi pobaruwava od doma(ni banki i drugi f inansi ski organizacii	71	104	264	439	77	2	173	252
Krat koro-ni kredit i i drugi pobaruwava od st ranski banki i drugi f inansi ski organizacii	77	44	135	257	76	76	278	430
Dost asani kredit i i pobaruwava od banki	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolgoro-ni kredit i i drugi pobaruwava od doma(ni banki i drugi f inansi ski organizacii	55	3	657	714	62	3	419	484
Dolgoro-ni kredit i i drugi pobaruwava od st ranski banki i drugi f inansi ski organizacii	0	0	758	758	0	0	867	867
Nefunkcionalni kredit i od banki	79	1	182	261	0	1	182	183
KREDITI NA KOMI TENTI	45.781	8.583	14.473	68.837	39.964	7.367	11.577	58.908
Kredit i na pret prijat ija	29.729	6.382	8.390	44.501	25.553	5.674	6.681	37.908
Kredit i na drugi komi tent i	381	40	19	440	181	43	157	381
Kredit i na naselenie	15.100	2.524	6.277	23.901	13.364	1.955	4.869	20.189
Nefunkcionalni kredit i na komi tent i	9.002	256	1.488	10.746	8.529	275	1.515	10.319
Posebna rezerva za kredit i	-8.431	-618	-1.701	-10.751	-7.663	-580	-1.645	-9.889
PRESMETANA KAMATA I OSPANATA AKTI VA	2.453	378	2.217	5.048	3.249	319	2.611	6.178
Pobaruwava po kamati	438	106	177	721	359	80	154	593
Suspendirana kamata i drugi pobaruwava	4.600	127	514	5.241	4.373	125	573	5.071
Posebna rezerva za kamata	-4.631	-135	-523	-5.289	-4.394	-130	-579	-5.103
Drugi pobaruwava	65	18	316	399	972	1	250	1.223
Real izi rani hipot eki i zalozii	1.849	219	1.819	3.887	1.831	224	2.292	4.348
Net o komisioni odnosi	-35	0	-169	-204	-26	0	-152	-177
Net o int erni odnosi	0	0	0	0	0	0	0	0
Ost anat a akt i va	166	41	84	291	134	19	72	225
PLASMANI VO HARTI I OD VREDNOST	594	80	809	1.483	581	79	879	1.539
Hart ii od vrednost raspolo`ivi za prodaba vo st ranska valut a	151	0	59	209	152	0	59	210
Hart ii od vrednost koi se -uvaat do dost asuvawe vo st ranska valut a	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlo`uvawa vo doma(ni sopst veni -ki hart ii od vrednost	443	80	750	1.273	429	79	820	1.328
Posebna rezerva za ot kupeni sopst veni akcii	0	0	0	0	0	0	0	0
OSNOVNI SREDSTVA	3.459	680	2.327	6.446	3.557	615	2.304	6.476
Grade`ni objekt i	3.137	470	1.862	5.469	3.158	471	1.834	5.463
Oprema	2.382	379	969	3.730	2.288	312	920	3.520
Nemat erijalni vlo`uvawa	240	50	93	384	275	41	86	402
Drugi sredst va za rabot a	61	4	49	115	60	4	50	114
Sredst va za rabot a vo podgot ovka	112	38	368	518	80	33	355	469
I spravka na vrednost a na osnovni sredst va	-2.474	-282	-1.014	-3.770	-2.304	-246	-941	-3.491
NEI ZDVOENI REZERVACII ZA POTENCI JALNI ZAGUBI	-36	-1	-99	-136	0	-3	-109	-113
VKUPNA AKTI VA	98.107	18.461	33.305	149.873	92.835	17.245	30.356	140.436

Bilans na sastojba

vo milioni denari

PASIVA	30.06.2006				31.12.2005			
	Grupa glavni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno	Grupa glavni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno
DEPOZITI OD BANKI	1.286	331	1.171	2.788	1.247	333	1.137	2.717
Denarski depoziti i po vi duvawe	203	2	13	218	200	14	11	224
Devizni depoziti i po vi duvawe od doma(ni banki	152	53	62	267	135	48	83	266
Devizni depoziti po vi duvawe od st ranski banki	268	7	253	528	226	0	254	479
Krat koro-no oro-eni denarski depoziti i	525	224	370	1.119	499	163	249	911
Krat koro-no oro-eni devizni depoziti i	139	45	335	519	188	108	403	699
Dolgoro-no oro-eni denarski depoziti i	0	0	139	139	0	0	138	138
Dolgoro-no oro-eni devizni depoziti i	0	0	0	0	0	0	0	0
DEPOZITI PO VI DUVAVE	38.244	5.852	8.514	52.610	35.160	5.268	7.941	48.269
Denarski depoziti i po vi duvawe na pret prijat ija	7.490	986	2.063	10.539	7.242	952	1.972	10.166
Denarski depoziti i po vi duvawe na javen sekt or	466	404	292	1.162	346	222	281	849
Denarski depoziti i po vi duvawe na dr.komit en	1.335	160	368	1.864	1.260	130	343	1.734
Denarski depoziti i po vi duvawe na naseleni e	7.190	932	1.778	9.900	6.116	759	1.697	8.572
Ograni-eni denarski depoziti i	197	67	112	376	278	62	100	439
Devizni depoziti i po vi duvawe na pravni lica	4.977	573	1.669	7.218	4.213	748	1.235	6.195
Devizni depoziti i po vi duvawe na naseleni e	16.145	2.604	2.129	20.877	15.423	2.320	2.037	19.780
Ograni-eni devizni depoziti i	445	126	103	675	283	75	177	535
KRA TKORO ^NI DEPOZITI DO I GODI NA	36.925	5.122	7.508	49.555	35.039	5.152	5.729	45.920
Denarski krat k.depoziti i na pret prijat ija	7.398	1.234	1.676	10.307	7.250	1.847	955	10.051
Denarski krat koro-ni depoziti i na javen sekt or	556	4	134	695	472	85	167	723
Denarski krat k.depoziti i na drugi komi t ent i	453	23	303	778	504	14	144	662
Denarski krat koro-ni depoziti i na naseleni e	7.518	833	1.860	10.211	5.981	643	1.258	7.882
Devizni krat koro-ni depoziti i na pravni lica	4.607	1.123	1.036	6.766	4.616	767	1.117	6.500
Devizni krat k.depoziti i na drugi komi t ent i	268	53	374	694	1.148	98	275	1.521
Devizni krat koro-ni depoziti i na naseleni e	16.126	1.853	2.126	20.104	15.067	1.699	1.815	18.581
KRA TKORO ^NI POZAJMI CI DO I GODI NA	111	100	24	235	201	0	18	219
Krat k.denarski pozajmi ci od doma(ni banki	111	100	14	225	121	0	8	129
Krat koro-ni pozajmi ci od st ranski banki	0	0	10	10	80	0	10	89
Krat koro-ni denarski pozajmi ci od drugi	0	0	0	0	0	0	0	0
OSTANATA PASIVA	1.607	503	732	2.842	1.988	713	975	3.676
Obvrski vrz osnova na kamata	311	69	89	470	299	63	65	426
Drugi obvrski vo denari	634	346	471	1.451	1.317	582	808	2.707
Drugi obvrski vo devizi	519	18	88	625	245	18	63	326
Pasivni vremenski razgrani-uvawa	144	69	84	297	127	51	39	217
DOLGORO ^NI DEPOZITI NAD I GODI NA	1.454	1.054	1.901	4.405	1.341	820	1.571	3.732
Denarski dolgoro-ni depoziti i na pret prijat ija	386	12	342	740	325	0	311	635
Denarski dolgoro-ni depoziti i na javen sekt or	0	48	0	48	0	48	0	48
Denarski dolgor.depoziti i na drugi komi t ent i	19	123	313	455	17	76	187	280
Denarski dolgoro-ni depoziti i na naseleni e	502	395	500	1.398	507	355	456	1.318
Devizni dolgoro-ni depoziti i na pret prijat ija	0	6	0	7				
Devizni dolgor.depoziti i na drugi komi t ent i	3	5	2	10	1	0	2	3
Devizni dolgoro-ni depoziti i na naseleni e	543	464	745	1.751	490	341	616	1.448
DOLGORO ^NI POZAJMI CI NAD I GODI NA	7.254	2.393	3.338	12.985	7.611	2.211	3.106	12.927
Dolgoro-ni pozajmi ci od NBRM	1.374	891	26	2.291	158	750	29	937
Dolgoro.denarski pozajmi ci od doma(ni banki	466	51	218	735	331	59	157	546
Dolgoro-ni devizni pozajmi ci od doma(ni banki	354	256	697	1.307	11	262	697	970
Dolgoro-ni pozajmi ci od st ranski banki	4.597	797	2.071	7.465	6.602	835	1.887	9.324
Dolgoro-ni pozajmi ci od drugi	462	0	300	762	508	0	305	813
Dolgoro-ni devizni pozajmi ci od dgugi	0	398	0	398	0	306	0	306
Dolgoro.pozajmi ci od nef i nanski pravni lica	0	0	22	22	0	0	27	27
Prezemeni dolgoro-ni obvrski vo devizi	0	0	4	4	0	0	4	4
REZERVACI I ZA VONBI LANSNI STAVKI	632	32	48	711	637	36	40	713
SOPSTVENI SREDSTVA	10.594	3.074	10.069	22.706	9.612	2.712	9.937	22.262
Osnova-ki kapit al	7.641	2.530	9.436	19.607	7.626	2.467	9.418	19.510
Rezerven f ond	1.921	251	1.421	3.592	1.886	232	1.165	3.284
Revalorizaci oni rezervi	140	0	205	346	132	0	272	404
Neraspredelena dobi vka od porane(ni godi ni	30	77	45	151	29	53	51	133
Drugi f ondovi	1	0	168	169	1	0	88	90
Zaguba	-62	-4	-957	-1.023	-62	-36	-948	-1.046
Neizdvoeni rezervaci i za pot encijalni zagubi	-36	-1	-99	-136	0	-3	-109	-113
Tekovna dobi vka/zaguba	959	221	-149	1.031	0	0	0	0
VKUPNA PASIVA	98.107	18.461	33.305	149.873	92.835	17.245	30.356	140.436

BI LANS NA USPEH

vo milioni denari

Bilans na uspeh	30.06.2006 gpdina				30.06.2005 gpdina			
	Grupa gleni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno	Grupa gleni banki	Grupa sredni banki	Grupa mali banki	Vkupno
KAMATEN PRI HOD	2.835	705	938	4.478	2.258	358	975	3.591
banki	271	118	153	543	211	99	153	463
pret prijatija	1.162	339	358	1.860	1.018	225	397	1.640
naselene	937	193	366	1.496	736	27	373	1.136
ostanati	513	61	98	672	339	15	73	427
stornirani prihodi	-49	-7	-38	-93	-46	-8	-21	-76
KAMATEN RASHOD	-1.192	-236	-308	-1.736	-1.019	-121	-265	-1.405
banki	-223	-29	-48	-300	-159	-14	-36	-210
pret prijatija	-311	-72	-55	-437	-300	-45	-53	-398
naselene	-460	-79	-122	-661	-383	-43	-92	-519
ostanati	-40	-34	-55	-129	-43	-4	-59	-106
premiizaosig.depozitima	-159	-22	-29	-210	-134	-14	-24	-173
NETO KAMATEN PRI HOD	1.643	469	629	2.742	1.239	237	710	2.186
NETO REZERVACI I	-687	-39	-157	-883	-820	-22	-210	-1.052
Izvr{eni rezervacii	-934	-48	-227	-1.209	-1.014	-40	-269	-1.324
Povratna rezervacii	247	9	70	326	194	18	59	271
NETO KAMATEN PRI HOD PO REZERVACI I	956	430	473	1.859	419	215	500	1.133
NETO PRI HODI OD PROVI ZI I	955	136	335	1.425	843	78	303	1.224
Prihodi po osnovna provizii	1.047	161	425	1.632	947	94	383	1.424
Rashodi po osnovna provizii	-91	-25	-90	-207	-104	-16	-80	-200
DI VI DENDI	2	1	12	16	1	0	6	8
NETO DOBI VKI OD HARTI I OD VREDNOST	41	0	1	42	27	0	3	31
NETO KAPITALNI DOBI VKI	53	0	-9	44	47	0	-7	40
NETO KURSNI RAZLI KI	138	45	40	223	227	25	76	328
DRUGI PRI HODI	415	16	154	585	434	72	288	794
Prihodi po drugi osnovi	223	11	86	321	192	4	57	253
Vonredni prihodi	192	4	68	264	242	68	231	541
OP[TI I ADMINI STRATI VNI TRO[OCI	-1.499	-385	-728	-2.613	-1.481	-152	-824	-2.457
Plat i	-769	-195	-366	-1.329	-767	-94	-414	-1.276
Amortizacija	-254	-41	-86	-380	-247	-15	-104	-366
Mat erijalni tro{oci	-92	-30	-54	-176	-93	-14	-59	-165
Tro{oci za usl ugi	-297	-90	-187	-574	-288	-20	-198	-506
Tro{oci za slu`beni put uvawa	-14	-5	-11	-30	-16	-2	-13	-31
Tro{oci za reprezent acij i rekl ama	-74	-25	-25	-124	-70	-7	-37	-114
DRUGI RASHODI	-103	-21	-427	-551	-69	-10	-76	-155
Rashodi po drugi osnovi	-101	-20	-62	-183	-67	-9	-75	-152
Vonredni rashodi	-2	-1	-365	-368	-2	-1	-1	-3
BRUTO DOBI VKA / ZAGUBA	959	221	-149	1.031	450	228	269	947

Struktura na akcioneri te na banki te vo Republi ka Makedoni ja so sostojba na 30.06.2006 godi na

Reden broj	Tip na akcioneri	Nominalna vrednost na obi~ni akcii (vo iljadi denari)	U~estvo vo obi~ni akcii	Nominalna vrednost na prioritetni akcii (vo iljadi denari)	U~estvo vo prioritetni akcii
1	Fizi~ki lica	2.192.885	12,6%	155.204	49,0%
1,1	doma{ ni	1.249.847	7,2%	151.638	47,9%
1,2	stranski	943.038	5,4%	3.566	1,1%
2	Nefinansiski pravni lica	6.918.517	39,8%	80.645	25,5%
2,1	doma{ ni	4.729.915	27,2%	79.868	25,2%
2,2	stranski	2.188.602	12,6%	777	0,3%
3	Finansiski institucii - banki	4.763.363	27,4%	32.930	10,4%
3,1	doma{ ni	464.112	2,7%	21.026	6,6%
3,2	stranski banki vo domi nantna dr`avna sopstvenost	774.491	4,5%	0	0,0%
3,3	stranski banki vo domi nantna privatna sopstvenost	3.524.760	20,3%	11.904	3,8%
4	Drugi finansiski instucii	2.157.336	12,4%	45.295	14,3%
4,1	doma{ ni	150.645	0,9%	91	0,0%
4,2	stranski	896.211	5,2%	3.804	1,2%
4,3	me unarodni finansiski instucii	1.110.480	6,4%	41.400	13,1%
5	Javen sektor	974.706	5,6%	51	0,0%
6	Javni pretprijatija	222.429	1,3%	3	0,0%
7	Opf testveni pretprijatija (neprivatizirani)	20.892	0,1%	1.379	0,4%
8	Nedefiniran status	141.408	0,8%	998	0,3%
	Vkupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	17.391.536	100,0%	316.505	100,0%
	Vkupno privat en kapital (1+2+3+4+8)	16.173.509	93,0%	315.072	99,5%

DOGOVORNA RO^NA STRUKTURA NA AKTI VATA I PASI VATA
sostojba na 30.06.2006 gpdina

vo milioni denari

Red. br.	Opis	do 7 dena	od 7 dena do 1 mesec	od 1 mesec do 3 meseci	3 - 6 meseci	6 - 12 meseci	nad 12 meseci	Vkupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Aktiva								
1	Pari -ni sredstva i salda kaj NBRM	7.583	3	4	1	0	6.683	14.274
2	Hartii od vrednost na NBRM i Republika Makedonija	2.441	6.112	2.741	365	721	5.383	17.763
3	Dol`ni -ki hartii od vrednost i drugi instrumenti za plawe	67	37	16	8	2	59	190
4	Plasmani kaj drugi banki	14.360	17.619	1.357	678	282	1.732	36.028
5	Plasmani kaj komitenti	3.357	3.687	6.955	11.046	15.474	39.069	79.588
6	Presmetana kamata	447	167	112	5	0	5.231	5.963
7	Ostanata aktiva	849	408	30	55	196	187	1.725
8	Plasmani vo sopstveni -ki hartii od vrednost i kapitalni vlo`uvawa	122	0	0	252	36	1.205	1.614
9	Vkupna aktiva (1+2+3+4+5+6+7+8)	29.227	28.033	11.215	12.411	16.711	59.548	157.145
Pasiva								
10	Depoziti od banki	1120,88	522	685	130	199	141	2796
11	Depoziti po viduvawe	51940,1	297	18	28	16	304	52603
12	Kratkoro -ni depoziti do 1 godina	3.357	16.689	13.184	9.277	6.917	130	49.555
13	Kratkoro -ni pozajmici do 1 godina	100	10	15	0	108	0	233
14	Izdadeni dol`ni -ki hartii od vrednost	0	0	0	0	0	0	0
15	Ostanata pasiva	1.476	778	241	119	68	138	2.820
16	Dolgoro -ni depoziti nad 1 godina	19	47	159	409	917	2.859	4.409
17	Dolgoro -ni pozajmici nad 1 godina	1	165	699	449	2.231	9.442	12.987
18	Vonbilansni pozicii	1.269	455	1.878	1.025	1.840	1.868	8.335
19	Vkupna pasiva (10+11+12+13+14+15+16+17+18)	59.284	18.962	16.880	11.436	12.295	14.882	133.738
20	Razlika (9-19)	-30.057	9.071	-5.666	975	4.417	44.666	23.406
21	Kumulativna razlikata	-30.057	-20.986	-26.652	-25.677	-21.260	23.406	

O^EKUVANA RO^NA STRUKTURA NA AKTI VATA I PASI VATA
sostojba na 30.06.2006 godi na

vo milioni denari

Red.b r.	Opis	do 7 dena	od 7 dena do 1 mesec	od 1 mesec do 3 meseci	VKUPNO
1	2	3	4	5	6
Aktiva					
1	Pari -ni sredstva i salda kaj NBRM	6.981	33	3	7.016
2	Hartii od vrednost na NBRM i Republika Makedonija	2.342	5.777	2.356	10.474
3	Dol`ni -ki hartii od vrednost i drugi instrumenti za pla}awe	63	38	17	118
4	Plasmani kaj drugi banki	12.483	18.039	1.783	32.305
5	Plasmani kaj komi tenti	2.591	3.442	6.552	12.584
6	Presmetana kamata	380	168	178	726
7	Ostanata aktiva	738	154	32	924
8	Plasmani vo sopstveni -ki hartii od vrednost i kapi tal ni vlo` uvawa	122	0	0	122
9	Vkupna aktiva (1+2+3+4+5+6+7+8)	25.699	27.651	10.920	64.269
Pasiva					
10	Depoziti od banki	725.301	401.328	570.799	1697.428
11	Depoziti po vi duvawe	8943.8087	1722.9937	1024.748	11691.5504
12	Kratkoro -ni depoziti do 1 godi na	1.382	5.426	4.488	11.297
13	Kratkoro -ni pozajmi ci do 1 godi na	100	10	15	125
14	I zdadeni dol`ni -ki hartii od vrednost	0	0	0	0
15	Ostanata pasiva	1.246	769	237	2.252
16	Dolgoro -ni depoziti nad 1 godi na	7	24	55	87
17	Dolgoro -ni pozajmi ci nad 1 godi na	1	165	700	865
18	Vonbi l ansni pozicii	154	153	312	620
19	Vkupna pasiva (10+11+12+13+14+15+16+17+18)	12.560	8.671	7.403	28.634
20	Razlika (9-19)	13.139	18.979	3.517	35.635
21	Kumulativ na razlika	13.139	32.119	35.635	

Garanten kapital

vo milioni denari

Rb.	Opis	Vkupno
A	OSNOVEN KAPITAL	
1	Izdadeni obični i prioritetni akcii ili neposredno uplateni sredstva	19.446
2	Rezervi	3.592
3	Zadržana neraspoređena dobit	336
4	Dobit prema sporodičnom presmetku diskontirana za 50%	610
5	Nepokriena gubitak od prethodnih godina	-1.023
6	Gubitak od tekućih operacija	-438
7	Gubitak	0
8	OSNOVEN KAPITAL	22.523
B	DOPOLNI TELEN KAPITAL	
9	Izdadeni kumulativni prioritetni akcii	161
10	Revalorizacijske rezervi	345
11	Hibridni kapitalni instrumenti	0
12	Subordinirani obvrski	0
13	VKUPNO DOPOLNI TELEN KAPITAL	506
14	Dopolni telet kapital koji može da se ukluči u garantni ot kapital	506
V	GARANTEN KAPITAL	
15	Bruto garantni kapital	23.029
16	Kapitalni ulog u bankarske i nebankarske finansijske institucije	-808
17	Nezadvoena posebna rezerva za kreditni gubitak i gubitak po osnovu rizika na zemlju	-136
17,1	Nezadvoena nefunkcionalna kamata	-8
17,2	Nezadvoena posebna rezerva za potencijalni gubitak	-128
	GARANTEN KAPITAL	22.085

Zakonska regulativa od oblasti na supervizijata

Zakoni:

1. Zakon za Narodna banka na Republika Makedonija („Sl. Vesnik na RM“ br. br. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004 i 61/2005);
2. Zakon za bankite („Sl. Vesnik na RM“ br. 63/2000, 37/2002, 51/2003 i 85/2003);
3. Zakon za osnovawe na Makedonska banka za poddr{ka na razvojot („Sl. Vesnik na RM“ br. 24/98 i 6/2002);
4. Zakon za banki za mikrofinansirawe („Sl. Vesnik na RM“ br. 61/2002).

Odluki:

5. Odluka za metodologijata na utvrduvawe na garantni ot kapital na bankite („Sl. Vesnik na RM“ br. 77/2000)
6. Odluka za vr{ewe na supervizorski nadzor na bankite i postapkata za prezemawe merki za odstranuvawe na utvrdenite nepravilnosti („Sl. Vesnik na RM“ br. 111/2000)
7. Odluka za definirawe i na~i not na utvrduvawe na povrzani subjekti vo soglasnost so Zakonot za bankite („Sl. Vesnik na RM“ br. 28/2001)
8. Odluka za metodologijata za utvrduvawe na rizi~no ponderirana aktiva na bankite („Sl. Vesnik na RM“ br. 50/2001)
9. Odluka za utvrduvawe i presmetuvawe otvoreni devizni pozicii na bankite („Sl. Vesnik na RM“ br. 103/2001 - pre~isten tekst)
10. Odluka za visinata i na~i not na formirawe na posebna rezerva za obezbeduvawe od potencijalni zagubi na bankite („Sl. Vesnik na RM“ br. 50/2001)
11. Odluka za izdavawe ovlastuvawe na bankite za vr{ewe platen promet i kreditni raboti so stranstvo i ovlastuvawe za vr{ewe devizno-valutni raboti vo Republika Makedonija („Sl. Vesnik na RM“ br. 65/1996, 16/2001 i 85/2001)
12. Odluka za utvrduvawe na metodologijata za klasifikacija na aktivnite bilansni i vonbilansni pozicii na bankite spored stepenot na nivnata rizi~nost („Sl. Vesnik na RM“ br. 21/2002 - pre~isten tekst, 80/2006)
13. Odluka za na~i not na vr{ewe nadzor nad pri menata na propisite koji go reguliraat deviznoto i denarskoto rabotewe i prezemawe merki sprema bankite („Sl. Vesnik na RM“ br. 44/2002 i 80/2002)
14. Odluka za supervizorski te standardi za regulirawe na dostasani te, a nenaplateni pobaruwawa na bankite i {tedilnicite („Sl. Vesnik na RM“ br. 19/2003)
15. Odluka za metodologijata za utvrduvawe na kapitalot na bankite („Sl. Vesnik na RM“ br. 66/2003)
16. Odluka za potrebnata dokumentacija za izdavawe na dozvoli spored odredbite na Zakonot za bankite, Zakonot za hartii od vrednost i Zakonot za banki za mikrofinansirawe („Sl. Vesnik na RM“ br. 68/2003 - pre~isten tekst)

17. Odluka za definiranje standardov za izgotovitev in sprovedbo na sigurnost in informativni sistem na banki te („Sl. Vesnik na RM“ br. 77/2003)
18. Odluka za konsolidirano supervizijo na banki te („Sl. Vesnik na RM“ br. 84/2003)
19. Odluka za opredeljevanje, ocenjevanje in ravnanje s likvidnostnimi tveganji na banki te („Sl. Vesnik na RM“ br. 84/2003)
20. Odluka za limite za kreditno izločenost na banki („Sl. Vesnik na RM“ br. 1/2004 - prečiščen tekst)
21. Odluka za sodržinosti in notranje funkcije na kreditni registraciji („Sl. Vesnik na RM“ br. 61/2004)
22. Odluka za potrebne dokumentacije za izdajanje na soglasnosti in dostavo na izveščanje za promena na lastni strukturi na akciji so pravno glas („Sl. Vesnik na RM“ br. 85/2004);
23. Odluka za presmetevanje in objavljanje na efektivni kamatni stopnja na kreditih in depozitih („Sl. Vesnik na RM“ br. 117/2005)
24. Odluka za metodologije za utvrđevanje neto-dolžnik na banki („Sl. Vesnik na RM“ br. 41/2006)
25. Odluka za pogoje in notranje sklope na kreditni delovni delavci („Sl. Vesnik na RM“ br. 41/2006)
26. Odluka za metodologije za izdajanje posebne rezerve za potencialne izgube od prejetih sredstev po osnovi nenaplatenih poborov („Sl. Vesnik na RM“ br. 80/2006)
27. Odluka za dinamiko na usoglaševanje na visini na osnovi kapitala { tedilnice so odredbene na Zakonu za banki in { tedilnici („Sl. Vesnik na RM“ br. 49/1998)
28. Odluka za utvrđevanje na obremenitve in notranje delovne { tedilnice („Sl. Vesnik na RM“ br. 111/2000, 80/2002 in 66/2003)

Pregled na banki po grupi banki

	Grupa golemi banki (aktiva pogolena od 15 miliardi denari)	Grupa sredni banki (aktiva od 4,5 do 15 milijardi denari)	Grupa mali banki (aktiva ponala od 4,5 milijardi denari)
1	Komercijalna banka AD Skopje	1	Ohridska banka AD Ohrid
2	NLB Tutunska banka AD Skopje	2	Prokredit banka AD Skopje
3	Stopanska banka AD Skopje	3	Stopanska banka AD Bitola
			1
			Alfa banka AD Skopje
			2
			Eurostandard banka AD Skopje
			3
			Investbanka AD Skopje
			4
			Internacionalna Privatna banka AD Skopje
			5
			Izvozna i kreditna banka AD Skopje
			6
			Komercijalno Investicijska banka AD Kumanovo
			7
			Makedonska banka AD Skopje
			8
			Makedonska banka za poddrška na razvojot AD Skopje
			9
			Poštenska banka AD Skopje
			10
			Sileks banka AD Skopje
			11
			T.X. Zi raat bankasi AD Skopje
			12
			Teteks Kreditna banka AD Skopje
			13
			Tetovska banka AD Tetovo
			14
			UNI banka AD Skopje

**Pregled na banki i { tedi lni ci vo Republ i ka Makedoni ja so sostojba na
30.06.2006 godi na**

I. Banki

**Banki koi imaat dozvola za vr{ ewe na finansiski akt ivnost i od ~len 45 i
~len 46 od Zakonot za banki t e**

Al f a banka a.d. Skopje
Dame Gruev , 1
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3116 830; 02 3135 206
Tel ef on: 02 3116 433

ProKredi t banka a.d. Skopje
Jane Sandanski , 109/a
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3219 901
Tel ef on: 02 3219 900; 02 3219 948

UNI banka a.d. Skopje
Maksi m Gorki , 6
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3130 448; 02 3286 000
Tel ef on: 02 3286 100

Si l eks banka a.d. Skopje
Gradski zi d, bl ok 9, l okal 5
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3114 891; 02 3224 844
Tel ef on: 02 3115 288; 02 3115 880;
02 3112 699

Eurostandard banka a.d. Skopje
Vasi l Gl avi nov, 12/2
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3224 095
Tel ef on: 02 3228 444

Stopanska banka a.d. Bi to l a
Dobri voe Radosavqevi }, 21
7000 Bi to l a
Tel ef aks: 047 207 515; 047 207 541;
047 207 513
Tel ef on: 047 207 500

I nvestbanka a.d. Skopje
Makedoni ja, 9/11
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3135 367
Tel ef on: 02 3114 166

Stopanska banka a.d. Skopje
11 Oktomvri , 7
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3114 503
Tel ef on: 02 3295 295

I zvozna i kredi tna banka a.d. Skopje
Parti zanski odredi , 3 bl ok 11
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3122 393
Tel ef on: 02 3122 207

Teteks Kredi tna banka a.d. Skopje
Naroden f ront, 19/a
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3236-444
Tel ef on: 02 3236 400

Komerci jal na banka a.d. Skopje
Di mi tar Vl ahov, 4
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3113 494
Tel ef on: 02 3107 107; 02 3111 133

Tetovska banka a.d. Tetovo
Mar{ al Ti to, 14
1200 Tetovo
Tel ef aks: 044 335 274
Tel ef on: 044 335 280

Ohri dska banka a.d. Ohri d
Makedonski prosveti tel i, 19
6000 Ohri d
Tel ef aks: 046 254 130; 046 254 133
Tel ef on: 046 206-600; 046 265-330

NLB Tutunska banka a.d. Skopje
12-ta Makedonska bri gada, 20
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3105 630; 02 3105 681
Tel ef on: 02 3105 601; 02 3105 606;
02 3105 649

T.X.Ziraat bankasi -područni ca-
Skopje
@el ezni -ka, 8
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3110 013
Tel ef on: 02 3111 337

Makedonska banka za poddrška na
razvojot a.d. Skopje
Veçko Vlahovi }, 26
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3239 688
Tel ef on: 02 3114 840; 02 3115 844

**Banki koi imaat dozvola za vršewe na finansijski aktivnost i od 1 en 45 od
Zakonot za bankite**

Komercijalno investicijska banka
a.d. Kumanovo
Plodnad Nova Jugoslavija, b.b.
1300 Kumanovo
Tel ef aks: 031 420 061
Tel ef on: 031 475 100; 031 426 455

Internacionalna privatna banka
a.d. Skopje
27 Mart , 1
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3112 830; 02 3134 060
Tel ef on: 02 3119 191; 02 3124 288

Makedonska banka a.d. Skopje
Bul. VMRO, 3-12/2
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3117 191
Tel ef on: 02 3117 111

Poštenska banka a.d. Skopje
Nikola Karev, b.b.
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 2401 946
Tel ef on: 02 2402 200

II. [tedilnici

AL KOSA a.d. [tip
Van- o Pr}e, b.b.
2000 [tip
Tel ef aks: 032 393 163
Tel ef on: 032 392 960

Građanska { tedilnica d.o.o. Skopje
Dame Gruev, 10
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3118 585
Tel ef on: 02 3118 585

AM d.o.o. Skopje
Orce Nikolov, 70
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3223 770
Tel ef on: 02 3223 770

Inko d.o.o. Skopje
Dimitrije ^upovski , 23
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3223 277
Tel ef on: 02 3114 182

Bavag d.o.o. Skopje
Ko- o Racin, 32/1-1
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3135 328
Tel ef on: 02 3134 362

Interfalko d.o.o. Skopje
Bul Partizanski odredi , 123
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3062 546
Tel ef on: 02 3062 546

Fer{ ped d.o.o. Skopje
Mar{ al Tito , 11
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3149 350
Tel ef on: 02 3149 325; 02 3149 336

Ki ro] u-uk d.o.o. Veles
Car Samoil , 1
1400 Veles
Tel ef aks: 043 232 637
Tel ef on: 043 212 638; 043 212 639

Mak- BS d.o.o. Skopje
Dame Gruev, blok 1
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3166 466
Tel ef on: 02 3131 190

Makedonska { tedi l ni ca a.d. Skopje
Bul . Sveti Kl i ment Ohri dski , 58b
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3121 408
Tel ef on: 02 3121 370

Mo` nosti d.o.o. Skopje
Bul . Jane Sandanski , 111
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 2401 050
Tel ef on: 02 2401 051

Ml adi nec d.o.o. Skopje
Bul . G. Del ~ev, 11
Lamel a A/1, DTC Mavrovka
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3237 521
Tel ef on: 02 3238 712

Peon d.o.o. Strumi ca
Mar{ al Ti to, b.b.
2400 Strumi ca
Tel ef aks: 034 345 706
Tel ef on: 034 321 927

FULM { tedi l ni ca d.o.o. Skopje
Mi to Haxi vasi l ev Jasmi n, 48
1000 Skopje
Tel ef aks: 02 3115 653
Tel ef on: 02 3115 244; 02 3131 106